

since: 2012

2026

Mayıs
May

no: 91

Turkey's Premier and Sole International Humor Magazine

Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası mizah dergisi

fenah

mizah

Not
catalogue
it's just
magazine!

© Aziz Yavuzdoğan

KONSTANTIN KAZANCHEV - Ukraine

Finish!
1 000 000 000!

Kazanchev

Published with the contribution of the worldwide artists...

FREE!

fenamizah extra / özel albümleri

FENAMİZAH E-MAGAZINE SPECIAL ALBUMS

uluslararası mizah dergisi

fenamizah

international humor magazine

EXTRA

SPECIAL ALBUM

 © Aziz Yavuzdoğan

You can download it for free as a PDF from our website
www.fenamizahdergi.com/category/extra

ÜCRETSİZ
e-dergi
e-magazine

fenamizah

www.fenamizahdergi.com

No: 91
Mayıs/May 2026

imtiyaz sahibi / yayın ve
görsel yönetmeni:
editor in chief:

Aziz Yavuzdoğan

kapak karikatürü / cover cartoon:
Konstantin Kazanchev

arka kapak / back cover cartoon:
Sagar Kumar

© FENAMİZAH /
e-dergi / e-magazine

• Dergide yer alan tüm yazı ve
çizimlerin her hakkı
saklıdır. Yayıncının izni
alınarak ya da kaynak
gösterilerek kısmen alıntı
yapılabilir. Dergide yer alan
bütün yazı ve resimlerin yasal
sorumluluğu eser sahiplerine
aittir...

(The published with the
contribution of the worldwide
authors.)

iletişim/contact:
fenamizah2024@gmail.com

• Her türlü yazı ve çizimlerinizi
elektronik posta adresimize
gönderebilirsiniz...

ACABA
ÇALIŞMALARIMI
GÖNDERSEM YAYIN-
LARLAR MI?

Editör' den...

aziz yavuzdoğan

merhaba..

Sevgili okurlar,

100. sayımıza adım adım yaklaşırken, aradaki mesafeyi azaltan Mayıs sayımızla karşınızdayız. Bir kez daha; dünyanın dört bir yanından usta sanatçı ve yazarların karikatürlerini, illüstrasyonlarını, aforizmalarını, hiciv dolu denemelerini ve öykülerini barındıran zengin bir içerik sunuyoruz.

Dünya genelinde yaşanan sosyopolitik olumsuzluklara baktığımızda, mizah ve hicvin her zamankinden daha hayati bir önem taşıdığını görüyoruz. Bildiğiniz gibi, dünya otoriter siyasetçilerin egemenliği altına giriyor. Savaşlar... Siyasi baskılar... Barışsever ve anti-emperyalist sanatçılar olarak, omuzlarımızda her zamankinden daha büyük bir sorumluluk taşıyoruz.

ABD, İsrail ve İran'ı içine alan bu çatışma döneminde, İranlı karikatürist dostlarımızla iletişim kuramıyor olmak üzüntü verici. Büyük bir endişe içindeyiz; ancak yine de onların güvenliği ve esenliği hakkında iyi haberler alacağımıza dair umudumuzu koruyoruz.

Elbette bizim silahlarımız yok; savaşmak için sadece kalemlerimiz var. Her zaman olduğu gibi, gönüllü dostlarımızın katkıları gerçekten paha biçilemez. Onlara bir kez daha teşekkür ediyoruz. Gelecek sayılarda buluşmak dileğiyle...

Saygılarımızla.

Dear friends and readers,

We are here with our May issue, closing the gap as we approach our 100th milestone. Once again, we offer a rich collection of content featuring cartoons, illustrations, aphorisms, satirical essays, and stories from master artists and writers worldwide.

When we look at the socio-political adversities unfolding across the globe, humor and satire become more vital than ever.

As you know, the world is falling under the dominance of authoritarian politicians. Wars... Political pressures... As peace-loving

and anti-imperialist artists, we carry an even greater responsibility.

During this period of conflict involving the USA, Israel, and Iran, it is deeply saddening to be unable to communicate with our fellow Iranian cartoonists. We are filled with great concern, yet we remain hopeful for news of their safety and well-being.

Of course, we carry no weapons; we have only our pens to fight with. As always, our volunteer friends provide a truly invaluable contribution. We thank them once again. Until we meet in future issues...

Best regards.

Uluslararası
mizah dergisi
**fena
mizah**
International Humor Magazine

let's laugh thoughtfully!
neye güldüğümüzü
düşünelim!

A prestigious collection of
international humor!

Turkey's first & only international humor magazine
www.fenamizahdergi.com

<https://fenamizahdergi.com>

Partners

DIOGEN

• Pro Culture Magazine
www.diogenpro.com

99 BUDUAR ALMANACCO DELL'ARTE LEGGERA
L'ESPREMO 2023

• İtalyan mizah dergisi
www.buduar.it

CARICATURE di GIO
CARICATURES by GIO

• Mariagrazia Quaranta (Gio)
www.caricatureregio.altervista.it

HUMOR SAPIENS

• Humor Sapiens
www.humorsapiens.com

KIDS DE HUMOR LITORALINO
PANZA VERDE
UN MATE RECREATIVO

• Panza Verde (Arjantin'den)
Rubén Bitz

TABRIZ CARTOONS

• Tabriz Cartoons
www.tabrizcartoons.com

AMORIM CARTOONS

• Amorimcartoons
www.amorimcartoons.com

ЛІПЕНЬ 2024 № 14 102
ПЕРЕЦЬ
БЕГІЦІЯ ПЕРЦІВ/ПЕРЦІ

• Pepper mizah dergisi
www.perets.org.ua

Posta Kutusu

LETTERS & COMMENTS...

Szcepan Sadurski

• Sayın Dostum ve Meslektaşım, Sizi, Polonya'da yeni kurduğum Dünya Karikatür Enstitüsü'nün (*World Caricature Institute*) seçkin halkasına katılmaya davet etmekten büyük onur duyuyorum. Tıpkı İyi Mizah Partisi (*GHP*) gibi, bu kurum da gerçekten küresel bir erişime sahip olacak şekilde tasarlandı ve sizin varlığınız bu girişime muazzam bir prestij ve görkem katacaktır. Lütfen bu görevin onursal bir nitelik taşıdığı konusunda içiniz rahat olsun; kıymetli vaktinizi ayırmanızı veya özel bir eylemde bulunmanızı gerektirmez. Bununla birlikte, fırsat bulduğunuzda bu unvanı gururla taşımanızı ve şimdiye kadar büyük bir başarıyla yaptığınız gibi ülkenizde karikatür sanatını desteklemeye devam etmenizi dilerim. Kişisel ve mesleki başarılarınızın devamını dilerim. İrtibatta kalam! *En içten saygılarımla,*

Dear Friend and Colleague, I have the great honor of inviting you to join the distinguished circle of the World Caricature Institute, which I have recently established in Poland. Much like the Good Humor Party, this institution is designed to have a truly global reach, and your presence would bring immense prestige and splendor to this initiative.

Please rest assured that this is an honorary position; it does not require a commitment of your valuable time or any specific actions. However, should the opportunity arise, I encourage you to proudly use this title and continue supporting the art of caricature in your country, as you have so brilliantly done until now.

I wish you continued personal and professional success. Let's stay in touch! Warm regards,

~ Szcepan Sadurski,
(Cartoonist & President of the World Caricature Institute)
Poland

Milan Pantic

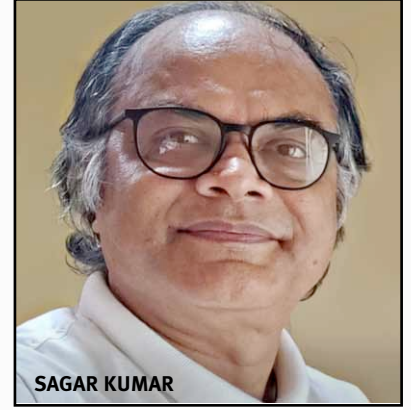
• Sayın editör, Aforizmaların değerli derginizin 90. sayısında yer almasını bekliyordum. Neden yayımlanmadığını öğrenebilir miyim? *Bosna-Hersek'ten selamlar!*

Dear Editor, I was expecting my aphorisms to appear in the 90th issue of your esteemed magazine. What was the reason for their omission? Greetings from Bosnia and Herzegovina!

~ Milan Pantic,
(Author)
Bosnia & Herzegovina

Sagar Kumar

• Merhaba Sayın Aziz! Ben Hindistan'dan kıdemli karikatürist ve eğitimci Sagar Kumar (*Santosh Bisen*). Ulusal ödüller ve 4 uluslararası takdir sahibiyim.

SAGAR KUMAR

Çalışmalarımı ve yaşam öykümü derginizde yayımlamak ister misiniz? Telif konusunda herhangi bir sorun yok. Sadece sizinle iş birliği yapmak isterim.

Hello Mr Aziz! This is a senior cartoonist and educator of India Sagar Kumar (Santosh Bisen). Recipient of National Awards and 4 International recognition. Would you like to publish my work and life story in your magazine? There is no problem about payment. Just I would like to collaborate with you.

~ Sagar Kumar,
(Cartoonist)
India

Michela Zanarella

• Sayın editör, Şiirimi İngilizceye çevrilmiş olarak gönderdim. Selamlar,

Dear editor, I sent my poem translated in english. Greetings,

~ Michela Zanarella,
(Poet)
Italy

Arturo Molero

• Merhaba, Tekrar iş birliği yapmak isterim. İlginizi çekebilecek bazı karikatürler gönderiyorum. *Saygılarımla!*

Hello, I'd like to collaborate again. I'm sending some cartoons in case they're of interest. Best Regards!

~ Arkuro Molero,
(Cartoonist)
Italy

Alvydas Jonaitis

• Merhaba, Litvanya'dan size kitap gönderdim. Alıp almadığınızı öğrenmek istiyorum. *Teşekkür ederim.*

fenamizah2024@gmail.com

Hello, I want to know if you received books from Lithuania from Alvydas Jonaitis. Thank you.

~ Alvydas Jonaitis,
(Cartoonist)
Lithuania

...

Burak Akçağın

• Merhabalar Aziz Bey,
Umarım iyisinizdir ve her şey yolundadır. Son dönemde özellikle gündemle alakalı yapmış olduğum birkaç çalışmayı daha değerlendirmenize sunmak isterim. *Saygularımla*,

Hello Mr. Aziz,
I hope you are doing well and everything is in order. I would like to present a few of my recent works, particularly those related to current affairs, for your further evaluation. Best regards,

~ Burak Akçağın,
(Cartoonist)
Türkiye

...

Cesar Andres Lea Ramirez

• Merhaba,
Dünyanın Eski Karikatürçüleri albümü muhteşem! Büyük bir miras bırakmışsınız. Harika çizimlerle ne kadar güzel bir çalışma! Tebrikler sevgili Aziz Yavuzdoğan!

Hello,
The 'World's Senior Cartoonists' album is amazing! You've created a tremendous legacy. What a beautiful collaboration with brilliant illustrators! Huge congratulations, dear Aziz Yavuzdoğan!

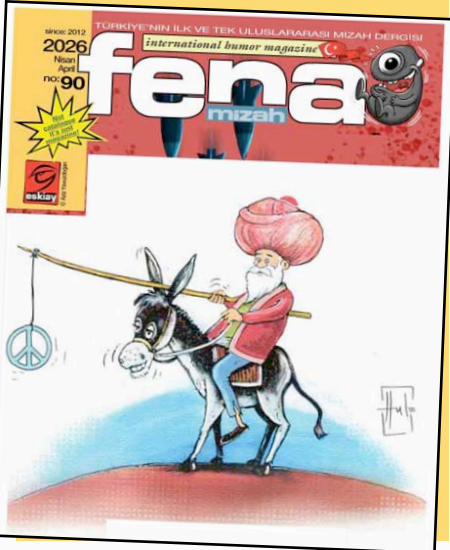
~ Cesar Andres Lea Ramirez,
(Cartoonist)
Uruguay

...

thanks to Hule Hanusic!

Avusturya'da yaşayan meslektaşımız Hule Hanusic'in sosyal medyada paylaştığı dergimiz hakkındaki çalışması.

A piece about our magazine shared on social media by colleague Hule Hanusic, who lives in Austria.

Participants in this issue

• alphabetical order

Ahmed Khabali, Morocco
Alexander Dubovsky, Ukraine
Alexey Talimonov, England
Alfredo Martirena, Cuba
Ali Divandari, Iran
Ali Qahtan Mohammed, Iraq
Alvydas Jonaitis, Lithuania
Ameen Alhabarah, Saudi Arabia
Anatoliy Lerner, Germany
Anatoly Radin, Russia
Arsen Gevorgyan, Armenia
Arturo Molero, Spain
Arturo Rosas, Mexico
Aynur Özışık, Türkiye
Aziz Yavuzdoğan, Türkiye
Bartis Silviu, Romania
Bernard Bouton, France
Bingling, China
Burak Akçağın, Türkiye
Buse Özger, Türkiye
BV Panduranga Rao, India
Claudio Alecrim, Brasil
Carlos Amorim, Brasil
Cesar Andres Lea Ramirez, Uruguay
Claudio Mellana, Italy
Constantin Pavel, Romania
Damir Novak, Croatia
Dariusz Dabrowski, Poland
Dina Abdelgawad Shosha, Egypt
Dragan Vugdalic, Montenegro
Drazen Jergovic, Croatia
Edi Dharna, Indonesia
Eduardo Caldari Jr, Brasil
Efat Emjadipoor, Iran
Ekrem Borazan, Türkiye
Elena Ospina, Colombia
Emil Strnisa, Croatia
Eray Yavuzdoğan, Türkiye
Ergun Akleman, USA
Esmael Janblaghi, Iran
Fadi Abou Hassan, Norway
Fan Lintao, China
Farhad Rahim Gharamaleki, Iran
Fernando Pica, Colombia
Francisco Punál Suarez, Spain
Gan Xun You, China
Gerald Peigneux, France
Gustavo Gal, Spain
Günce Yavuzdoğan, Türkiye
Hao Wen Lu, China
Hasan Çağan Yavuzdoğan, Türkiye
Hasan Efe, Türkiye
Hossein Eskandary, Germany
Hule Hanusic, Austria
Ibrahim Tapa, Türkiye
Igor Smimov, Russia
Ivailo Tsvetkov, Bulgaria
Ivan Grahovec, Croatia
Ivan Turchko, Ukraine
Jamal Sahif, Morocco
Jatin Gohil, India
Javier Cubero Torres, Cuba
Jia Meng, China
Jia Rui Jun, China
Jose Alberto Rodriguez Avila (Avilarte), Cuba
Jose Angel Tellez Villalon, Cuba
Jovan Jovceski, North Macedonia
Juan Cubero Torres, Cuba
Juan Gabriel Benavides (Gabo), Spain
Konstantin Chakhirov, Russia
Konstantin Kazanchev, Ukraine
Kuang Zuhai, China
Li Jingshan, China
Lin Xu, China
Liu Zhiyong, China
Makhmud Eshonqulov, Uzbekistan
Marcel Cizmar, Slovakia
Marco De Angelis, Italy
Marco Fusi, Italy
Marcos Mendes, Brasil
Marek Mosor- Poland
Mariagrazia Quaranto (Gio), Italy
Mark Winter, New Zealand
Mehmet Ali Yavuzdoğan, Türkiye
Mehmet Zeber, Türkiye
Mehmet Saim Bilge, Türkiye
Michal Graczyk, Poland
Milan Pantic, Bosnia & Herzegovina
Milan R. Simic, Serbia
Mileta Milodarovic, Serbia
Mirek Tapir Vostry, Czech Republic
Mohammad Mahmoudi, Iran
Muhammet Korkmaz, Türkiye
Mustafa Yıldız, Türkiye
Muzaffar Yulchiboev, Uzbekistan
Nahid Maghsoudi, Iran
Nasif Ahmed, Bangladesh
Necati Güngör, Türkiye
Neda Khodaverdi, Iran
Nilya Sadat Mirrezaie, Iran
Ninus Nestorovic, Serbia
Oleg Gutsol, Ukraine
Onur Kenar, Türkiye
Osman Yavuz Inal, Türkiye
Qasim Ahmed Qapalan, Iraq
Pedro José Astrain Quintans, Cuba
Ramazan Özcelik, Türkiye
Raşit Yakalı, Türkiye
Roman Peshkov, Russia
Ronaldo Cunha Dias, Brasil
Sabahudin Hadzialic, Bosnia & Herzegovina
Sagar Kumar, India
Sefa Yüzüak, Türkiye
Serkan Sürek, Cyprus
Shen Hong Li, China
Silvano Mello, Brasil
Stane Jagodic, Slovenia
Steffen Jahsnowski, Germany
Supriyanto Priez Tandang, Indonesia
Şenol İpek, Türkiye
Tadeusz Krotos, Poland
Tao Yong, China
Tonguç Yaşar, Türkiye
Tuğçe Tanrıverdi, Türkiye
TVG Mennon, India
Valery Momot, Ukraine
Vasil Tolevski, North Macedonia
Venugopal Galisetty, India
Vladimiras Beresniovas, Lithuania
Vladimir Rudov, Ukraine
Vlado Vladislav Vlahovic, Montenegro
Yalda Hasheminezhad, Iran
Yang Lijie, China
Yang Zhongbai, China
Yurdagün Göker, Türkiye
Yuri Shanne, Russia
Zeliha Çakan, Türkiye
Zdenko Puhin, Croatia
Zhang Xiaodong, China
Zhao Yunsheng Hi, China
Zhengh Nanchu, China

fenamizah koleksiyonu...

dijital platformlarda çevrimiçi yayınlanan dergimizi dilerseñiz dijital baskı yapıp arşivinizde basılı dergi olarak arşivleyebilirsiniz.

fenamizah collection...

You may have our magazine, which is published online on digital platforms, printed if you wish, and archive it as a physical copy.

fenamizah e-magazine: From your fingertips into the palm of your hand!

You can obtain fenamizah as a digital print and
actually hold it in your hands.

Reading a magazine by touching it and keeping it
in your archive is a completely different experience.
We highly recommend it.

Parmak uçlarınızdan avucunuza!

fenamizah'ı dijital baskı olarak edinip,
gerçekten ellerinizle tutabilirsiniz.
Bir dergiyi dokunarak okumak ve arşivinize
koymak bambaşka bir deneyimdir.

international humor magazine
fenamizah
e-magazine

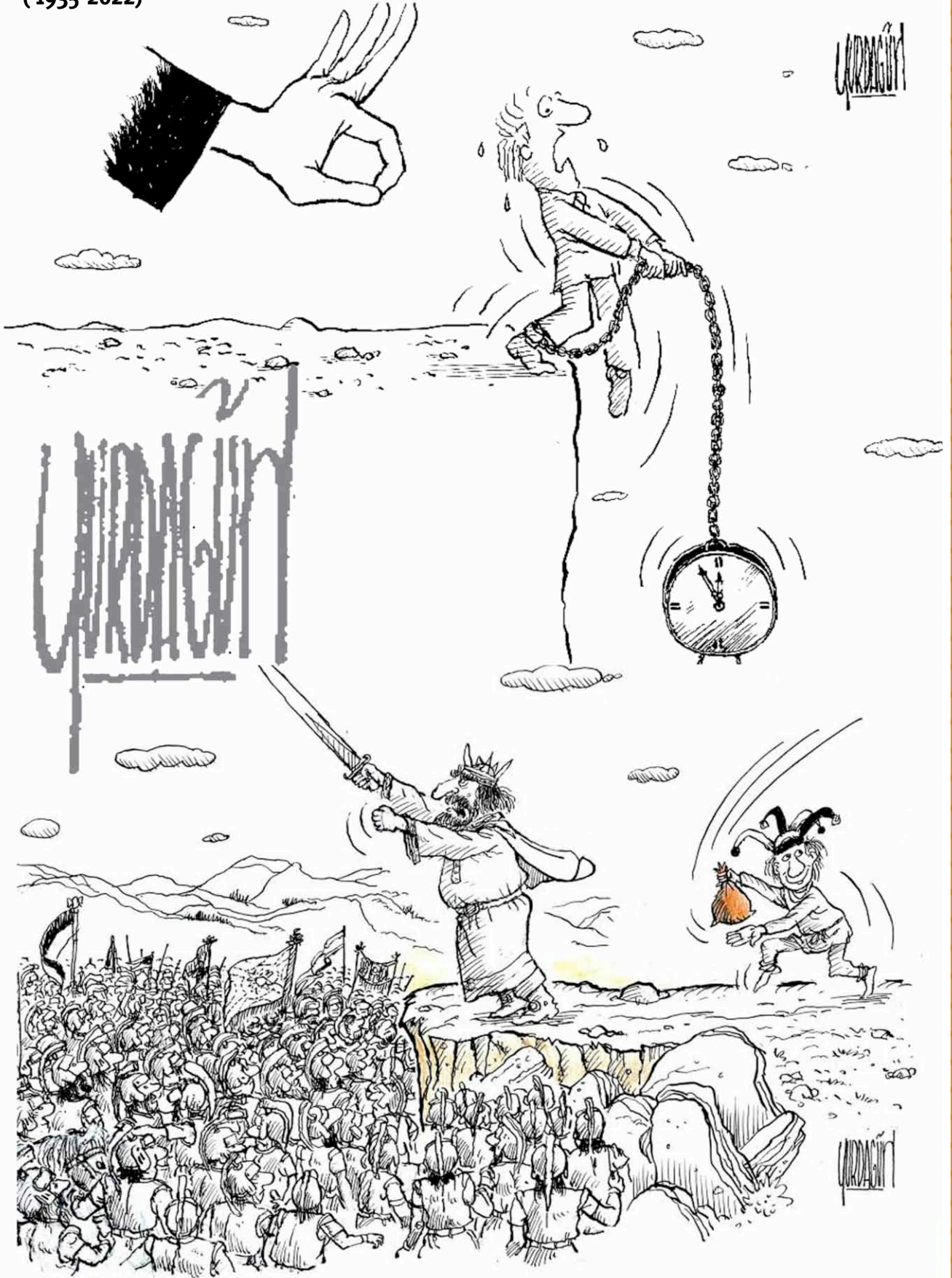
<https://fenamizahdergi.com>

The published with the contribution of the worldwide authors...

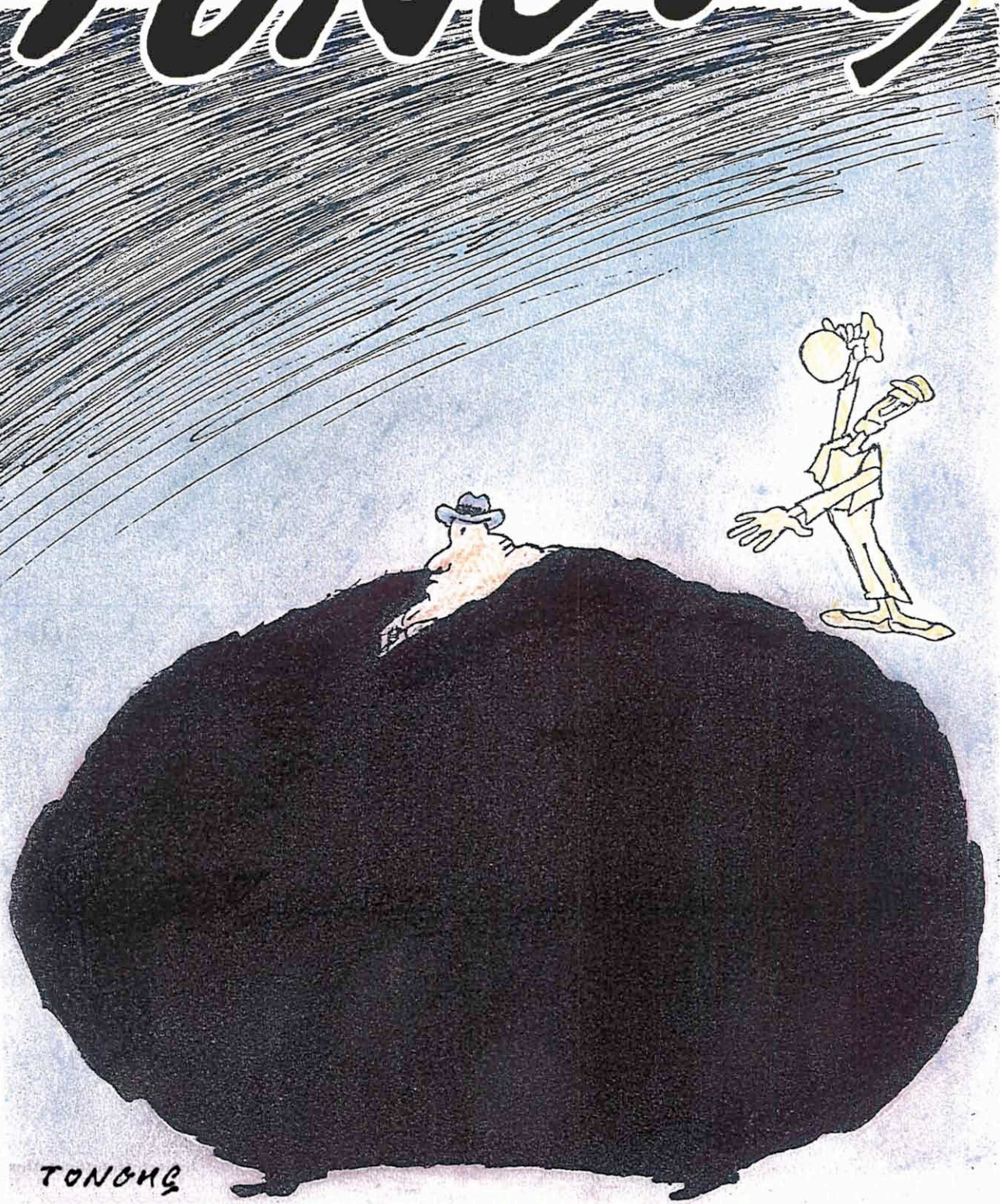

TURKISH MASTER CARTOONIST

Yurdağün Gökler
(1935-2022)

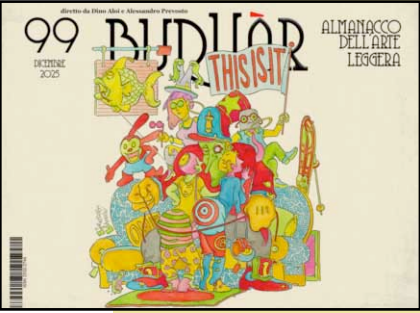
TONGUÇ

TONGUÇ

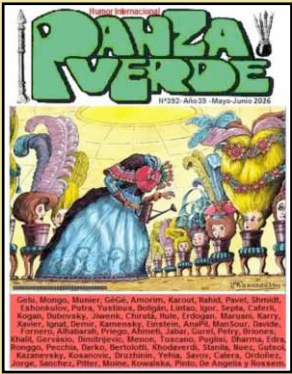
TURKISH MASTER CARTOONIST

Tonguç Yaşar (1932-2019)

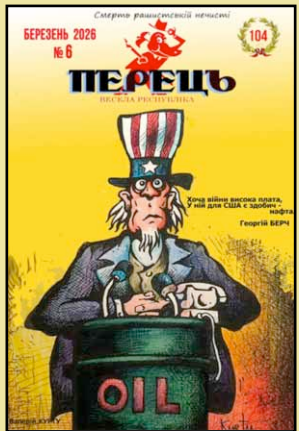
Buduar'ın 99.yeni sayısı çıktı.

İtalya'da, Alessandro Prevesto, Dino Alois ve Marco De Angelis yönetiminde yayımlanan mizah dergisi "Buduar"ın yeni sayısı okurlarıyla buluştu.

Panza Verde'nin yeni sayısı...

Arjantin'de iki ayda bir yayımlanan mizah dergisi "Panza Verde"nin 392. sayısı yayımlandı.

"Pepper"ın yeni sayısı...

Ukraynalı karikatürcü Valery Chmyriov yönetiminde dijital platformda yayımlanan mizah dergisinin 2026/6.sayısı çıktı.

Amorim'den "Cennet Sokak" dergisi.

Brezilyalı ünlü karikatürist Carlos Alberto da Costa Amorim (profesyonel adıyla Amorim) tarafından hazırlanan "Rua Paraíso" (Cennet Sokak) adlı bağımsız mizah ve çizgi roman dergisinin 4. sayısı özellikle futbol dünyasını hedef alıyor. "Rua Paraíso", Amorim'in kendi markası olan

"Amorim Cartoons" çatısı altında çıkardığı, doğrudan sanatçıdan veya belirli bağımsız kanallardan temin edilebilen fanzin tarzında bir dergidir. Dergide, Haziran ayında başlayacak olan Dünya Kupası Futbol Turnuvası'na katılacak olan Brezilya Milli Futbol takımı hakkında espriler yer alıyor. Amorim'in usta işi karikatürleri fenamizah dergimizde de yayınlıyoruz.

From Amorim: "Rua Paraíso" magazine.

The fourth issue of the independent humor and comic magazine "Rua Paraíso" (Paradise Street), prepared by the famous Brazilian cartoonist Carlos Alberto da Costa Amorim (professionally known as Amorim), particularly targets the world of football.

"Rua Paraíso" is a fanzine-style magazine published under Amorim's own brand, Amorim Cartoons. It can be obtained directly from the artist or through certain independent channels. The magazine features jokes about the Brazilian National Football Team, which will participate in the World Cup Football Tournament starting in June. Carlos Amorim's masterful cartoons are also published in our Fenamizah magazine.

Marilena Nardi Barcelona'daydı.

fenamizah dergimizdeki çalışmalarını ile de bildiğiniz, ünlü İtalyan sanatçı Marilena Nardi, konferans ve sergi etkinlikleri nedeniyle Barcelona'da idi. Geçtiğimiz ay, özellikle 23 Nisan'daki "Kitap Günü" nedeniyle, Katalan başkentinde kültürel açıdan oldukça hareketli geçen etkinlikte, uluslararası alanda tanınmış prestijli sanatçı Marilena Nardi, mizah çizimi ve satirik karikatürler hakkında çeşitli faaliyetlerde bulundu.

Marilena Nardi

Marilena Nardi was in Barcelona.

The renowned Italian artist Marilena Nardi—whom you also know from her works published in our Fenamizah magazine—was in Barcelona for conferences and exhibition events. Last month, during the culturally vibrant celebrations in the Catalan capital—especially due to "Book Day" celebrated on April 23—the internationally acclaimed and prestigious artist Marilena Nardi took part in various activities focused on humor drawing and satirical cartoons.

Karikatürist Pepe Palomo'ya veda.

Latin Amerika mizahının usta çizerlerinden Pepe Palomo, 28 Mart'ta Meksiko'da 82 yaşında hayatını kaybetti. Şilili doğan Palomo, 1973'te Pinochet darbesi sonrası sürgüne gitmek zorunda kaldı ve Meksika'da yaşamını sürdürdü. "El Cuarto Reich" adlı hiciv bantıyla totalitarizmi ironik ve umut dolu bir dille eleştiren Palomo, ders kitaplarından mizah dergilerine uzanan üretkenliğiyle çizginin evrensel gücünü kanıtladı. Fenamizah olarak biz de diyoruz: "Bir karikatürcü ölmez; çizgileriyle yaşamaya devam eder."

Farewell to Pepe Palomo.

One of the master cartoonists of Latin American humor, Pepe Palomo, passed away in Mexico City on March 28 at the age of 82. Born in Chile, Palomo was forced into exile after the 1973 Pinochet coup and continued his life in Mexico. With his satirical strip "El Cuarto Reich," Palomo criticized totalitarianism through an ironic yet hopeful lens, proving the universal power of drawing with his prolific work ranging from textbooks to humor magazines. As Fenamizah, we say: "A cartoonist never dies; they continue to live through their lines."

"Umoristi A Marostica" 52. Uluslararası Mizahi Grafik Sergisi.

Marostica, mizah ve grafik sanatlarının buluşma noktası olmaya hazırlanıyor. "52. Uluslararası Mizahi Grafik Sergisi" bu yılki sergi, 'ya adandı. Marostica Belediyesi'nin himayesinde, Associazione Futura işbirliğiyle ve Marostica Halk Bankası Vakfı Volksbank'ın desteğiyle, "Umut" temasıyla sanatseverlerle buluşacak olan sergi, 9 Mayıs - 7 Haziran tarihleri arasında ziyaret edilebilecek Mariagrazia Quaranta GIO'yu tebrik ediyoruz.

52^a RASSEGNA INTERNAZIONALE DI GRAFICA UMORISTICA
SPERANZA
Inaugurazione e premiazione: Sabato 9 Maggio ore 17.00 Castello Superiore di Marostica
Mostra presso la sale espositiva del Castello Superiore, dal 9 Maggio al 7 Giugno
Orario di apertura: sabato e domenica, 10.00-12.00 / 15.00-18.00
2 giugno, 10.00-12.00 / 15.00-18.00 apertura straordinaria

UMORISTI A MAROSTICA
con il patrocinio di: Comune di Marostica
in collaborazione con: ASSOCIAZIONE FUTURA

Mariagrazia Quaranta GIO

"Umoristi A Marostica" 52nd International Exhibition of Humorous Graphics.

Marostica is getting ready to become the meeting point for humor and graphic arts. This year's edition of the "52nd International Exhibition of Humorous Graphics" is dedicated to Mariagrazia Quaranta (GIO). Organized under the auspices of the Municipality of Marostica, in collaboration with the Associazione Futura and with the support of the Fondazione Banca Popolare di Marostica - Volksbank, the exhibition will meet art enthusiasts with the theme of "Hope." The event will be open to visitors from May 9th to June 7th.

Grafik mizahın sesi: "La Revista"

İfade özgürlüğü ve grafik sanatı odağına alan uluslararası kolektif Frente Viñetista, özgün yayını "La Revista"nın 9. sayısını okuyucularıyla buluşturdu. La Revista, bağımsız karikatüristlerin çizgileriyle, toplumsal eleştiriyi ve siyasi hiciv bir araya getiren bir hiciv dergisi olarak dikkat çekiyor.

The Voice of Graphic Humor: New Issue of "La Revista" Now Live

Frente Viñetista, an international collective focused on freedom of expression and graphic arts, has released the 9th issue of its original publication, "La Revista." The magazine stands out as a satirical powerhouse, blending social criticism and political satire through the unique strokes of independent cartoonists.

Brezilya'da Frank Hoppmann Sergisi.

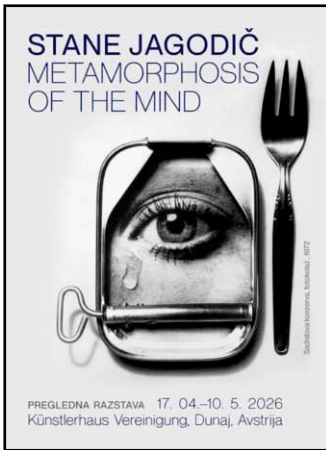
Karikatür dünyasının yaşayan efsanelerinden biri olan ve prestijli World Press Cartoon ödülünün sahibi Frank Hoppmann, eserleriyle Brezilya'ya konuk oldu. Rio de Janeiro Schir Belediyesi ve Belediye Kültür Sekreterliği'nin desteğiyle düzenlenen "Frank Hoppmann'ın Sanatı" sergisi, 16 Nisan 2026 tarihinde sanatseverlerle buluştu. Brezilya Karikatür Müzesi ev sahipliğinde gerçekleşen sergi 31 Mayıs'a kadar açık kalacak.

Exhibition of Frank Hoppmann in Brazil.

Frank Hoppmann, one of the living legends of the cartoon world and the recipient of the prestigious World Press Cartoon award, has been featured in Brazil with his works. The exhibition titled "The Art of Frank Hoppmann", organized with the support of the Rio de Janeiro City Hall and the Municipal Department of Culture, met art lovers on April 16, 2026. Hosted by the Brazilian Cartoon Museum (Museu da Caricatura Brasileira), the exhibition will remain open until May 31.

Viyana'da absürt, grotesk ve ironik bir sergi.

Slovenya'nın yanı sıra Orta ve Doğu Avrupa'nın en özgün sanatçılarından biri olarak kabul edilen Stane Jagodic, çalışmalarını Viyana'daki "Künstlerhaus Vereinigung" da sergilemektedir. 16 Nisan-10 Mayıs tarihleri arasında ziyaretçilere açık olan sergide, sanatçı buluntu nesnelere, metinsel ve grafik öğeler ve röntgen görüntüleriyle birleştirdiği fotomontaj ve kolajlarıyla tanınmaktadır. Özellikle kendini gösteren olağanüstü bir deneysellik karakterize ettiği çalışmalarını, dergimiz "fenamizah" ta da sergilemektedir. Jagodic'in eserleri yalnızca biçimsel araştırmalardan ibaret olmayıp, keskin bir sosyal ve politik eleştirinin taşıyıcısı işlevi de görüyor. Stane Jagodic, yapıtlarında absürt, grotesk ve ironik unsurlar ile modern teknoloji ve endüstri motiflerini sıklıkla iç içe geçirerek, günlük yaşamın insansızlaşmasına (mekanikleşmesine) dikkat çekerken; Dadaizm, Sürrealizm ve neo-avangart akımların mirasıyla bir diyalog kuruyor.

An Absurd, Grotesque, and Ironic Exhibition in Vienna.

Stane Jagodic, considered one of the most original artists not only from Slovenia but also from Central and Eastern Europe, is exhibiting his work at the "Künstlerhaus Vereinigung" in Vienna. Open to visitors from April 16 to May 10, the exhibition showcases the artist's renown for photomontages and collages that combine found objects, textual and graphic elements, and X-ray images. Characterized by an extraordinary sense of experimentation, his works are also featured in our magazine, "fenamizah." Jagodic's pieces are not merely formal explorations; they also serve as vehicles for sharp social and political criticism. By frequently intertwining absurd, grotesque, and ironic elements with motifs of modern technology and industry, Stane Jagodic draws attention to the dehumanization (mechanization) of daily life, while establishing a dialogue with the legacy of Dadaism, Surrealism, and neo-avant-garde movements.

Stane Jagodic

SNAPSHOT

1960'ların İstanbul'unda sokaklarda ayı oynatıcıları vardı. Ve o yıllardan bir enstantane. Ayıya masaj yaptıran bir turist.

In the 1960s, there were people who made domesticated bears perform on the streets of Istanbul. Here is a snapshot from those years; a tourist having a massage done by a bear.

Bulut, kovada mı havada mı?

Sait Faik'in "Havada Bulut" hikâyesini okumamış olan var mıdır? Hemen herkes okumuştur, herkes bilir... Bu hikâyenin adının da bir hikâyesi var ki, onu da herkes bilir mi? Sanmam...

Önce hikâyeyi anımsayalım: "Havada Bulut"ta köpekli bir adam anlatılır ki, yazarın ta kendisidir. İstanbul adalarından birinde oturmaktadır. (Burgazada.) Ada'nın postacısına teslim ettiği zarfta bulunan hikâyede, birtakım izlenimler ve çevresinde yarattığı dedikodular anlatılır.

Hikâyenin anlatıcısı, postacıyla birlikte zarfı açarlar. Zarftan çıkan metni okurlar. Bu metin bir hikâyedir. Mektup sahibi, bu hikâyeyi bir yarışmaya göndermiştir.

Hikâyenin adı, "Kovada Bulut"tur. Rum kızı Yorgiya, çeşmeden evine kovayla su taşırken, kovanın içinde bir bulut görür. Beyaz bulut, suyun içinde yüzmektedir. Çocuğu bir sevinç içinde kovadaki bulutu evine götürür. Eve geldiğinde suya bakar ki, bulut yok olmuşt!

Sait Faik bu hikâyeler dizisini önce "Büyük Doğu" dergisine vermişti yayımlanmak üzere. Dergi yönetimine teslim edilen dosyanın üzerinde, "Kovada Bulut" diye yazıyordu.

Bir dizgi yanlış sonucu, dosyanın adı, "Havada Bulut" yapıldı. Derginin düzeltmeni de, yayıncısı da, bu dizgi yanlışının farkında olmadı. Böylece dizideki ilk hikâyenin başlığı "Havada Bulut" olarak çıktı ve öyle tanındı.

Sait Faik 1951 yılında, hikâye kitabını basacak olan Varlık Yayınları'nın kapısından içeri girdiğinde, elindeki dosyanın adını değiştirmeye gerek görmemişti artık.

Necati Güngör

apolitikler

ENTERESAN LAFLAR...

Hatasız kul olmaz, sorgulamayan kul olur!

~ Haktan Hakkı

AŞKIM BAKSIRIMI BAVULA KOYMAVI UNUTMADIN DEĞİL Mİ?

DÜŞÜNÜYORUM!

Eflatun Nuri'yi anarken...

O çapkın bir karikatürçüydü.

by Necati Güngör

Eflatun Nuri'yi tanıdığımda, "Kaçak Yayın" dergisinde ve "forumedebiyat" dergilerinde anlarını yayımlıyordu. Yetmişine merdiven dayamış, saçına sakalina aklar düşmüş, ama hep şık görünmeye özenle dikkat eden biriydi. Yaş yetmiş iş bitmemiş, dedikleri soydan...

1942'lerden beri Akbaba, Marko Paşa gibi mizah dergi ve gazetelerindeki karikatürleriyle sağladığı haklı ününü, yeni kuşak çizirlerin kümelendiği Leman, Öktüz, Yeni Harman, Kaçak Yayın dergilerine kadar taşıdı.

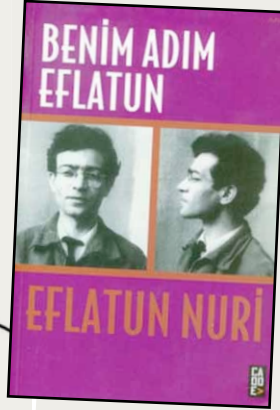
Yaş ilerlese de gönüllü genç kalan bir çizirdi o. Bir yaşam çapkıncı denilse yeridir Eflatun Nuri için. Yalnız karikatürleriyle değil, mizahla kaşık çapkınlık hikâyeleriyle de ünlüydü. Anlattığı hikâyelerde gerçekle kurgu birbirine karşırdı çoğu kez. İddiasına göre, çapkınlık derisinden hep on numara almıştı.

Elbet ölümü de aşk mevsimine rastlayacaktı Eflatun Nuri'nin...

3 Mayıs 2008... Ö ilkbahar gününde, cami avlusunda toplanan arkadaşları kederliydi. Tabutu musalla taşına konulmuş, cenaze namazının kılınması bekleniyordu ki, o dakikalarda bir başka

cenaze getirildi yanındaki musalla taşına. Bir kadın cenazesiydi bu gelen.

Yıllarca arkadaşının çapkınlık hikâyelerini dinlemiş olan bir başka karikatürçü, onu tabutu önünde takdir etmekten kendini alamadı: "Görüyor musunuz arkadaşlar?" dedi. "İşte çapkınlık bu! Adam, bu dünyadan giderken bile, yanında bir kadın var!"

Dergimizin yayın yönetmeni Aziz Yavuzdoğan, karikatürçü ağabeyi Eflatun Nuri Erkoç ile, Karikatürçüler Demeğinin bir etkinliğinde görülüyorlar...

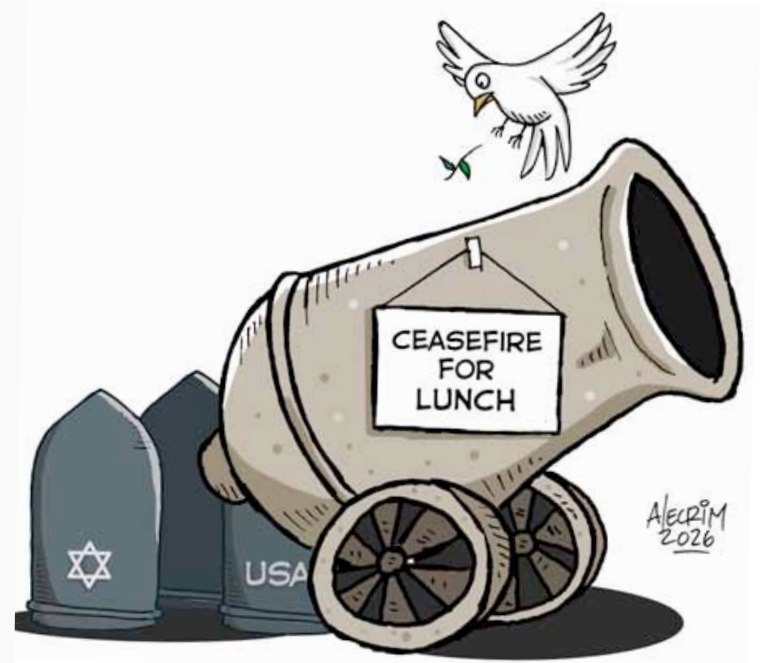
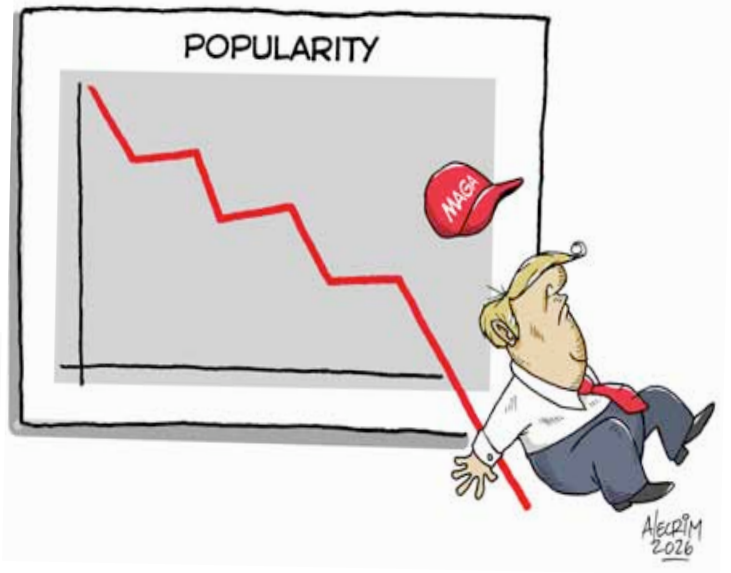
AGENDA OF TÜRKİYE

aziz yavuzdoğan

TÜİK VERİLERİNE GÖRE İŞSİZLİK DÜŞÜYÖRMÜŞ...

Hasan Çağan Y.

• Bayram ikramiyesi de neymiş!?

Mehmet Şimşek: Emeklilere Bayram ikramiyesi nedir? Böyle bir şey dünyanın neresinde görülmüş dedi.

Bir emekli cevabı yapıştırmış. Dünyanın neresinde seçildiği gün emeklilik hakkına kavuşan milletvekili görülmüş!

Dünyanın neresinde bedava 12 implant hakkı olan milletvekili görülmüş?

Dünyanın neresinde asgari ücretin 15 katı maaş alan milletvekili görülmüş?

Dünyanın neresinde süalesi ile birlikte 5 yıldızlı sağlık hizmetini devlete kitleyen milletvekili görülmüş?

Dünyanın neresinde öğrencinin tost 80 liraya yediği halde milletvekilinin dana çöktürme eti 55 liraya zıkkımlandığı görülmüş?*

• Nasıl biliriz?

• Çatalca Müftüsü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) verdiği konser sırasında fenalaşan ve hayatını kaybeden Karadeniz müziğinin önde gelen isimlerinden Volkan Konak'ın ardından "Sahnede gebermiş" ifadelerini kullanınca büyük tepki aldı. Kendi X hesabında paylaşım yapan müftü, "Sahnede gebermiş. Şimdi bize soracaklar; nasıl bilirdiniz? Cevabımız bu. Böyle bildirdik." ifadesini kullandı. Peki bize sorsalar "Bu müftüyü nasıl bilirsiniz?*" diye!?

• Girişler nereden abi?

• TV ekranlarında sık sık görüş belirten bir araştırma şirketinin sahibi, katıldığı programda "72 saatte İsrail'e gireriz" demiş. Günlerce depremde Hatay'a giremeyen iktidarın adamı da böyle konuşur işte!

• Memleketten n'aberler?!

• Sabah kalkıyoruz "İmamoğlu," akşam yatıyoruz "İmamoğlu!" Peki sen kimin, neyin adayısın ey insanoğlu?!

FENA HALDE MEMLEKET

AKLA ZİYAN OLSAK DA, YAŞIYORUZ BEREKET... evet! Aziz Yavuzdoğan

EDEBİYAT

Necati Güngör

anekdotları

Üstat olmak!

Sözcüğün kökeni Farsça; Arapçaya oradan geçmiş. En yakın anlamı “öğretici”Usta. Mahir. Fen, hüner, özellikle bir sanat alanında ileri dereceye ulaşmış kimse.

Eski edebiyatçılar arasında zaman zaman kullanılırdı. **Abdülhak Hamit’e “Üstad-ı Âzam”** derlerdi, malum.

Hamit de, özellikle **Recaizade**’ye, “**Üstad-ı Ekrem**” diye seslenirdi. Gelgelelim, Recaizade, kendisine “**üstat**” diye seslenilmesinden hoşlanmazdı. Ancak **Hamit**’i sevdiği için, onun böyle seslenişini hoş görürdü! Çünkü onun içtenliğinden kuşku etmezdi.

Hamit’se dostuna şöyle demekten

RECAİZADE EKREM

kendini alamazdı:
“**Ekrem ki asımızda üstad-ı mukteditir / Ders olmasın mı**

ABDÜMHAK HAMİT

andan bir söz olunca sadır”.
Bizim önerimiz, siz siz olun, üstat kavramını ucuzlatmayın.

Türk basını edebiyatçılar yaratmıştı...

Türk basınının var oluş sürecinde edebiyat adamlarının oynadığı rolü düşündünüz mü hiç? Basının temeli, edebiyatçıların omzunda yükselmiştir denilse yanlış olmaz. İlk gazeteciler şair, tiyatro yazarı, romancı, hikâyeci kimselerdir... Üniversitelerdeki gazetecilik okulu öğretmenlerinin bu konuya kafa yorduklarını hiç sanmıyorum.

Namık Kemal’ler, **Ahmet Mithat**’lar, **Şinasi**’ler, **Ahmet Rasim**’ler, **Hüseyn Cahit**’ler, **Refik Halit**’ler, **Yakup Kadri**’ler, **Falih Rıfka**’lar... ve daha nice kalem erbabı, Babıali basını deneni soyut kurumun temeline harç koymuş adamlardı. Bir gazete çıkarılacağı zaman başında mutlaka bir edebiyatçı bulunur, başmakaleyi kaleme alır; ayrıca tanınmış birçok kalem ustası da onun kadrosunda yer alırdı.

Zaten yakın tarihlere kadar gazete ya da dergi çıkaran kişiler, bizzat kalem erbabı kimselerdi:

Yunus Nadi, **Sedat Simavi**, **Falih Rıfka**, **Ahmet Emin**, **Hakkı Tank** vb.

Eli kalem tutmayan kişileri gazetelerde çalıştırmazlardı. Ancak kalemi güçlü muhabirler yükselir, muharrir olurlardı. Yine de onlara bugünkü gibi yazar sıfatı verilmezdi. Çünkü yazar diye, “**edip**” sıfatını hak edenlere denirdi.

Birkaç kuşak geriye doğru bakın: Hemen tüm edebiyatçılar, birtakım gazelerde köşe sahibidir: **Nâzım Hikmet**, **Ahmet Haşim**, **Peyami Sefa**, **Aziz Nesin**, **Orhan Seyfi**, **Tank Buğra**, **Haldun Taner**...

Şiirsiz, hikâyesiz, romansız gazete çıkarılmazdı. Ünlü tefrika romancıları gazeteler arasında transfer olurlardı.

Bir yazar rakip bir gazeteye gittiği zaman okurlarını peşi sıra götürürdü...

Gazetelerin patronları işadamları, yöneticileri de işletmeciler/iktisatçı gibi erbab-ı kalemde sayılmayan kimseler olunca, edebiyat ehli, basından elini ayağını çekmeye başladı.

Gün geldi, edebiyatçılar tümüyle basından dışlandı.

NAMIK KEMAL

MESUT CEMİL

“Ak elleri fırça tutar...”

Üstat **Mesut Cemil**, bir gün özel bir topluluk önünde konser verirken, **Karacaoğlan**’ın ünlü şiirinden bestelenen şarkıyı çalıyordu:

“**İncecikten bir kar yağar / Yağar elif elif diye...**”

Tam şarkının burasında, ressam **Elif Naci** içeri girdi.

Cemil Bey o anda şarkının sözlerini uyarladı:

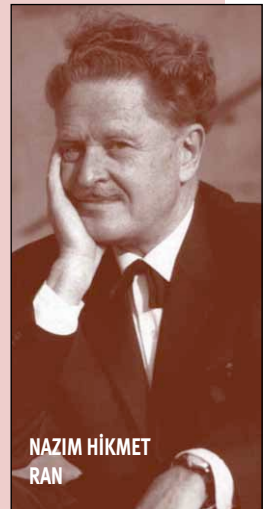
“**Ak elleri fırça tutar / Çizer elif elif diye...**”

Memet Fuat’a göre Atatürk ile Nâzım

Ünlü hikâyedir, bilirsiniz: **Nâzım Hikmet**’in şiirlerini plaktan dinleyen **Atatürk**, “**Bu çocuğun şiirleri kimselere benzemiyor**” der. “**Çağrın gelsin, kendisinden dinleyelim şiirlerini.**” Vali, Nâzım’ın evine polis gönderir. Kapiya dayanan polis: “**Seni Gazi Hazretleri istiyor**” der. Nâzım da o ünlü yanıtını verir: “**Ben Denizkızı Eftalya değilim!**”

Memet Fuat, Nâzım’ın Atatürk’e karşı böyle bir yanıt vermiş olamayacağını düşünürdü. “**Çünkü Nâzım incelikli bir insandı. Böyle kaba tavırların adamı değildi. Kaldı ki Atatürk’e karşı kabalık etmiş olsun... Bana inandırıcı gelmiyor.**”

Memet Fuat, Nâzım Hikmet’i yakından tanıyanların başında geldiği için, onun bu yorumunu ciddiye almıştıdır.

NAZIM HİKMET
RAN

BOSNIAN

- Medijsko opismenjavanje: Neobrazovanim ljudima (narodima) mogu vladati i majmuni. Na vlasti.
- Medijsko opismenjavanje: Donald J. Trump je Antikrist, rekoše. A šta ćemo sa Natanjahuom?
- Medijsko opismenjavanje: Treći svjetski rat je pred vratima, rekoše. Zbog čega nam trebaju vrata?
- Medijsko opismenjavanje: Dolazi novi Mesija, poslije Armagedona na Srednjem Istoku, ali i Svijetu. Pitam se, kome će propovijedati?
- Medijsko opismenjavanje: "Veliki Izrael je kao Velika Srbija. Mit koji se implozijom zove."

ENGLISH

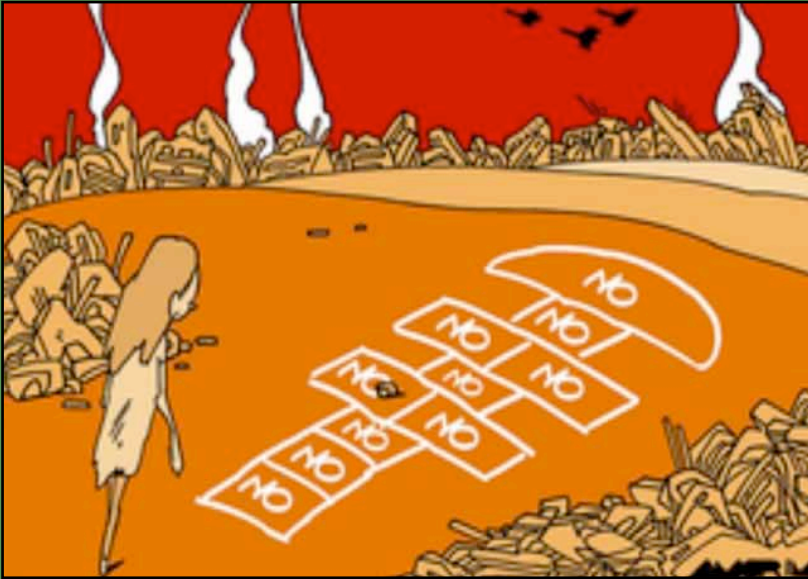
- Media literacy: Uneducated people (nations) can be ruled by monkeys. In power.
- Media literacy: Donald J. Trump is the Antichrist, they said. And what will we do with Netanyahu?
- Media literacy: World War III is just around the corner, they said. Why do we need door?
- Media literacy: The new Messiah is coming, after Armageddon in the Middle East and the World. I wonder, to whom he will preach to?
- Media literacy: Greater Israel is like Greater Serbia. A myth called implosion.

TURKISH

- Medya Okuryazarlığı: Eğitimsiz insanlar (uluslar), maymunlar tarafından bile yönetilebilir. İktidardakilerce.
- Medya Okuryazarlığı: "Donald J. Trump Deccal'dir," dediler. Peki ya Netanyahu'yu ne yapacağız?
- Medya Okuryazarlığı: "Üçüncü Dünya Savaşı kapıda," dediler. Kapı bize neden lazım ki?
- Medya Okuryazarlığı: Orta Doğu'daki ve dünyadaki Armagedon'dan sonra yeni bir Mesih geliyor. Merak ediyorum, kime vaaz verecek?
- Medya Okuryazarlığı: "Büyük İsrail, Büyük Sırbistan gibidir. Adına içe çöküş (implozyon) denen bir mit."

Bernard Bouton, France

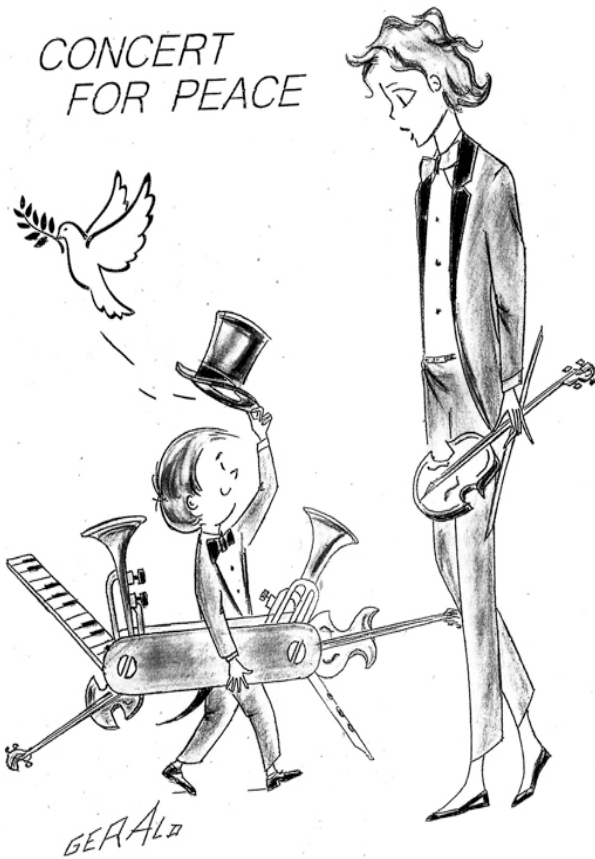

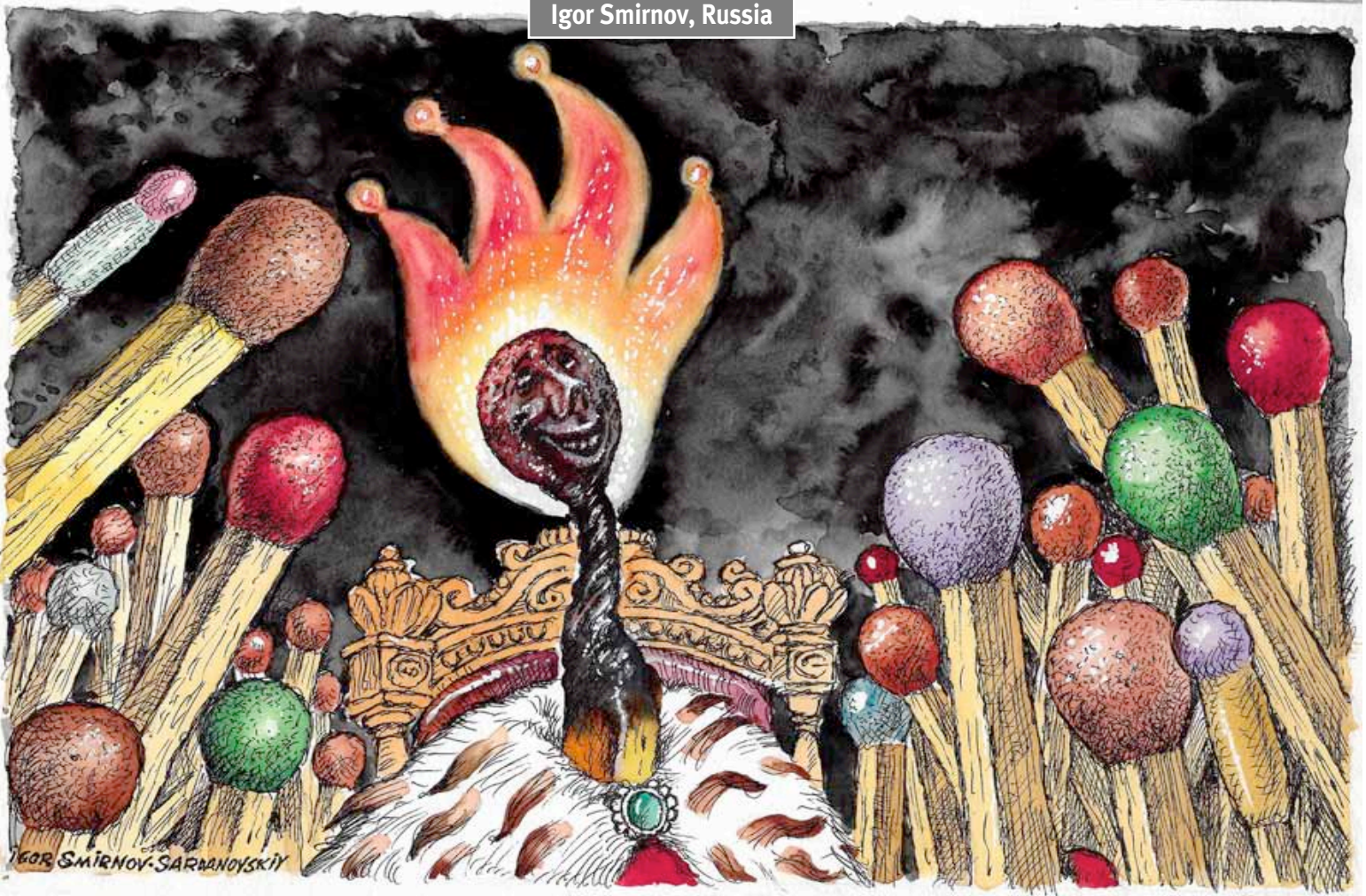
Nasif Ahmed, Bangladesh

Gerald Peigneux, France

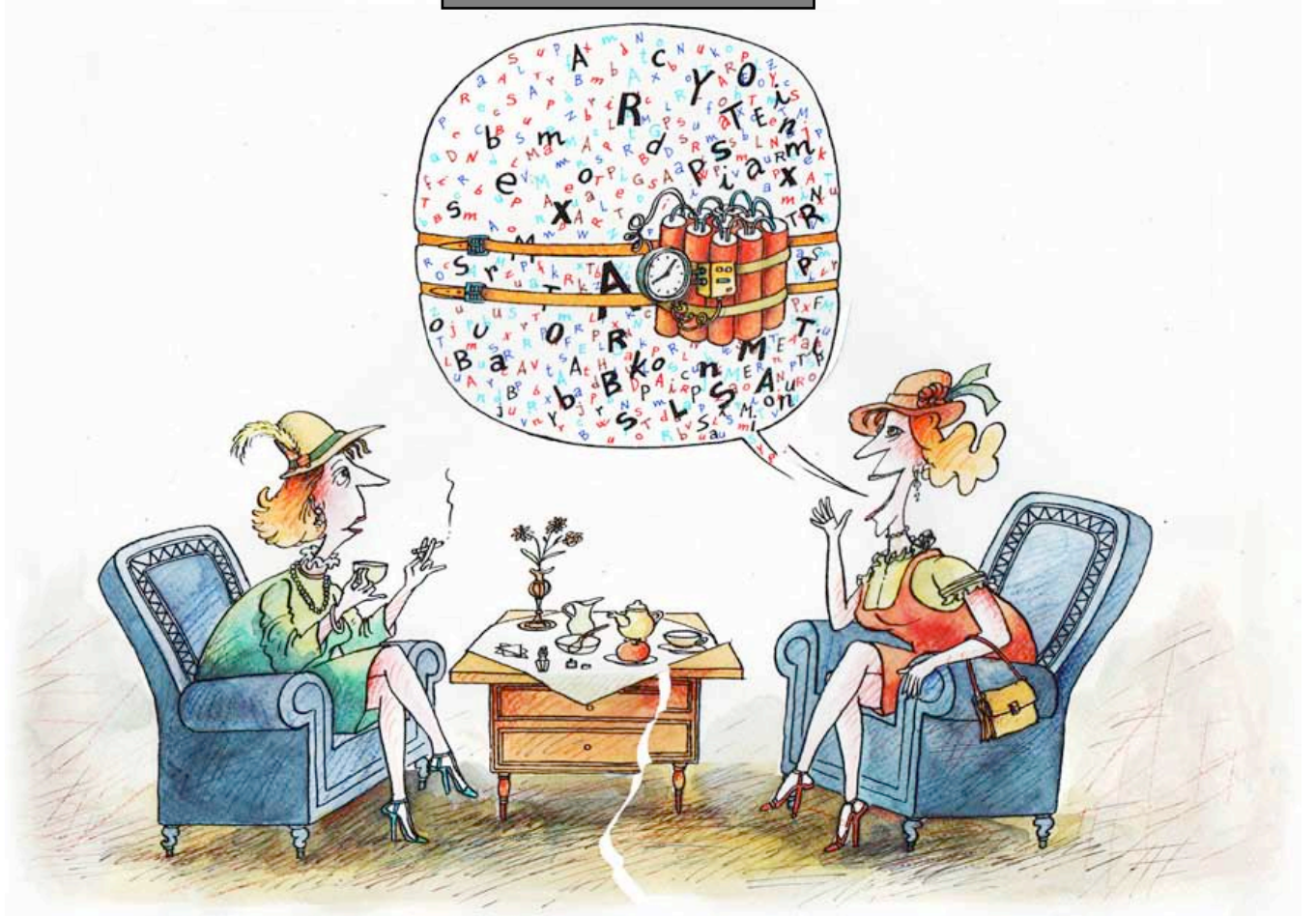

Igor Smirnov, Russia

Li Jingshan, China

Constantin Pavel, Romania

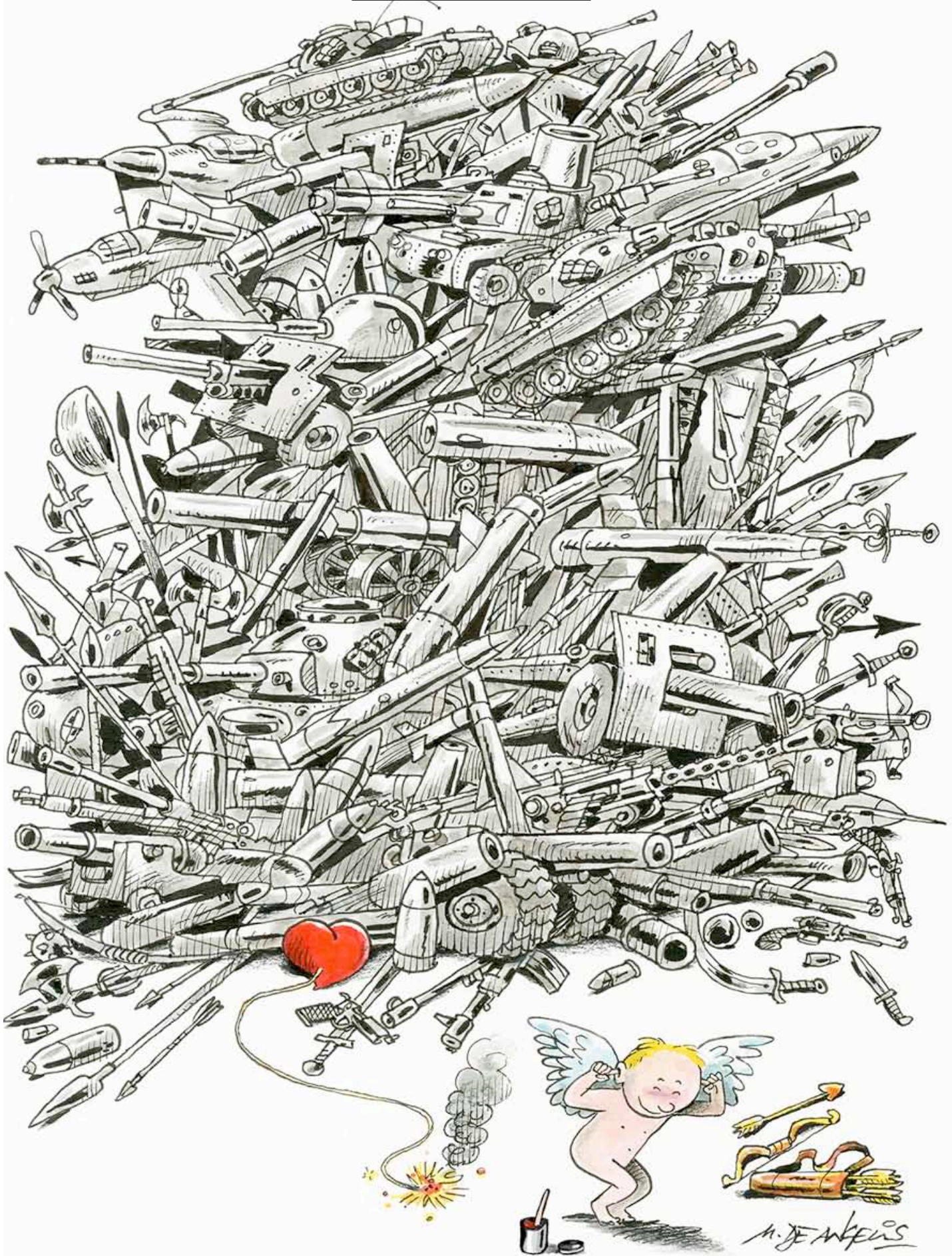

Jose Alberto Rodriguez Avila (Avilarte), Cuba

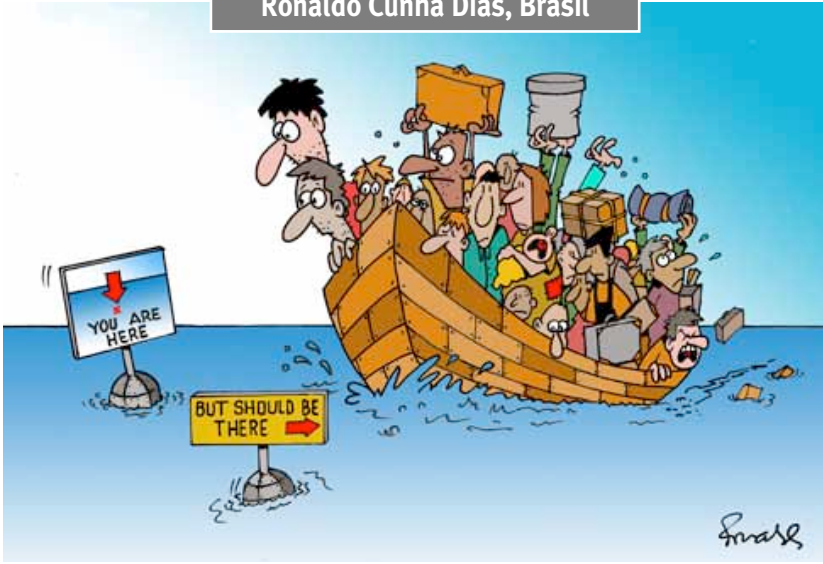

Damir Novak, Croatia

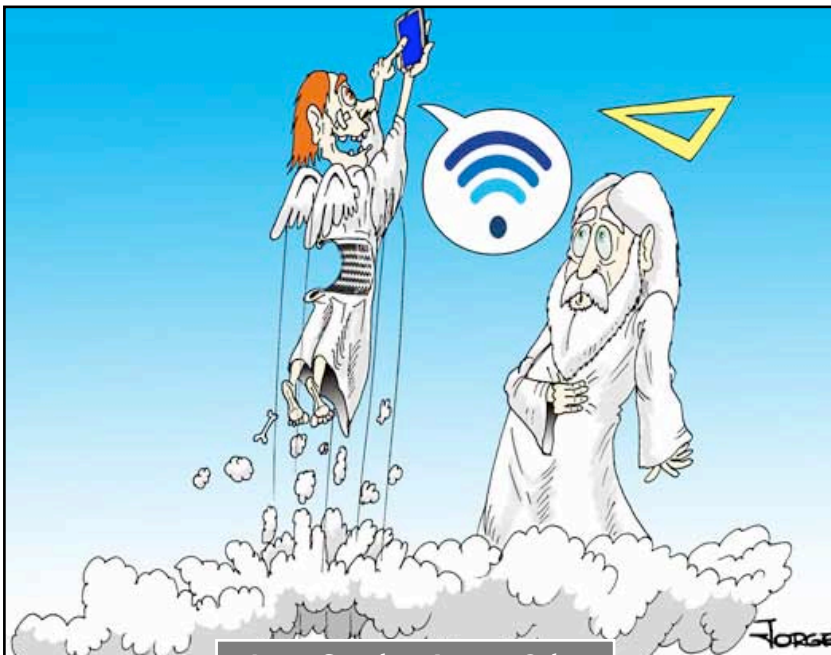
Marco De Angelis, Italy

Ronaldo Cunha Dias, Brasil

Aziz Yavuzdoğan, Türkiye

Jorge Sanchez Armas, Cuba

aphorisms

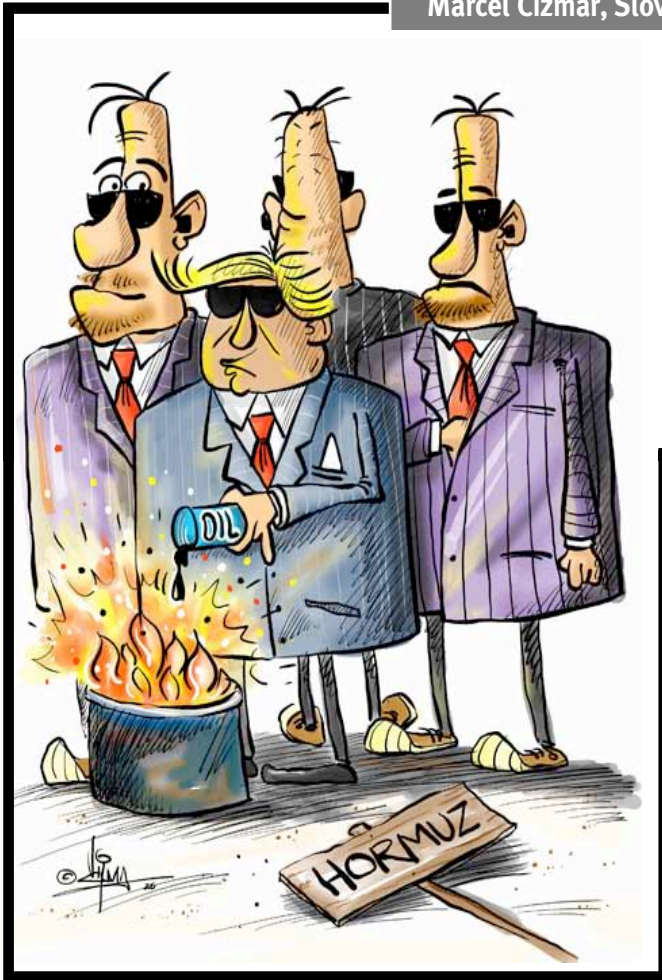
Milan Pantic (Bosnia&Herzegovina)

- I'll try to get my son a job; let me see how I rank in the party.
- Foreigners came here to stay; now we can leave with a clear conscience.
- Agriculture would flourish—if only there were someone to feed the livestock.
- Merchants carefully weigh how much they will steal.
- The advantaged have no brakes!
- Women will be equal to men once they give up some of their privileges.
- I turned a blind eye; now I have to wash my hands.
- When stupid villagers move to the cities, smart villages are left to us.
- The boy went looking for a girl; I'm afraid he'll find someone who's lost.
- Bad satire never reaches the summit.
- If they could take everything with them, they would step down from power.
- He was left speechless; now he is a caricature of an aphorist.
- We swiftly covered the road from free schools to cheap diplomas.
- The robbery was expertly done; anyone who knows anything is suspicious.
- We had to send the children out into the world—because the world rests on young shoulders.
- They greet those fleeing war with knives.
- They chose a new director for us—as if they were choosing for themselves!
- While intellectuals search for food in garbage bins, they find the books they once read.
- We are not equal; they are not forbidden to steal.
- We interfered in the foreign policy of great powers; we asked them for help.
- I rented out my land; now I'm renting myself out.
- The leader is in front, the shepherd behind the flock. We are somewhere in between.
- The state is like a cage; once the door opens, it empties.
- The only thing in his defense is lack of evidence.
- When the king goes mad, one place in the palace becomes surplus.

- Öğlümü işe sokmaya çalışacağım; partideki konumumu bir göreyim.
- Yabancılar buraya kalmaya geldi; artık biz gönül rahatlığıyla gidebiliriz.
- Tarım gelişirdi; hayvanların yemini verecek biri olsaydı.
- Ne kadar çalışacaklarını, tüccarlar iyi tartar. Avantajlılar; frenleri yok!
- Kadınlar, bazı ayrıcalıklarından vazgeçtiklerinde erkeklerle eşit olacaklar.
- Göz yumdum; şimdi ellerimi yıkamak zorundayım.
- Apta köylüler şehirlere gidince, bize akıllı köylüler kalıyor.
- Öğlan kız aramaya çıktı; kaybolmuş birini bulmasından korkuyorum.
- Kötü hiciv zirveye dokunmaz.
- Yanlarında her şeylerini götürebilselerdi, iktidardan inerlerdi.
- Şözsüz kaldı; şimdi bir aforizmacının karikatürü.
- Ücretsiz okullardan ucuz diplomalara giden yolu hızla katettik.
- Soygun ustaca yapıldı; bir şey bilen herkes şüpheli.
- Çocukları dünyaya göndermek zorunda kaldık; çünkü dünya gençlerin omuzlarında.
- Savaşta kaçanları bıçakla karşılıyorlar.
- Bize yeni bir müdür seçtiler; sanki kendileri için seçmişler!
- Entelektüeller çöplerde yiyecek ararken, okudukları kitapları buluyor.
- Eşit değiliz; onlara çalmayı yasaklamıyorlar. Büyük güçlerin dış politikasına karşıtık; onlardan yardım istedik.
- Toprağımı kiraya verdim; şimdi ben kiraya çıkıyorum.
- Lider önde, çoban sürünün arkasında. Biz ortalarda bir yerdeyiz.
- Devlet kafese benzer; kapı açılır açılmaz boşalır.
- Savunmasında olan tek şey, delil yetersizliği.
- Kral delirdiğinde, saraydaki bir yer fazlalıktır.

Marcel Cizmar, Slovakia

Marco Fusi, Italy

Fernando Pica, Colombia

poem
Michela
Zanarella
 (Italy)

Grow Peace

May peace grow like an ear of corn
 come upon the earth between human things and the invisible,
 enter through the windows of time and press on the diaphragm
 solid love
 that remains perennial beyond the snows
 and go like a creeper beyond the gates of the world
 let everyone eat them everywhere
 even the heartless - peace is the twin of forgiveness.

aphorisms Vasil Tolevski (North Macedonia)

- Balkanlar'da aptal ile deli arasında büyük bir fark vardır! Aptal çalışır, deli ise devleti yönetir.
- Bize motor olsun diye seçtik, o egzoz çıktı.
- Eğer o şanlı isimler bizi geçmişe hapsedemeseydi, bugün şanlı bir şimdiki zamanımız olurdu.
- İktidardaki bir şizofreni tanımak kolaydır: İki kişilik çalar!
- Yasaya tutunanın hali, sarhoşun çite tutunmasına benzer.
- Gelen her hükümet bir öncekinden daha az çalıyor. Dürüstlükten değil, çalacak daha az şey kaldığından.
- Onun şahsiyeti ve eserleri üzerine yazmak çok zor. Şahsiyetsiz biri... Zaten geride bir eser de bırakmadı.
- Şeytan'a şükür ki paylaşırsen kavga etmeyeceğiz. Çünkü Şeytan her şeyi alıp götürdü.
- Devletle küçük çocuklar gibi oynamalarına şaşımayın. Çocukların geleceğimiz olduğunu duymuşlar.
- Ölumsuzlerin yavaş yavaş öldüğü tek yer burasıdır.
- Mısır piramitlerinde halk firavunları gördü. Bizim piramitlerimizde ise firavun halkı gördü.
- Devlet kadrolarının ellerinden makamlarını alırsanız, donlarını almış gibi olursunuz. Geriye çıplak bir popo kalır.
- Siyasette de kanalizasyonda olduğu gibidir. Bok yüzeye çıkana kadar her şey kendi yolunda akar.
- Dünyanın sonu bizden başlayacak. Çünkü bunun için en uygun koşullar burada!
- Öküz evcil bir hayvandır; siğir ise siyasi bir hayvan...!
- Gençlerimiz için bütün kapılar açık. Döşemeli (akıl hastanesi) kapılar hariç!
- Gerçek vatansever vatanını bedavaya sever. Ama en ağır bedeli öder.
- Üst düzey siyasetçilerin mezarı, sıradan vatandaşlarımızdan daha derindir.
- Normaldir; burada sığınanlar daha derine gömeriz.

- In the Balkans, there is a huge difference between a fool and a madman! The fool works, while the madman governs the state.
- We elected him to be our engine, but he turned out to be the exhaust.
- If those glorious names hadn't imprisoned us in the past, we would have a glorious present today.
- It's easy to recognize a schizophrenic in power: He steals for two!
- A man clinging to the law is like a drunkard clinging to a fence.
- Every incoming government steals less than the one before. Not out of honesty, but because there is less left to steal.
- It is very difficult to write about his personality and his works. He has no personality... and he didn't leave any works behind anyway.
- Thank Devil that we won't fight while sharing. Because the Devil already took everything away.
- Don't be surprised that they play with the state like little children. They've heard that children are our future.
- This is the only place where the immortals die slowly.
- In the Egyptian pyramids, the people buried the pharaohs. In our pyramids, the pharaoh buried the people.
- If you take away the titles of state officials, it's like taking away their underwear. All that's left is a bare bottom.
- Politics is just like the sewers: everything flows smoothly until the shit rises to the surface.
- The end of the world will start with us. Because the most suitable conditions for it are right here!
- The ox is a domestic animal; the cattle is a political animal...!
- All doors are open for our youth. Except for the padded ones (asylum doors)!
- A true patriot loves his country for free. But he is the one who pays the heaviest price.
- The graves of high-level politicians are deeper than those of ordinary citizens. That's normal; here, we bury shallow people deeper.

aphorisms Milan Pantic (Bosnia&Herzegovina)

- I'll try to get my son a job; let me see how I rank in the party.
- Foreigners came here to stay; now we can leave with a clear conscience.
- Agriculture would flourish—if only there were someone to feed the livestock.
- Merchants carefully weigh how much they will steal.
- The advantaged have no brakes!
- Women will be equal to men once they give up some of their privileges.
- I turned a blind eye; now I have to wash my hands.
- When stupid villagers move to the cities, smart villages are left to us.
- The boy went looking for a girl; I'm afraid he'll find someone who's lost.
- Bad satire never reaches the summit.
- If they could take everything with them, they would step down from power.
- He was left speechless; now he is a caricature of an aphorist.
- We swiftly covered the road from free schools to cheap diplomas.
- The robbery was expertly done; anyone who knows anything is suspicious.
- We had to send the children out into the world—because the world rests on young shoulders.
- They greet those fleeing war with knives.
- They chose a new director for us—as if they were choosing for themselves!
- While intellectuals search for food in garbage bins, they find the books they once read.
- We are not equal; they are not forbidden to steal.
- We interfered in the foreign policy of great powers; we asked them for help.
- I rented out my land; now I'm renting myself out.
- The leader is in front, the shepherd behind the flock. We are somewhere in between.
- The state is like a cage; once the door opens, it empties.
- The only thing in his defense is lack of evidence.
- When the king goes mad, one place in the palace becomes surplus.

aphorisms Drazen Jergovic (Croatia)

- Özelleştirmenin yanında kaçakçılığın ne anlamı var?
- Satılık değiliz! Sponsorlar hariç.
- Bilgelik öğrenmek için her zaman iyi bir zamandır.
- Ambrosia bir zamanlar tanrılar tarafından içilirdi; bugün sıradan ölümlüler için de zararlı.
- Uzun yaşa ve oku! Satır aralarını.
- İkiz değilim ama kesinlikle iki topluyum.
- O maaşla, gönül rahatlığıyla dilenebiliriz.
- Hedonizm organizmayı güçlendirir!
- Bürokrasi, hiçbir şey yapmayan ve herkes adına her şeyi harcayan bir parazittir.
- İyi yazarm, mükemmel kopyalarım.
- Kilisede sadakayı kartla ödeyebilirsek ne güzel olurdu.
- Yeni bir Papamız var! Ve eski sorunlarımız.
- Seyircilerin çoğu plaj voleybolunu kurbağa bakış açısından izler.
- Basketbolda da hayatta olduğu gibi, her atış bir fırsat, her kaçırış bir derstir.
- Bir beyzbol sopası acısız geçmez.

- What's the point of smuggling next to privatization?
- We're not for sale! Except for sponsors.
- It's always a good time to learn some wisdom.
- Ambrosia was once drunk by the gods, but today it's harmful to ordinary mortals too.
- Live long and read! Between the lines.
- I'm not a twin, but I'm definitely with two balls.
- With that salary, we can beg with peace of mind.
- Hedonism strengthens the organism!
- Bureaucracy is a parasite that does nothing and spends everything on everyone.
- I write well, I copy excellently.
- It would be nice to be able to pay for alms in church with a card.
- We have a new Pope! And old problems.
- Most spectators watch beach volleyball from a frog's perspective.
- In basketball, as in life, every shot is an opportunity and every miss is a lesson.
- A baseball bat doesn't go through without pain.

- Öğlumu işe sokmaya çalışacağım; partideki konumumu bir göreyim.
- Yabancılar buraya kalmaya geldi; artık biz gönül rahatlığıyla gidebiliriz.
- Tarım gelişirdi; hayvanların yemini verecek biri olsaydı.
- Ne kadar çalacaklarını, tüccarlar iyi tartar. Avantajlılar; frenleri yok!
- Kadınlar, bazı ayrıcalıklarından vazgeçtiklerinde erkeklerle eşit olacaklar.
- Göz yumdum; şimdi ellerimi yıkamak zorundayım.
- Aptal köylüler şehirlere gidince, bize akıllı köyler kalıyor.
- Oğlan kız aramaya çıktı; kaybolmuş birini bulmasından korkuyorum.
- Kötü hiciv zirveye dokunmaz.
- Yanlarında her şeylerini götürebilselerdi, iktidardan inerlerdi.
- Sözsüz kaldı; şimdi bir aforizmacının karikatürü.
- Ücretsiz okullardan ucuz diplomalara giden yolu hızla katettik.
- Soygun ustaca yapıldı; bir şey bilen herkes şüpheli.
- Çocukları dünyaya göndermek zorunda kaldık; çünkü dünya gençlerin omuzlarında.
- Savaşın kaçanları bıçakla karşıyorlar.
- Bize yeni bir müdür seçtiler; sanki kendileri için seçmişler!
- Entelektüeller çöplerde yiyecek ararken, okudukları kitapları buluyor.
- Eşit değiliz; onlara çalmayı yasaklamıyoruz. Büyük güçlerin dış politikasına kanştık; onlardan yardım istedik.
- Toprağımı kiraya verdim; şimdi ben kiraya çıkıyorum.
- Lider önde, çoban sürünün arkasında. Biz ortalarda bir yerdeyiz.
- Devlet kafese benzer; kapı açılır açılmaz boşalır.
- Savunmasında olan tek şey, delil yetersizliği.
- Kral delirdiğinde, saraydaki bir yer fazlalıktır.

Arturo Molero, Spain

Valery Momot, Ukraine

Anatoly Radin, Russia

Julio Carrion Cueva (Karry), Peru

"As conditions change,
you adjust your position."
Keir Starmer

THE

CHIKAK

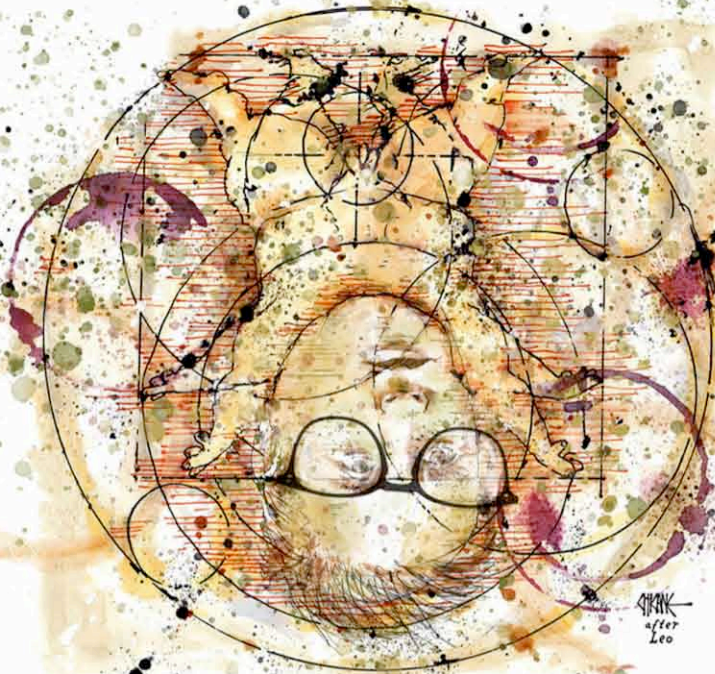

CARTOON
GALLERY

'Chicane' is
the pen name
of Mark Winter,
a New Zealander
who lives and
cartoons in
London

Democracy
US Presidential elections...

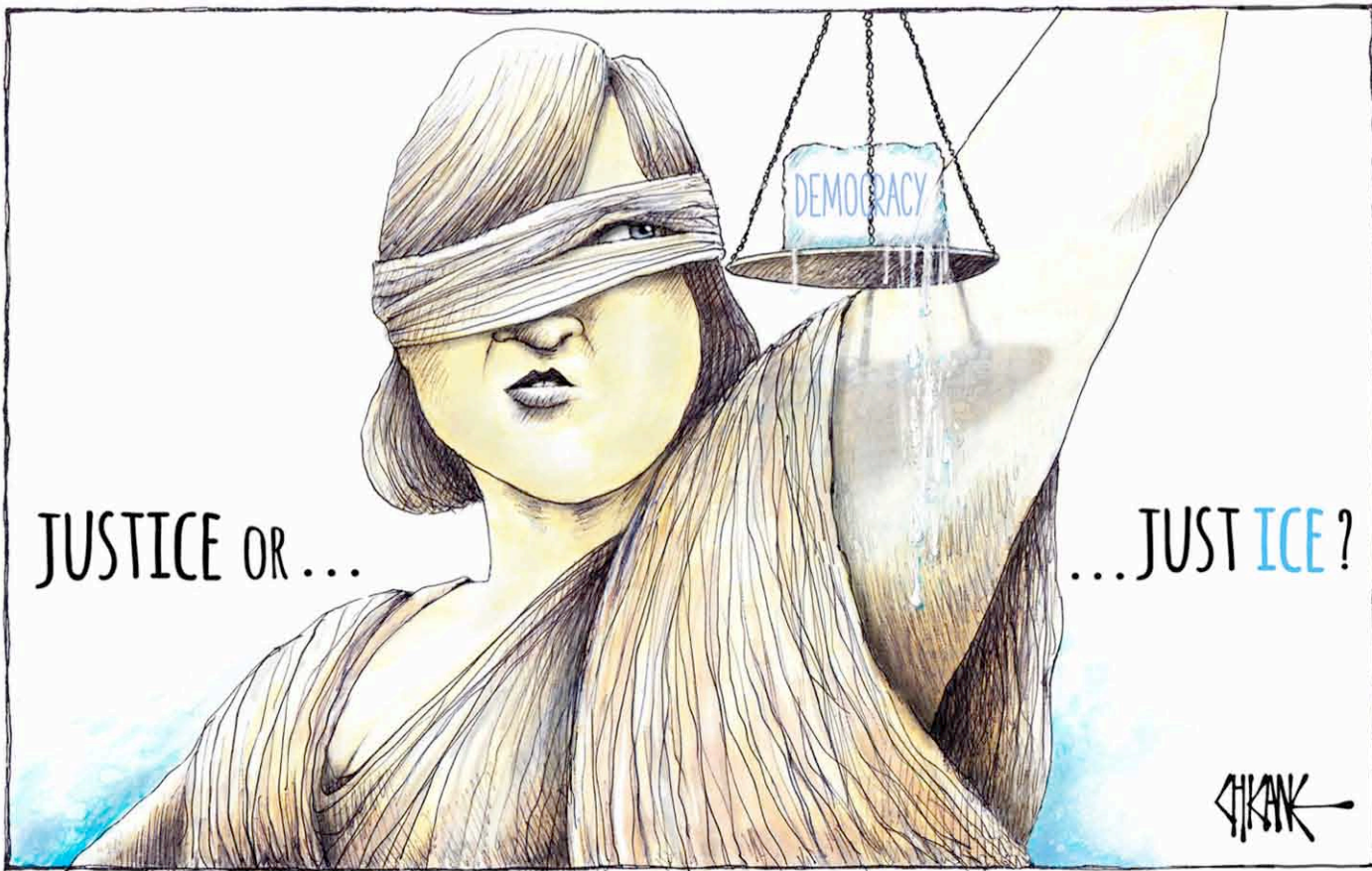

CHIKAK
after
Leo

I WANT
YOU
to take this
seriously!

CHIKAK

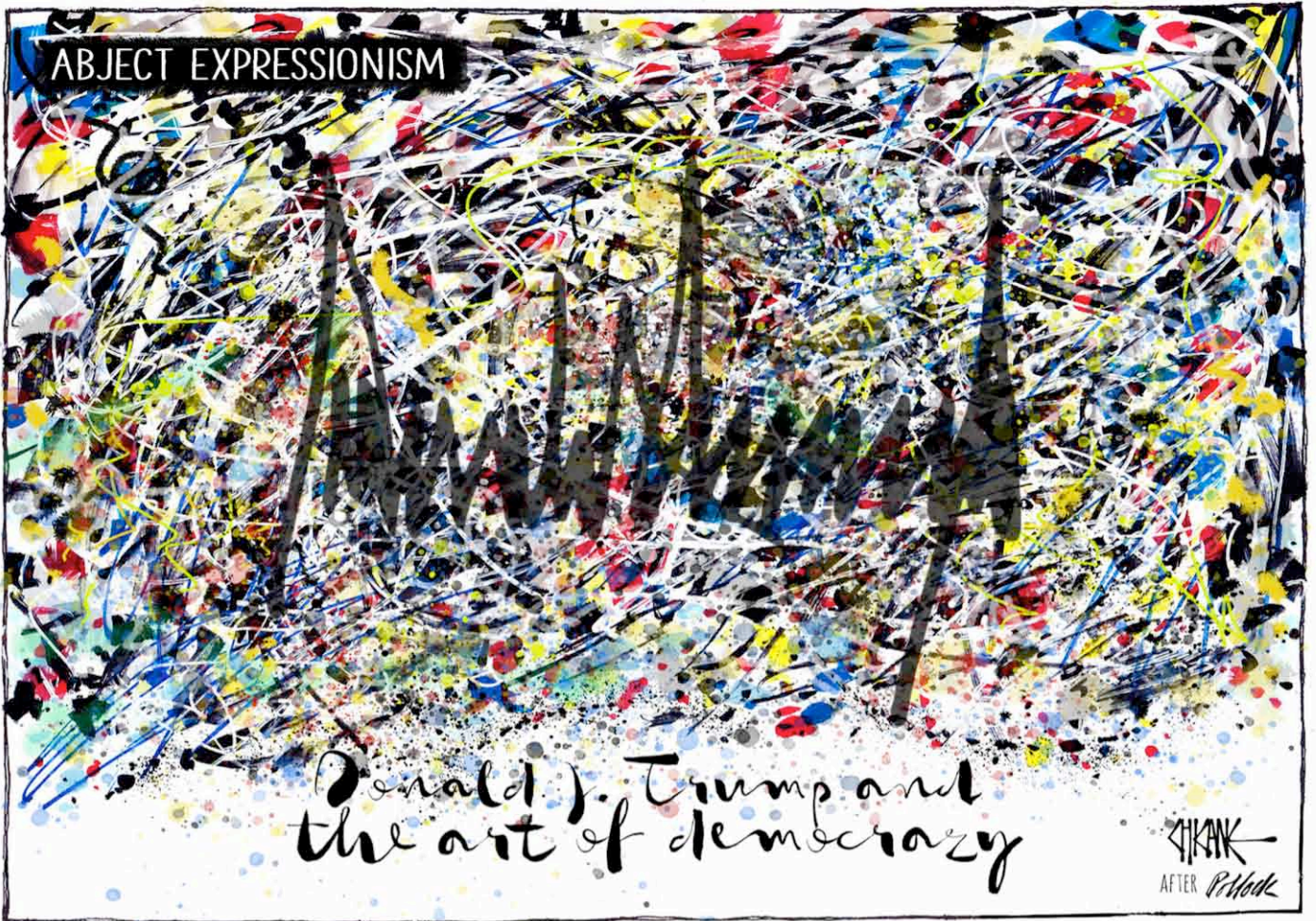

JUSTICE OR ...

... JUST ICE?

CHIKAK

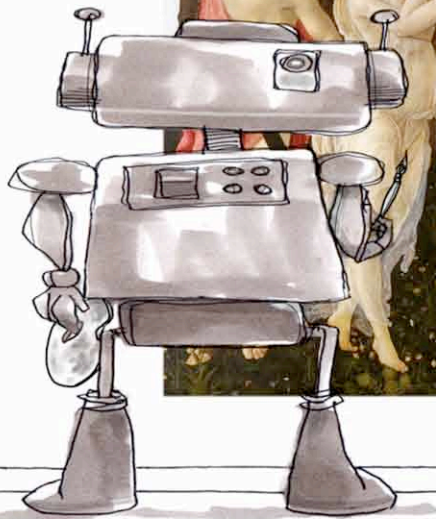
ABJECT EXPRESSIONISM

Donald J. Trump and
the art of democrazy

SHANK
AFTER Pollock

BOTTICELLI

SHANK
WITH APOLOGES

aphorisms

Ninus Nestorovic
(Serbia)

- Benim şehirde hastanelerden çok kilise var. Tanrı olsaydı, tam tersi olurdu.
- Doktora gitmek için randevu gerekir. Aziz Petrus ise randevusuz kabul eder—24 saat.
- Öteki dünyaya vardığımızda ailenize haber verin. Nereye kaybolduğunuzu merak etmesinler.
- Sırbistan'da yaşayanlar ve ölümler birbirlerini düzenli olarak ziyaret eder. Yaşayanlar ölüleri anma günlerinde ziyaret eder. Ölümler yaşayanları sadece seçimlerde.
- Sınırı gökyüzü olanlar için mezarlık tek sınır kapısıdır.
- Kar yağınca kardan adam yaparız. Gece çökünce çocuk yaparız. Bir diktatör düşünce—belki sonunda bir hayat kurarız.
- Suçlular polis kılığına girdi. Polisler protestocu kılığına. İktidar muhalefet kılığına. Cahillik doktora. Yalan gerçeğe. Sırbistan'ın artık kendini tanıyamamasına şaşmamalı.
- Devlet Sırbistan'ı ustaca ikiye böldü: Toprak zenginlere, gökyüzü yoksullara.
- Suskunluk yılları sona yaklaşıyor. Son dakikayı bekliyoruz.
- Çalışanı olmayan hastaneler, oyuncusu olmayan stadyumlar, sürücüsü olmayan yollar yaptılar. Böyle devam ederlerse yakında oy verecek kimsenin olmadığı seçimler de yaparlar.
- Yakında buradaki her şey ona ait olacak. Borçlar ise bize kalacak.

- My city has more churches than hospitals. If God existed, it would be the other way around.
- You need an appointment to see a doctor. Saint Peter takes walk-ins—24/7.
- When you reach the afterlife, let your family know. So they won't worry where you disappeared.
- In Serbia, the living and the dead visit each other regularly.
- The living visit the dead on memorial days. The dead visit the living only during elections.
- For those whose only limit is the sky, the cemetery is the sole border crossing.
- When snow falls, we build snowmen. When night falls, we make children.
- When a dictator falls—we might finally make a life.
- Criminals dressed as police. Police dressed as protesters. Power dressed as opposition. Ignorance dressed as PhDs. Lies dressed as truth.
- No wonder Serbia no longer recognizes itself.
- The state divided Serbia neatly: Land for the rich. Heaven for the poor.
- The years of silence are almost over. We're waiting for the very last minute.
- They built hospitals with no doctors, stadiums with no players, roads with no drivers. If this continues, they'll soon organize elections with no voters.
- Soon, everything here will be his. Only the debts will remain ours.

aphorisms

Ivan Grahovec
(Croatia)

- The best deals are the ones that cost you twice as much as you thought they would.
- The gym promises you health, but first weakens your wallet.
- The cheapest packages always include experiences you didn't ask for.
- Half-star hotels offer the full experience - just not the one you want.
- A no-frills spa usually means you'll be massaged by someone who just kneaded dough.
- The most dangerous friends are those who sell encyclopedias - they always sell a story too.
- Generosity usually works when you least need it.
- The best job is the one you can't explain to yourself or others.
- If there's an absurd profession, someone has already written a job application for it.
- Nightclubs offer everything - except a reason to stay sober.
- The most dangerous drink is the one you order out of politeness.

- En iyi fırsatlar, size düşündüğünüzün iki katına mal olanlardır.
- Spor salonu size sağlık vaat eder ama önce cüzdanınızı zayıflatır.
- En ucuz paketler her zaman istemediğiniz deneyimleri de içerir.
- Yarım yıldızlı oteller tam bir deneyim sunar; sadece sizin istediğiniz olanı değil.
- Gösterişsiz (ekonomik) bir spa genellikle az önce hamur yoğuran biri tarafından masaj yapılacağına anlamına gelir.
- En tehlikeli arkadaşlar ansiklopedi satanlardır; her zaman bir hikaye de satarlar.
- Cömertlik genellikle ona en az ihtiyaç duyduğunuzda işe yarar.
- En iyi iş, kendinize veya başkalarına açıklamadığınız işlerdir.
- Eğer absürt bir meslek varsa, birisi onun için çoktan bir iş başvurusu yazmıştır.
- Gece kulüpleri her şeyi sunar; ayık kalmak için bir sebep hariç.
- En tehlikeli içecek, nezaketen sipariş ettiğinizdir.

Ivailo Tsvetkov, Bulgaria

aphorisms

Milan R.Simic
(Serbia)

- Seçici bir okur, her aforizmayı sonuna kadar okumaz bile.
- Bizim ülkemizde suçlular maske takmaz. Tanıklar takar.
- Şansür, dedikodulara karşı hiçbir şey yapamaz.
- Yazar mısınız? Şahitlik edecek iki okurunuz var mı?
- Hayat romanlar yazar ama birçoğumuzun hayatı sadece aforizmalar yazar.
- Kurbanların celladı alkışladığı yerde, gelecekte söz edilemez.
- Yazarlar, dikkat! Siz metinlerinizi hatırlamazsanız, metinleriniz sizi hatırlar.
- Bizim insanımız oy vermez. Sadece en büyük suçluları ayıklar.
- Bizim davalanımızda yalancı şahitler, gerçek şahitlerin dublörüdür.

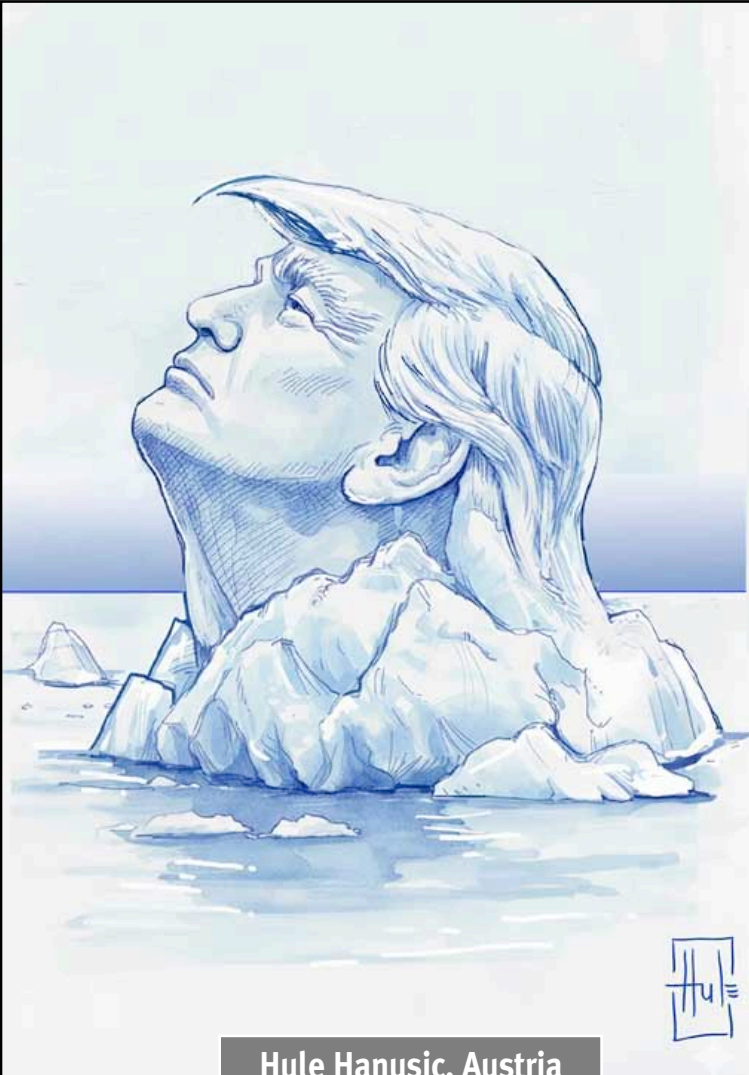
- A demanding reader doesn't even read every aphorism to the end.
- In our country, criminals don't wear masks. The witnesses wear them.
- Censorship can do nothing against rumors.
- You are a writer? Do you have two readers as witnesses?
- Life writes novels, but the lives of many of us write only aphorisms.
- Where the victims cheer for the executioner, there is no talk of a future.
- Writers, beware! If you don't remember your texts, your texts remember you.
- Our people do not vote. They only single out the biggest culprits.
- In our trials, false witnesses are doubles for the real witnesses.
- The centuries-old enemy of science is religion.
- Life writes novels with many footnotes.

aphorisms

Jovan Jovceski
(North Macedonia)

- Yapı ruhsatı için bu kadar çok beklenirken, daha güzel bir geleceği nasıl inşa edebiliriz?
- Zaman bile bizim için kısa süreli çalışıyor!
- Tek yön bile alacak param bile yokken, kendime (aslıma) nasıl dönebilirim?
- Onu karanlık yuttu, özgürlüğü ise kan zehirlerkenmesiyasadi!
- Böbreğimdaki taş, sağlığımı pencerelemleri kırdı!
- Müfettiş-balıkçılar büyük balığı oltaya takıp yakaladılar ama balık ellerinden kaçtı!
- Kadınlar, erkeklerin huzurevlerine gitmesine engel olmak (onlara bakmak) için erkeklerden daha uzun yaşiyorlar!
- How can we build a better future when we wait so long just for a building permit?
- Even time works part-time for us!
- How can I return to my true self, when I don't even have enough money for a one-way ticket?
- The darkness swallowed him, and his freedom suffered from blood poisoning!
- The stone in my kidney broke the windows of my health!
- The inspector-fishermen hooked the big fish and caught it, but the fish slipped through their fingers!
- Women live longer than men just to keep them from going to nursing homes!

Hule Hanusic, Austria

Silvano Mello, Brasil

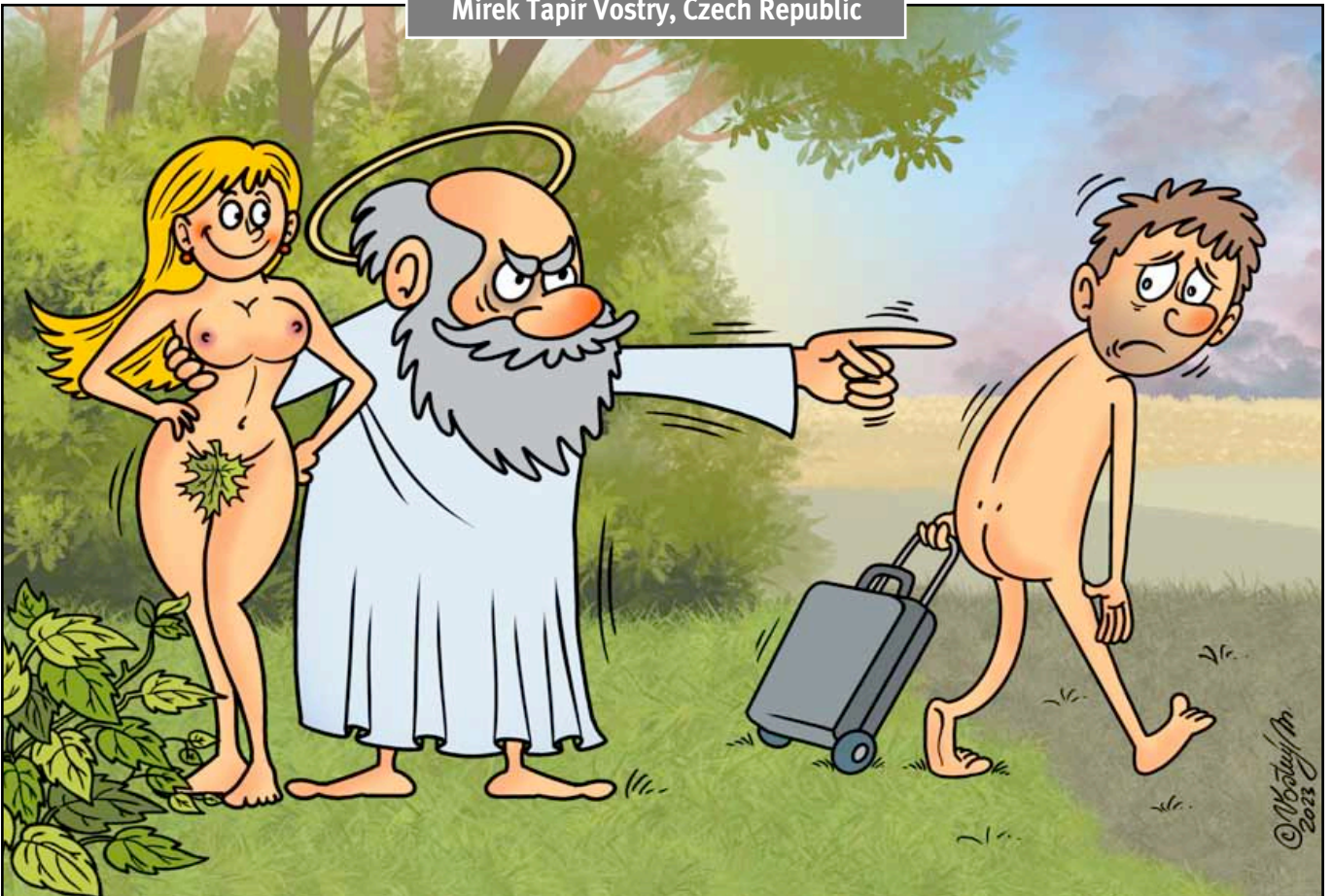

Alexander Dubovsky, Ukraine

Fan Lintao, China

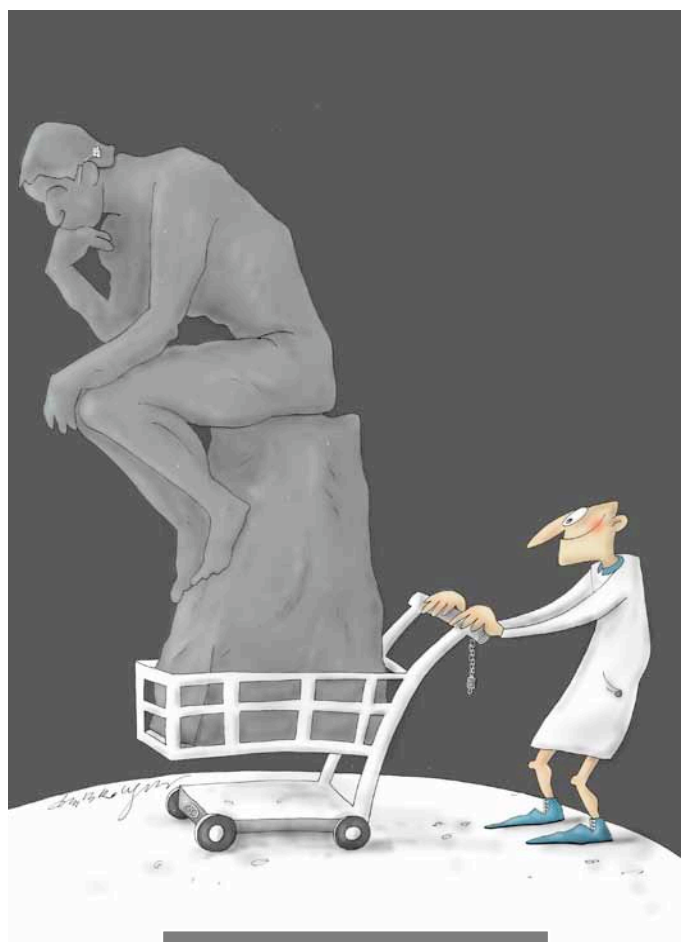
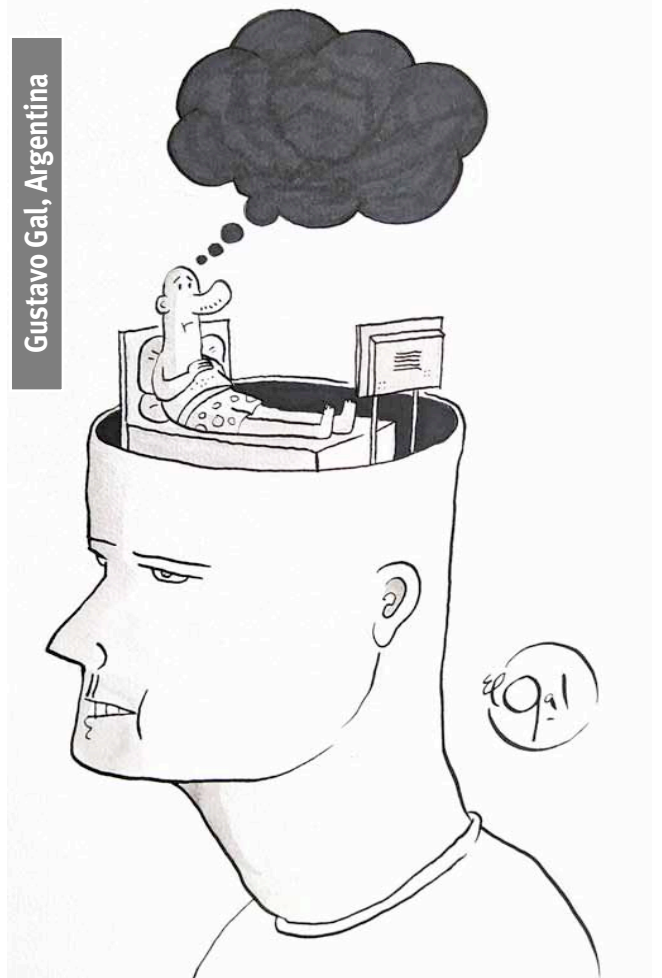
Mirek Tapir Vostry, Czech Republic

Makhmud Eshonqulov, Uzbekistan

Gustavo Gal, Argentina

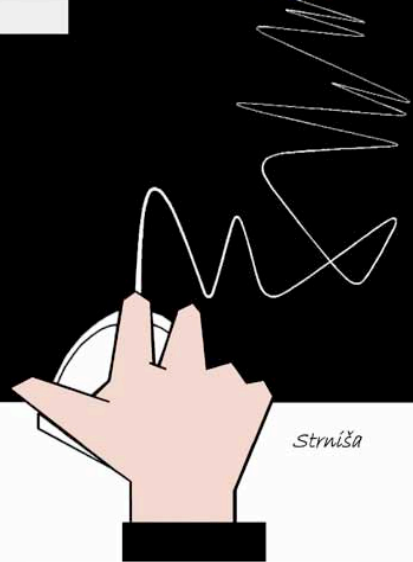

Dariusz Dabrowski, Poland

Alfredo Martirena, Cuba

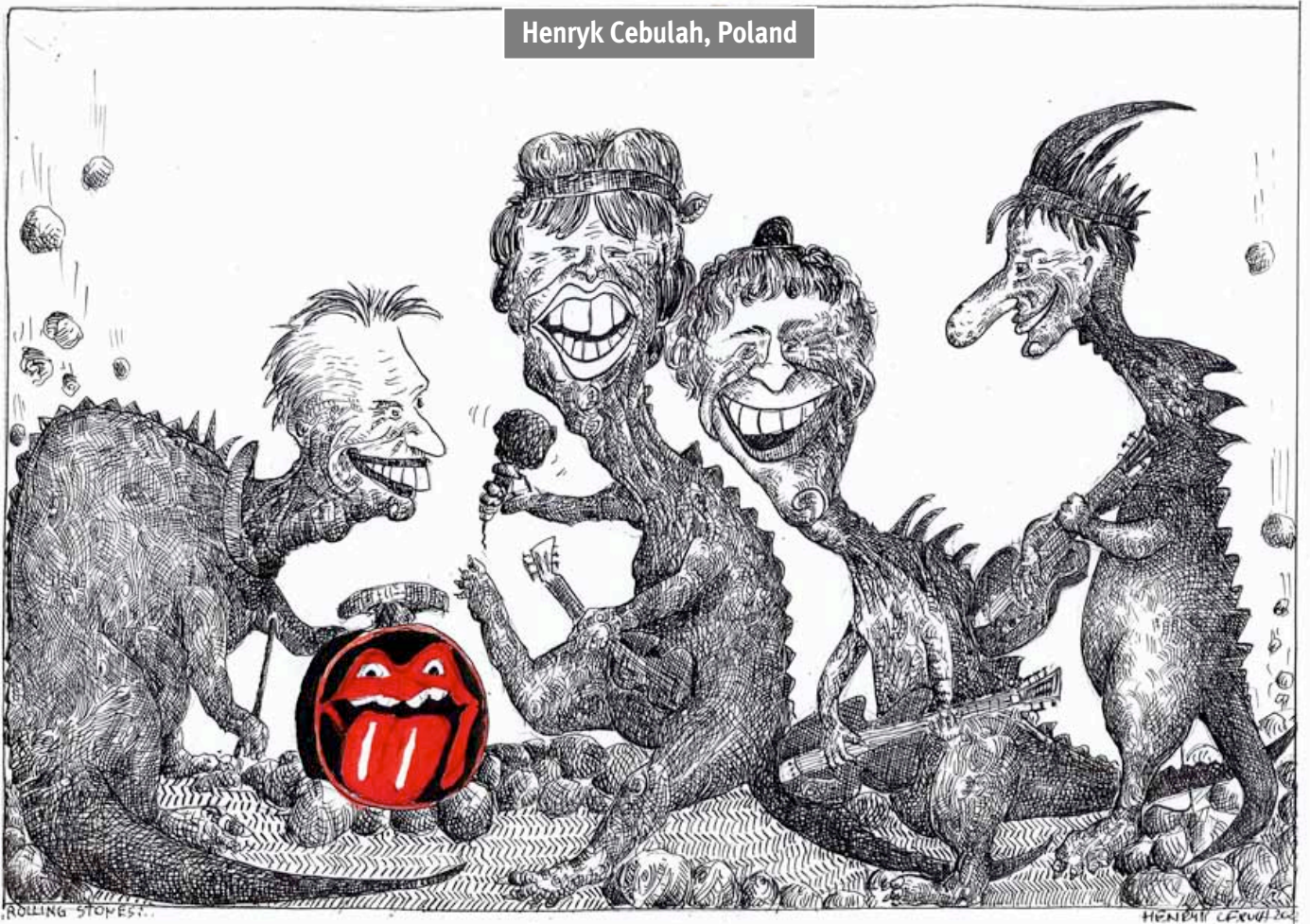
- Open
- Explore
- Search
- Send to ▶
- Cut
- Copy
- Paste
- Create Shortcut
- Delete
- Rename
- Properties

Strniša

Emil Strniša, Croatia

Henryk Cebulach, Poland

HISTORY OF GEOMETRY

ERGUN AKLEMAN-

OCTAHEDRON

THE FIRST MATHEMATICIAN OF THE EGYPT

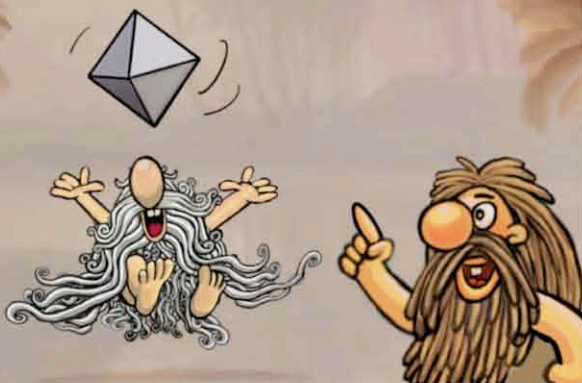

DISCOVERED OCTAHEDRON!

ERGUN AKLEMAN-

THE FIRST ARCHITECT OF THE EGYPT

DESIGNED PYRAMIDS!

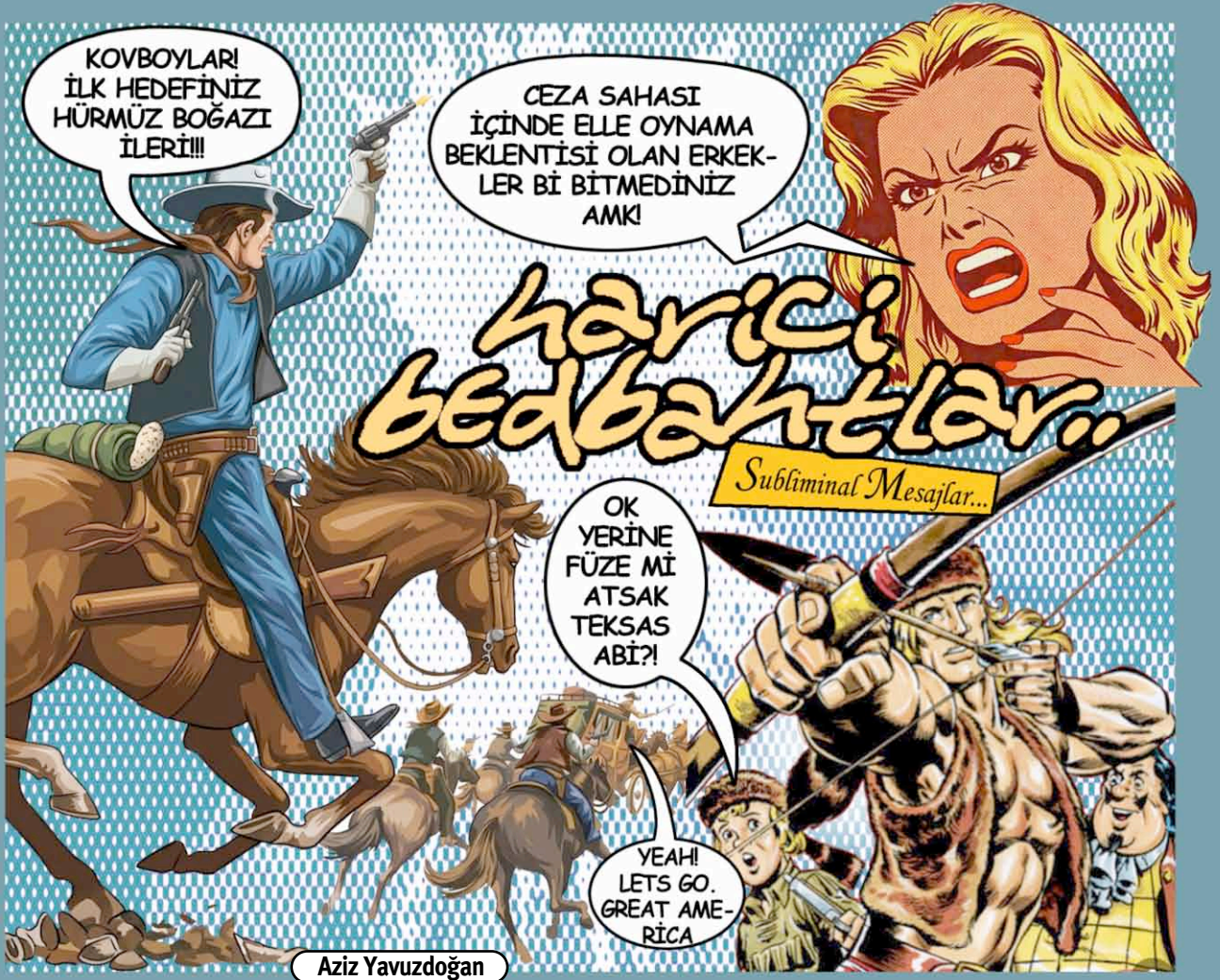

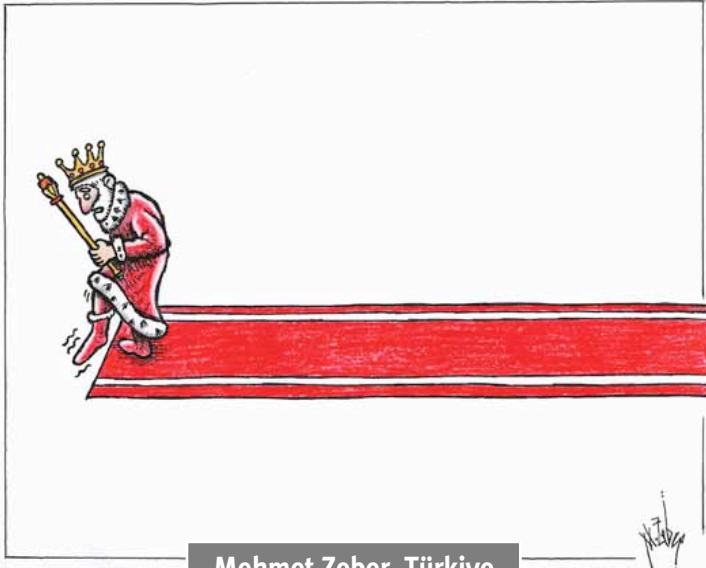
OCTAHEDRON CAN BE CREATED BY GLUING TWO PYRAMIDS. IT IS ONE OF THE PLATONIC SOLIDS, BUT IT COULD BE KNOWN BEFORE PLATO, I.E. 400 BC. ERATOSTHENES AND EUCLID CAN BE CONSIDERED EARLIEST KNOWN EGYPTIAN MATHEMATICIANS. ALTHOUGH THEY WROTE IN GREEK, THEY LIVED IN LIBYA AND EGYPT AROUND 300 BC. PYRAMIDS, ON THE OTHER HANDS, IS MUCH OLDER BUILT CIRCA APPROXIMATELY 2500 BC.

HUMOROUS PHOTOS

by Francisco Punal
Suarez, Spain

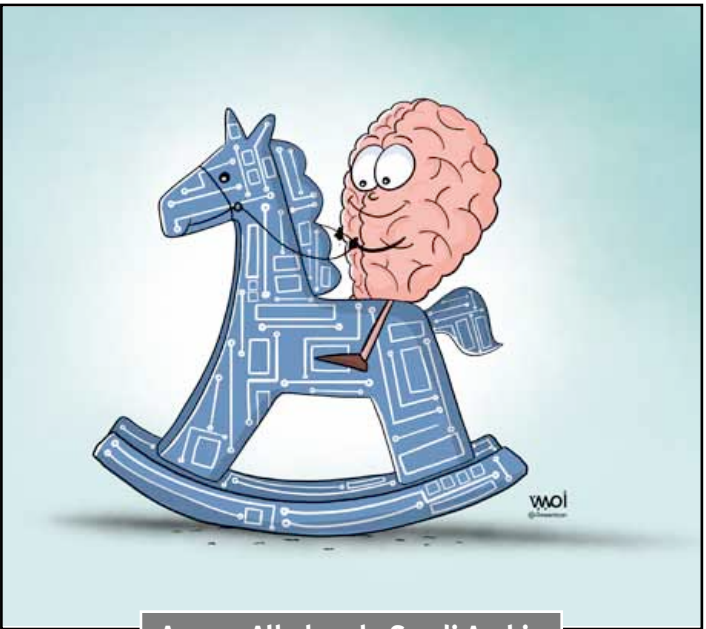

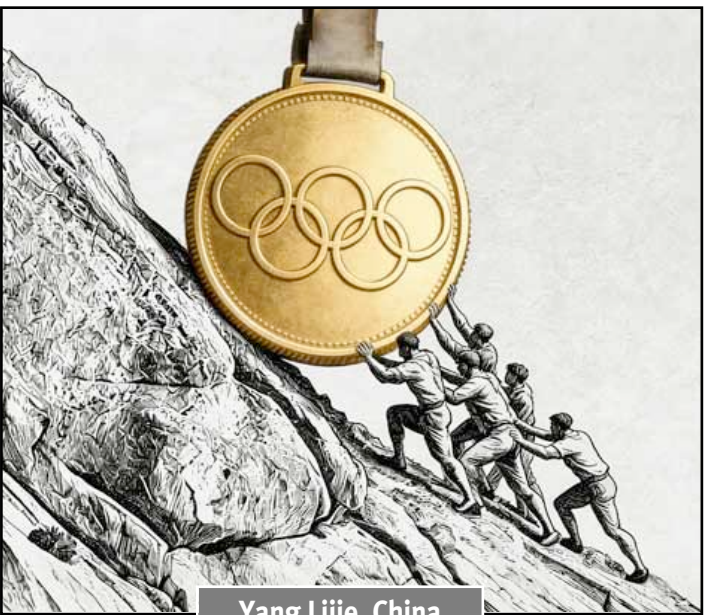
Mehmet Zeber, Türkiye

Borislav Stankovic (Stabor), Serbia

Ameen Alhabarah, Saudi Arabia

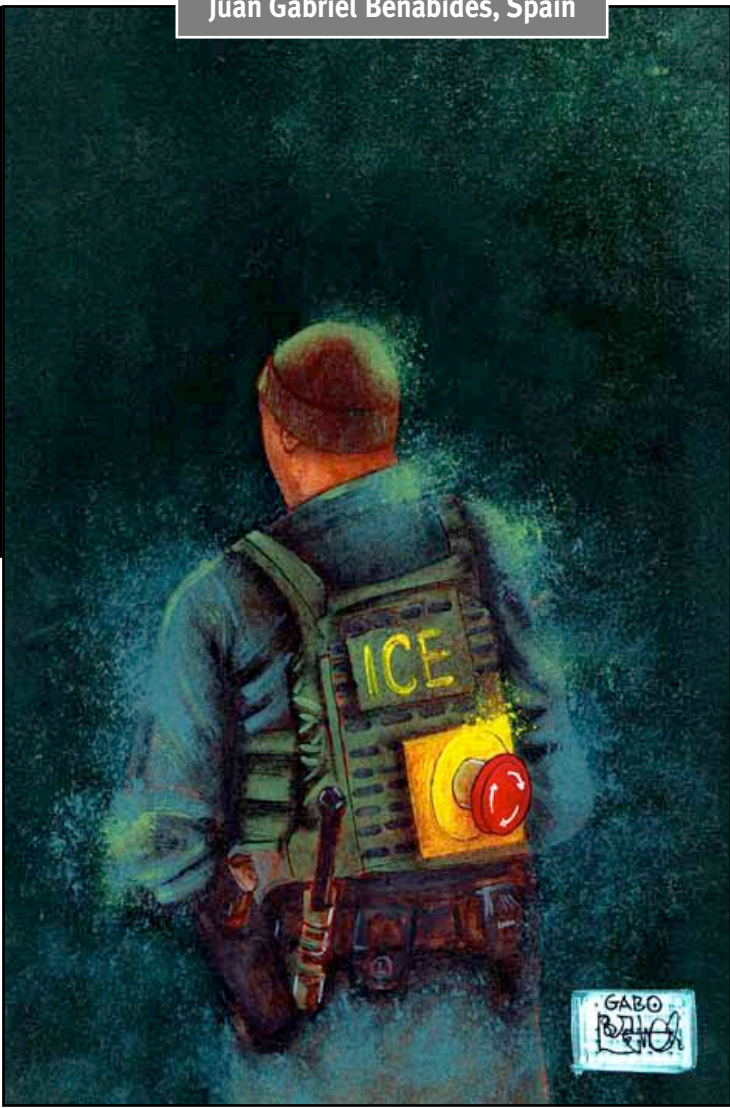
Yang Lijie, China

Muzaffar Yulchiboev, Uzbekistan

Yulchiboev

Juan Gabriel Benabides, Spain

Kuang Zuhai, China

J. Bosco De Azevedo, Brasil

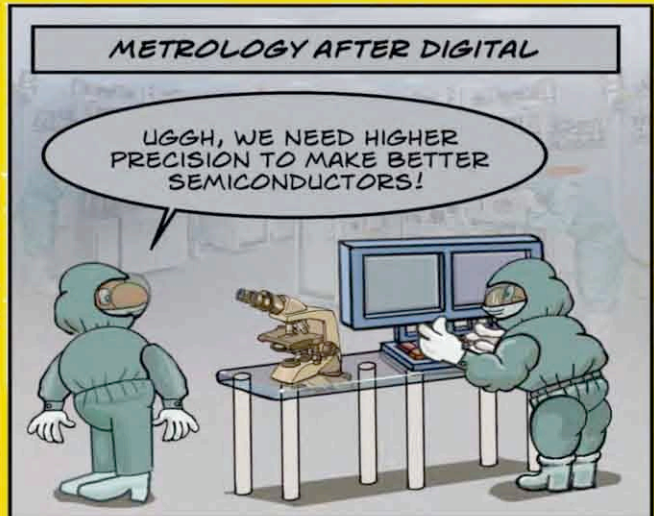
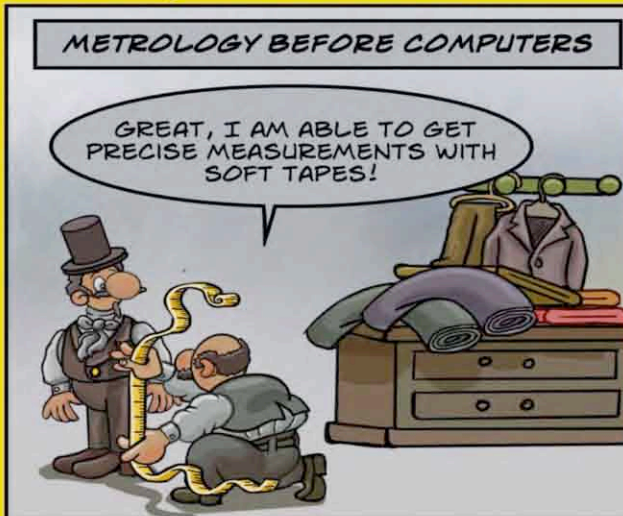
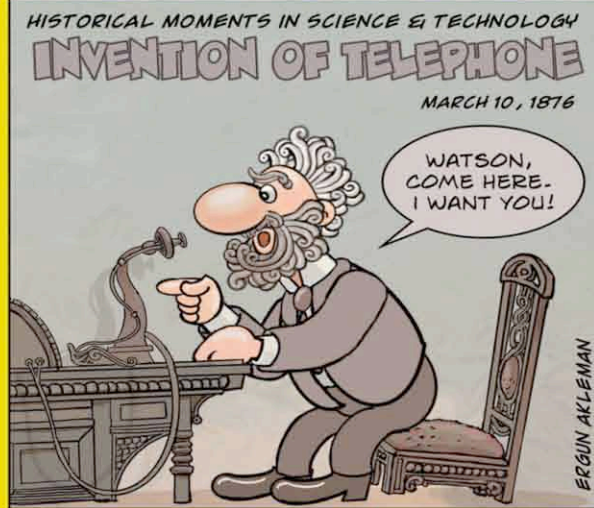

Computing Through Time

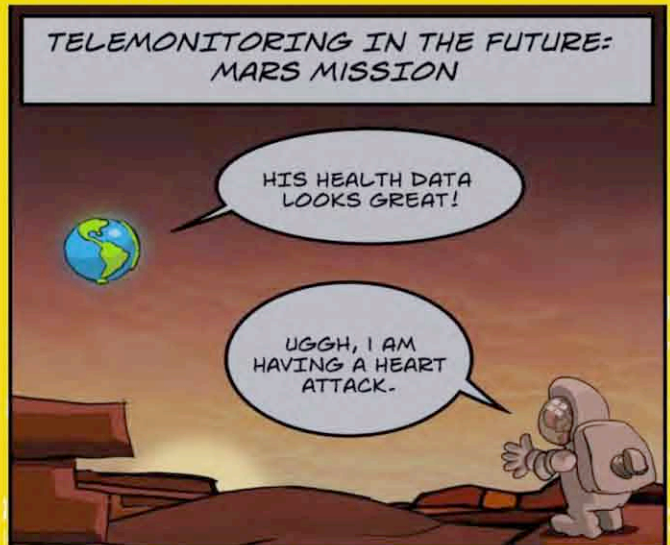
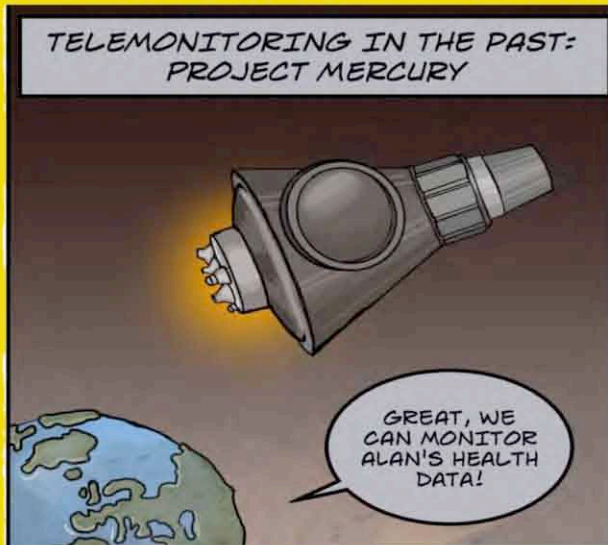
Cartoons in IEEE Computer

Dr. Ergun Akleman, USA

Turkish Academician and cartoonist at Texas A&M University

MODERN METROLOGY STARTED AFTER THE FRENCH REVOLUTION TO STANDARDIZE UNITS IN FRANCE. THE DECIMAL-BASED METRIC SYSTEM WAS CREATED IN 1795. THE METRIC SYSTEM WAS MODERNIZED IN 1960 WITH THE CREATION OF THE INTERNATIONAL SYSTEM OF UNITS (SI) AFTER THE 11TH GENERAL CONFERENCE ON WEIGHTS AND MEASURES. SOFT MEASURING TAPES FOR TAILORS COULD HAVE BEEN AROUND EARLIER.

REMOTE PATIENT MONITORING BEGAN WITH PROJECT MERCURY. NASA MONITORED THE HEALTH OF ALAN SHEPARD, THE FIRST AMERICAN IN SPACE, WHILE IN FLIGHT, USING AN EARLY EKG TECHNOLOGY, A THERMOMETER, AND A RESPIRATION SENSOR ATTACHED TO HIS MICROPHONE. HAVING A RELATIVELY SHORT DISTANCE HELPED REAL-TIME MONITORING. HOWEVER, REAL-TIME REMOTE MONITORING MIGHT NOT BE POSSIBLE WITH DISTANT PLANETS. FOR INSTANCE, THE LIGHT FROM MARS TO EARTH TRAVELS FOR AT LEAST 3 MINUTES. THIS TRAVEL TIME CAN BE AS LONG AS 22 MINUTES.

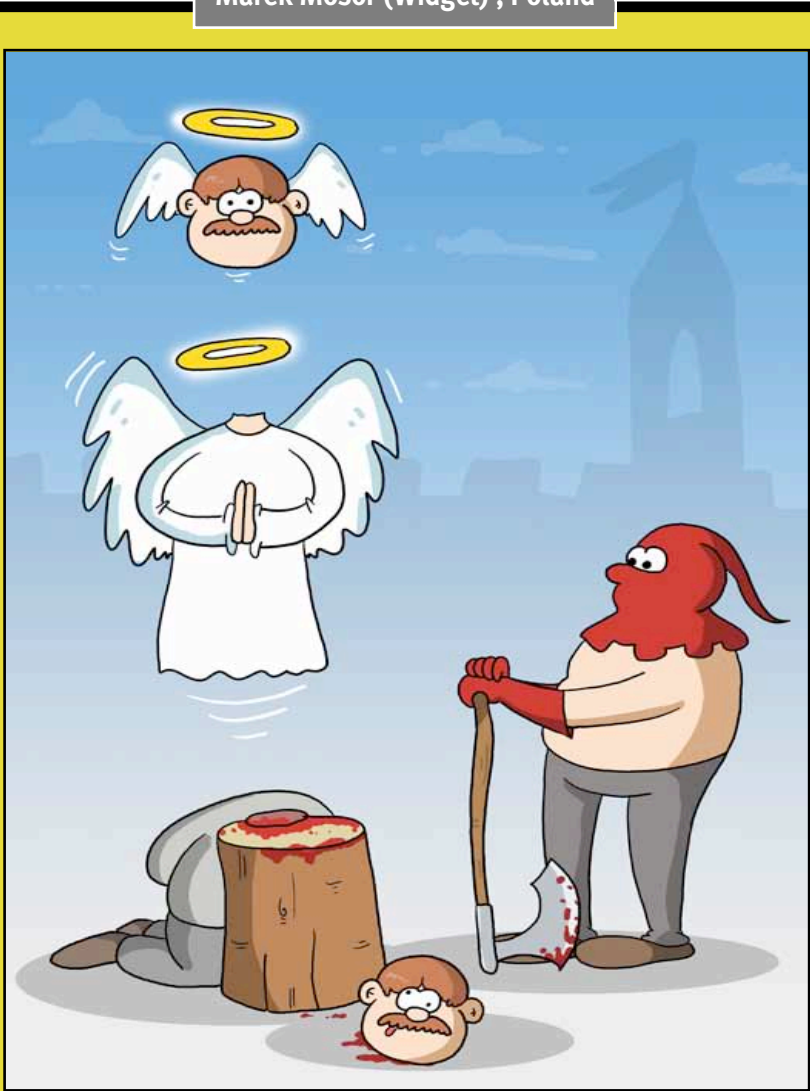

Hasan Efe, Türkiye

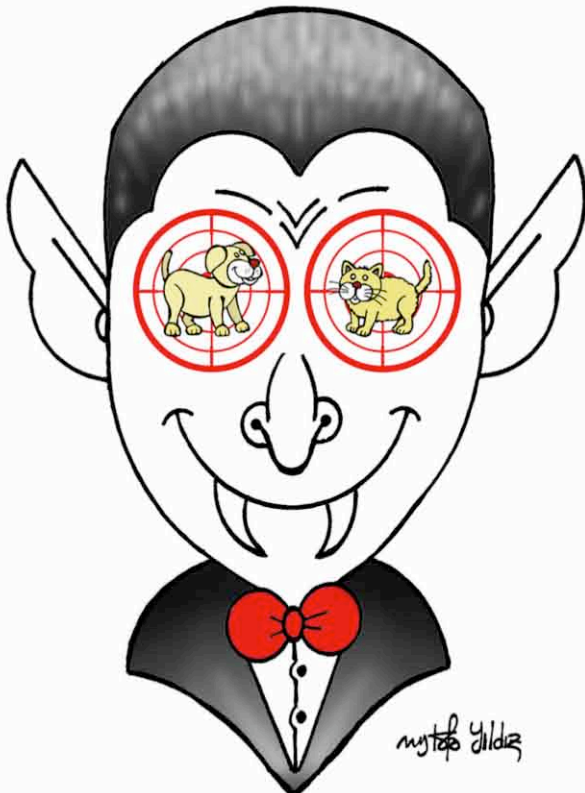
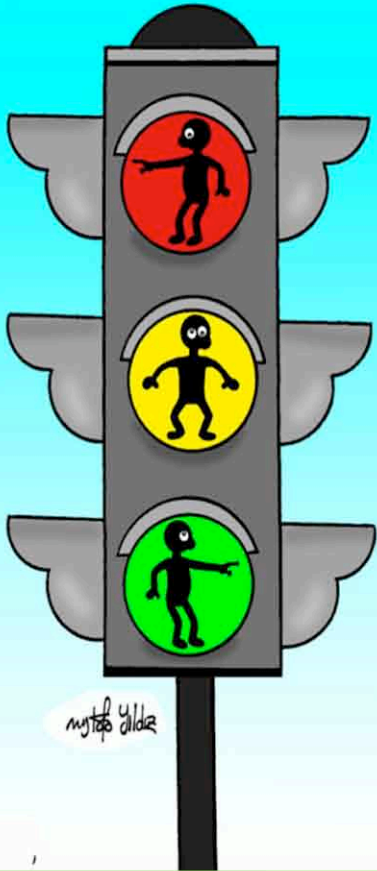
Yang Zhongbai, China

Marek Mosor (Widget) , Poland

MISTIK

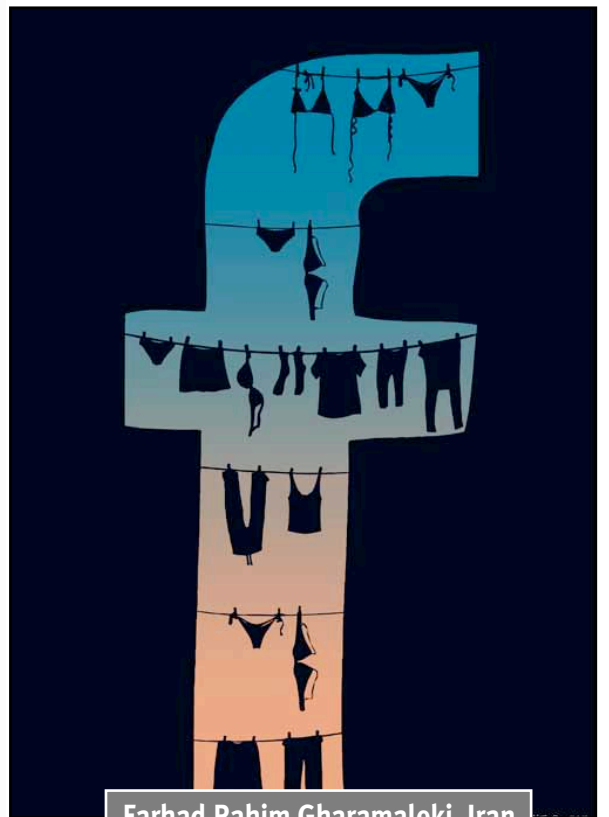
Mustafa Yıldız, Türkiye

Hossein Eskandari, Germany

Farhad Rahim Gharamaleki, Iran

Roman Peshkov, Russia

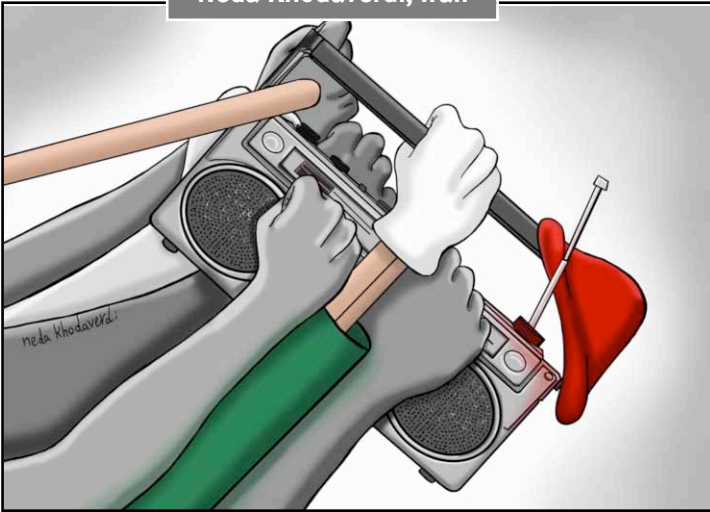
Dina Abdelgawad, Egypt

ÇİZGİYİLE

O. Yavuz İnal, Türkiye

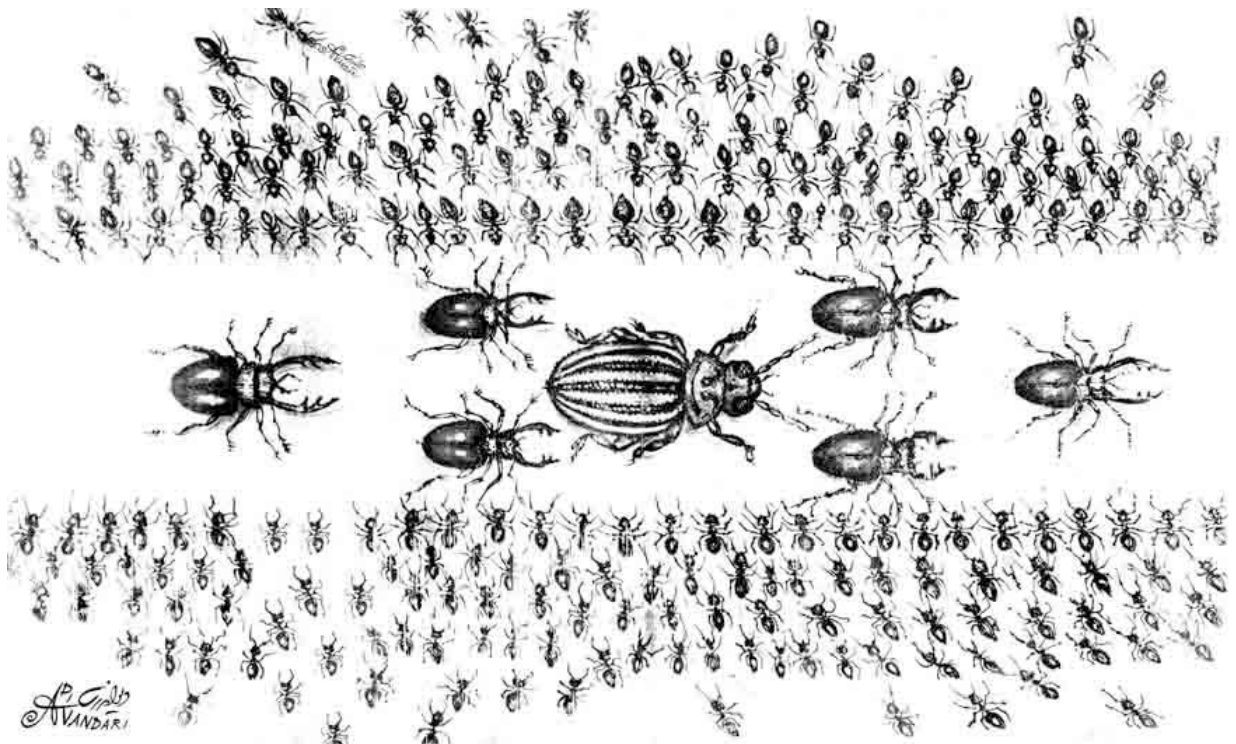
Neda Khodaverdi, Iran

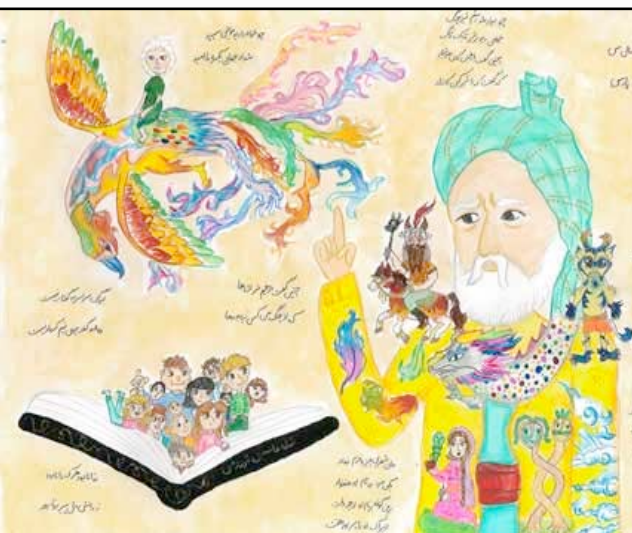
Yalda Hasheminezhad, Iran

Ali Divandari, Iran

Nilya Sadat Mirrezaie, Iran

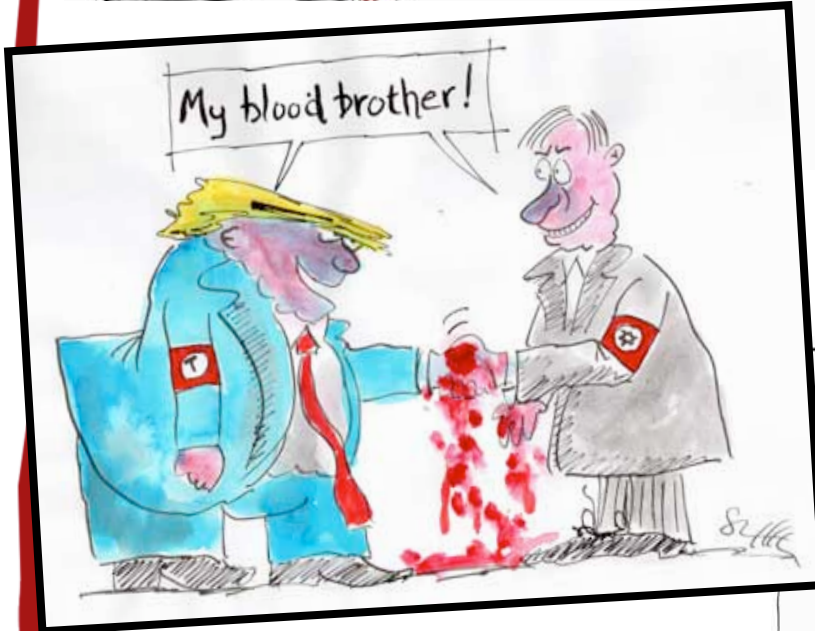

Efat Amjadipoor, Iran

Steffen Jahnsowski, Germany

Tawfiq: The Bold Voice of Iranian Satire.

توقیف

Holding a privileged place in the history of Iranian humor, **Tawfiq** (توقیف / *Tavfiq*) was far more than a humor magazine; it was a symbol of social opposition, critical thinking, and political courage.

The world's vintage humor magazines

by aziz yavuzdoğan

First published in **Tehran in 1922**, the magazine became one of the cornerstones of modern caricature and political satire in Iran, exerting a profound influence for nearly half a century.

Tawfiq takes its name from its founder, **Hossein Tawfiq**, and was published in **Persian** throughout its existence. Appearing weekly or at irregular intervals in different periods, the magazine never compromised its critical stance. Bureaucracy, monarchy, class inequality, corruption, the contradictions of Westernization, and the social fractures caused by modernization were among its principal targets.

One of the magazine's most distinctive features was its ability to combine cheerful visual language with sharp and uncompromising content. Through exaggerated figures, grotesque bodies, symbolic objects, and allegorical scenes, structures of power were masterfully ridiculed. Hats, canes, automobiles, factory chimneys, and Western-style accessories were not merely aesthetic elements, but deliberate symbols reflecting the political and cultural tensions of the era.

The influence of **Tawfiq** extended far beyond its readership and was keenly felt within ruling circles. As a result, the magazine was repeatedly censored, temporarily shut down, and subjected to intense pressure. Its most productive and impactful period spanned from the 1940s to the 1970s. Ultimately, amid increasing repression during the **Shah's** rule, **Tawfiq** was permanently closed in 1971. Despite this, the magazine left behind a lasting legacy in **Iranian cartoon and satire**.

Many prominent cartoonists and writers were shaped within its pages, and its language and style inspired subsequent generations. **Tawfiq** clearly demonstrated that political humor is not limited to provoking laughter alone, but is also a powerful means of reflection and discomfort.

Today, when one looks at **Tawfiq's** covers, the power structures, class contradictions, and the pains of modernization of the period can be read with striking clarity. In this sense, the magazine stands not merely as a humor publication, but as an ironic yet incisive mirror held up to **Iran's** twentieth-century social history.

İran mizahının cesur sesi: Tevfik Dergisi

İran mizah tarihinde ayrıcalıklı bir yere sahip olan **Tawfiq** (توفیق), yalnızca bir mizah dergisi değil; aynı zamanda toplumsal muhalefetin, eleştirel düşüncenin ve politik cesaretin simgesi olmuştur.

Dünyanın en eski mizah dergileri

aziz yavuzdoğan

1922 yılında **Tahran**'da yayımlanmaya başlayan dergi, yarım yüzyıla yaklaşan etkisiyle **İran**'da modern karikatür ve politik hiciv temel taşlarından biri olarak kabul edilir.

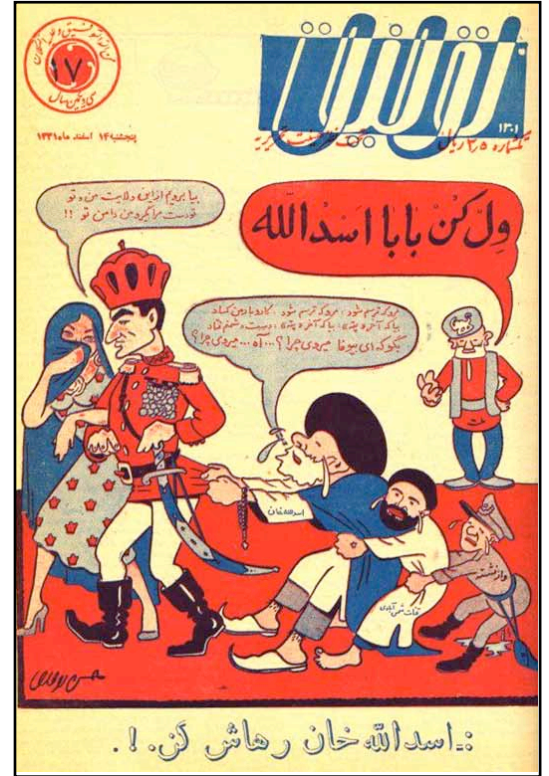
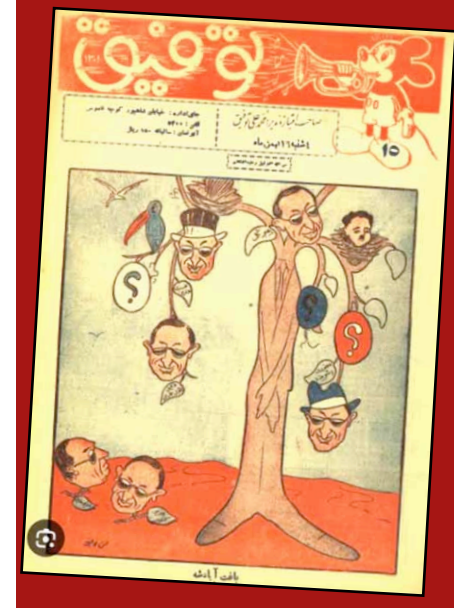
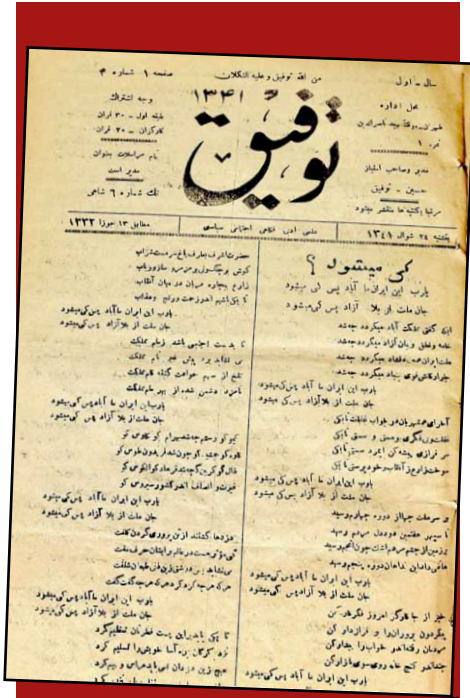
Tawfiq, adını kurucusu **Hüseyin Tavfiq**'ten alır ve yayın hayatı boyunca Farsça olarak basılmıştır. Dergi, farklı dönemlerde haftalık ya da düzensiz aralıklarla yayımlanmış; ancak hangi dönemde çıkarsa çıksın, eleştirel dozundan ödün vermemiştir. Bürokrasi, monarşi, sınıf eşitsizlikleri, yolsuzluk, Batılılaşma çelişkileri ve modernleşmenin yarattığı toplumsal kırımlar derginin temel hedefleri arasında yer almıştır.

Derginin en dikkat çekici yönü, neşeli bir görsellik ile sert bir içeriği aynı potada eritme becerisidir. Abartılı figürler, grotesk bedenler, sembolik nesnelere ve alegorik sahneler aracılığıyla iktidar ilişkileri ustalıkla hicvedilir. Şapka, baston, otomobil, fabrika bacaları ve Batı'yı çağrıştıran aksesuarlar; yalnızca estetik öğeler değil, dönemin siyasal ve kültürel gerilimlerini yansıtan bilinçli sembollerdir.

Tawfiq'in etkisi yalnızca okur nezdinde değil, yönetim katlarında da güçlü olmuştur. Bu nedenle dergi defalarca sansüre uğramış, geçici olarak kapatılmış ve baskı altında tutulmuştur. En etkili ve üretken dönemi 1940-1970 yılları arasında denk gelir. Nihayetinde, **Şah** döneminde artan politik baskılar sonucu dergi 1971 yılında tamamen kapatılmıştır.

Buna rağmen **Tawfiq**, İran karikatür geleneğinde kalıcı bir miras bırakmıştır. Pek çok önemli karikatürist ve yazar bu dergide yetişmiş; derginin dili ve üslubu sonraki kuşaklara ilham vermiştir. Politik mizahın yalnızca güldürmekle sınırlı olmadığını, aynı zamanda düşündürdüren ve rahatsız eden bir sanat dalı olduğunu en açık biçimde ortaya koymuştur.

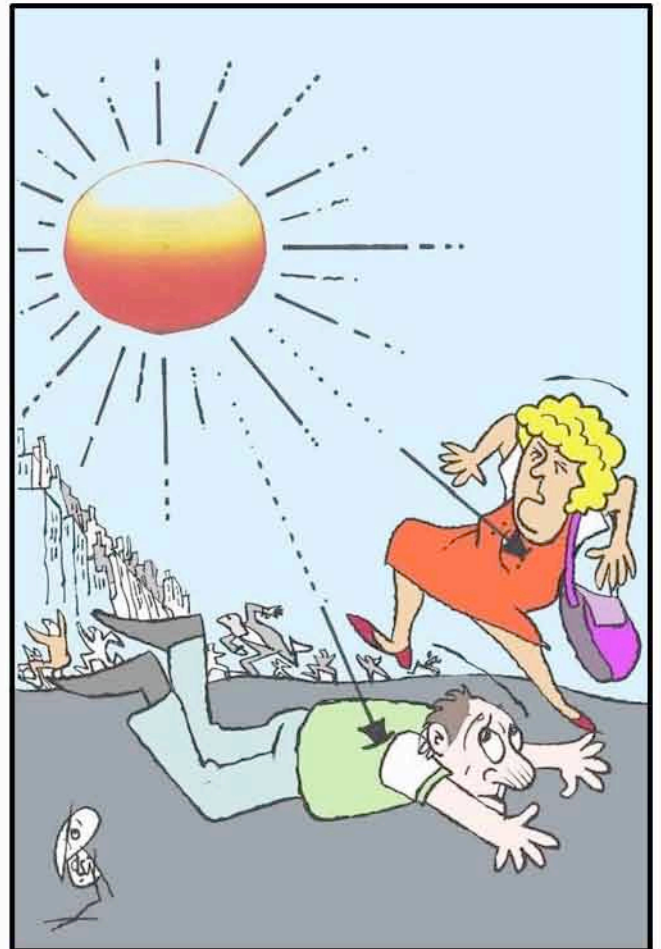
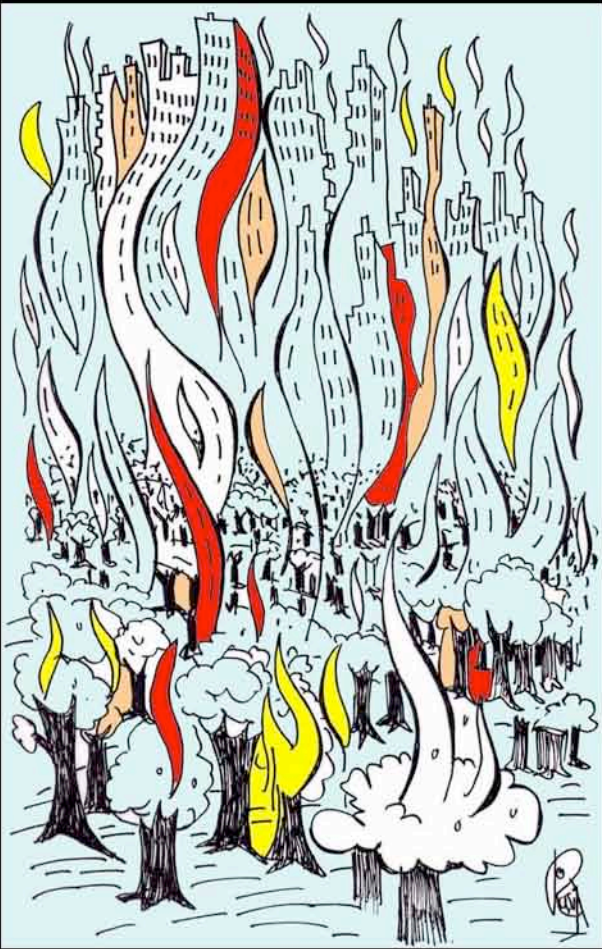
Bugün **Tawfiq** kapaklarına bakıldığında, dönemin iktidar yapıları, sınıfsal çelişkileri ve modernleşme sancıları tüm açıklığıyla okunabilir. Bu yönüyle dergi, yalnızca bir mizah yayını değil; **İran**'ın 20. yüzyıl toplumsal tarihine tutulmuş ironik ama son derece keskin bir aynadır.

RAŞİT YAKALI

Raşit Yakalı, Türkiye

Stresle mücadelede mizahın etkisi: Ciddiyetin küçük bir arızası.

Gençlik çağında insanın hayatı çoğu zaman bir dizi küçük felaketin zarif bir koreografisi gibi ilerler. Alarm çalmaz, otobüs kaçırılır, sınav beklenenden erken gelir ve telefonun şarjı tam da en dramatik anda yüzde üçe düşer. Bütün bunlar olurken evrenin gizli bir komite tarafından yönetildiğini ve bu komitenin özellikle sizinle eğlenmekte olduğunu düşünmek son derece makul görünür. Bu noktada insanın elinde iki seçenek vardır. Birincisi, hayatın bu küçük komplolarını büyük bir ciddiyetle karşılamak ve her aksiliği kişisel bir trajediye dönüştürmektir. İkincisi ise durup bütün bu manzaraya biraz uzaktan bakmak ve mümkünse gülmektir. İkinci seçenek çoğu zaman daha sağlıklıdır ve açık konuşmak gerekirse daha ucuzdur. Mizahın stresle mücadeledeki rolü,

Gençlerin mizahla kurduğu ilişki bu yüzden oldukça doğaldır. Bir arkadaş grubunda en sıkıntılı durumların bile birkaç dakika içinde espri konusu haline gelmesi tesadüf değildir.

çoğu zaman fark edilmeden işleyen küçük bir psikolojik mekanizmaya dayanır. Bir durum komik hale geldiği anda, zihnin onu "tehdit" olarak algılaması zorlaşır. Beyin bir yandan "Bu ciddi bir problem" demeye çalışırken, diğer yandan kahkaha buna nazikçe ıtiraz eder. Böylece dramatik bir sahne, beklenmedik biçimde hafif bir komediye dönüşür. Gençlerin mizahla kurduğu ilişki bu yüzden oldukça doğaldır. Bir arkadaş grubunda en sıkıntılı durumların bile birkaç dakika içinde espri konusu haline gelmesi tesadüf değildir. Sınavdan düşük not alan bir öğrencinin bunu "stratejik bir

başarısızlık" olarak açıklaması, aslında kimseyi ikna etmez; fakat ortamda bir rahatlama yaratır. İnsanlar gülmeye başladığında sorun hâlâ oradadır, fakat artık biraz daha küçülmüş görünür.

Mizahın bir diğer becerisi de perspektif kazandırmasıdır. Hayatın en stresli anları genellikle en dar bakış açısına sahip olduğumuz anlardır. O an yaşanan olay evrenin merkezinde duruyormuş gibi görünür. Oysa birkaç espri, o merkezin aslında oldukça küçük olduğunu hatırlatabilir. Bir bakarsınız ki dün dünyanın sonu gibi görünen şey, bugün anlatılan eğlenceli bir

hikâyeye dönüşmüştür. Elbette mizahın incelikleri de vardır. En iyi mizah genellikle başkalarıyla değil, hayatın kendisiyle — *ve bazen de insanın kendi hatalarıyla* — dalga geçmeyi tercih eder. Kendine gülebilmek, gençlikte öğrenilebilecek en yararlı becerilerden biridir. Çünkü insanın kendi küçük trajedilerine gülmesi, onları daha katlanılabilir hale getirir.

Sonuç olarak stres modern hayatın vazgeçilmez bir eşlikçisidir. Fakat mizah da öyledir. İkisi aynı odada bulunduğu anda genellikle daha gürlü olan taraf kazanır — ve çoğu zaman o taraf kahkahadır. Hayatın ciddi olduğu söylenir. Bu doğru olabilir. Ama aynı hayatın zaman zaman komik olduğu da inkâr edilemez. Neyse ki insan, bu iki gerçeği aynı anda yaşayabilecek kadar esnek bir varlıktır. Hatta bazen en iyi savunma, sadece gülmektir. ■

Humor in the Fight Against Stress: A Minor Glitch in Seriousness.

In youth, life often unfolds like a gracefully choreographed series of minor disasters. The alarm doesn't go off, the bus is missed, exams arrive sooner than expected, and your phone battery drops to three percent at the most dramatic moment possible. In these times, it seems perfectly reasonable to believe that the universe is governed by a secret committee whose sole purpose is to amuse itself at your expense.

At this point, one has two choices. The first is to meet these small conspiracies of life with great gravity and turn every mishap into a personal tragedy. The second is to pause, look at the whole scene from a distance, and—if possible—laugh. The second option is usually healthier and, frankly, much cheaper.

The role of humor in battling stress relies on a subtle psychological mechanism that often operates unnoticed. The moment a situation becomes funny, it becomes difficult for the mind to perceive it as a "threat." While the brain tries to say, "This is a serious problem," laughter gently interjects. Thus, a dramatic scene is unexpectedly transformed into a light comedy.

This is why the relationship young people have with humor is so natural. It is no coincidence that even the most distressing situations in a group of

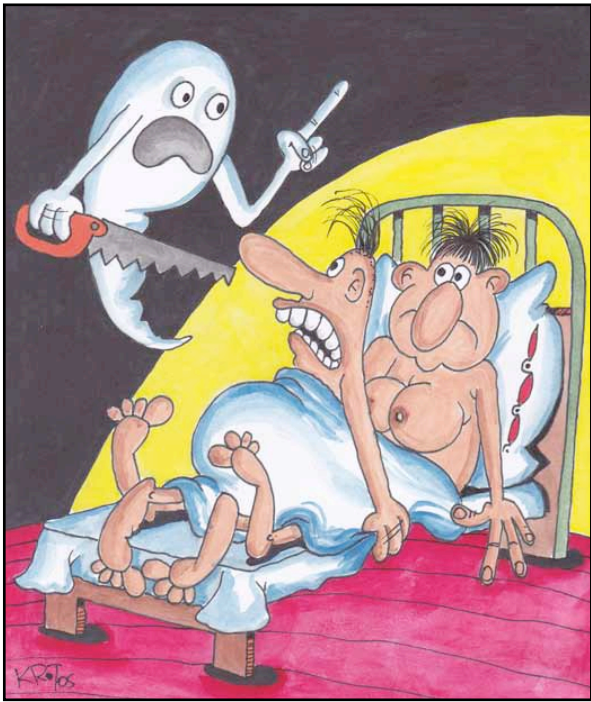
friends become fodder for jokes within minutes. A student who explains a low grade as a "strategic failure" doesn't actually convince anyone, but it creates a sense of relief. When people start laughing, the problem is still there, but it now appears a bit smaller.

Another skill of humor is that it provides perspective. The most stressful moments in life are usually the ones where we have the narrowest viewpoint. At that moment, the event seems to stand at the very center of the universe. However, a few jokes can remind us that this "center" is actually quite small. You suddenly find that what seemed like the end of the world yesterday has turned into an entertaining story told today. Of course, humor has its subtleties. The best humor usually chooses to poke fun at life itself—and sometimes at one's own mistakes—rather than at others. Being able to laugh at oneself is one of the most useful skills one can learn in youth. Because laughing at one's own small tragedies makes them more bearable. In conclusion, stress is an inevitable companion of modern life. But so is humor. When the two are in the same room, the louder side usually wins—and more often than not, that side is laughter. They say life is serious. That may be true. But it is also undeniable that life is, at times, hilarious. Fortunately, human beings are flexible enough to experience these two truths simultaneously. Sometimes, the best defense is simply to laugh. ■

This is why the relationship young people have with humor is so natural. It is no coincidence that even the most distressing situations in a group of friends become fodder for jokes within minutes.

VIGNETTE: AI

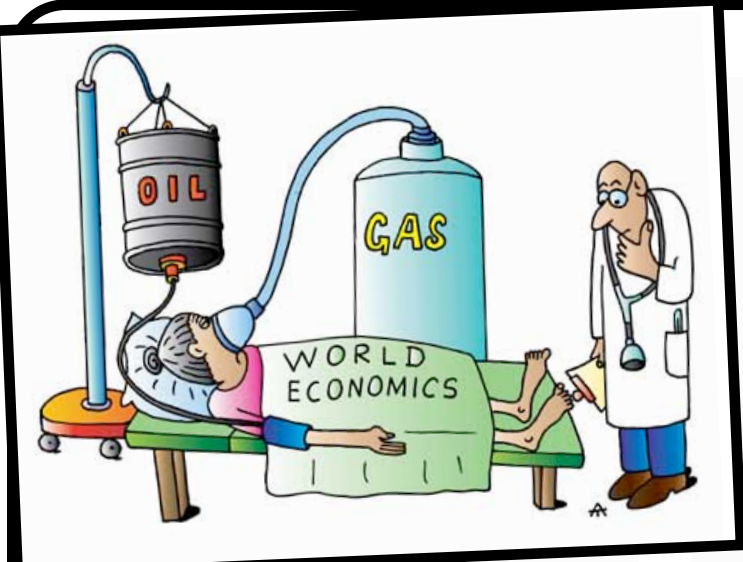

KROTOS

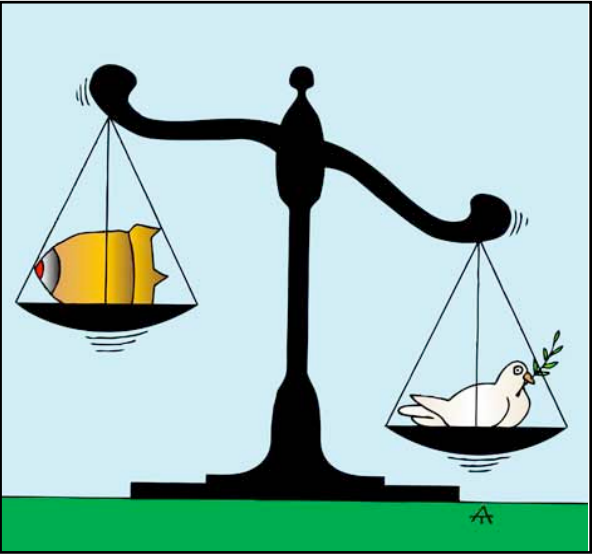
Tadeusz Krotos, Poland

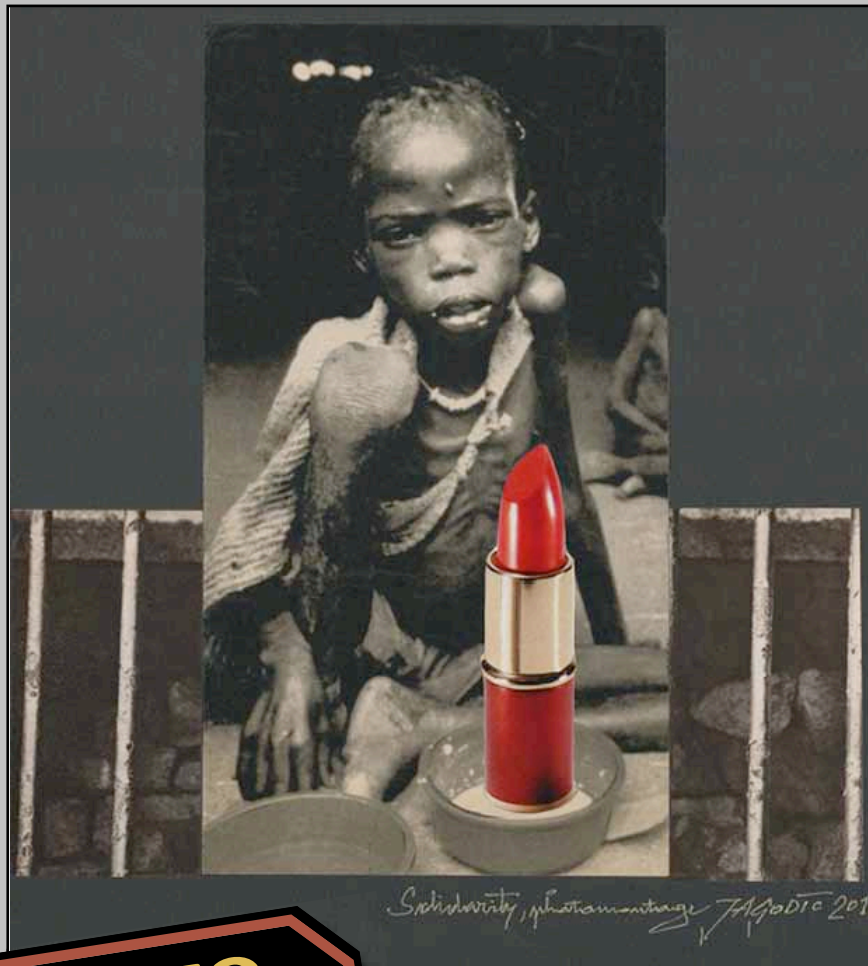

Alexey Talimonov, England

WORLD-WIDE BANK

PHOTO collages
by Stane Jagodic
from Slovenia

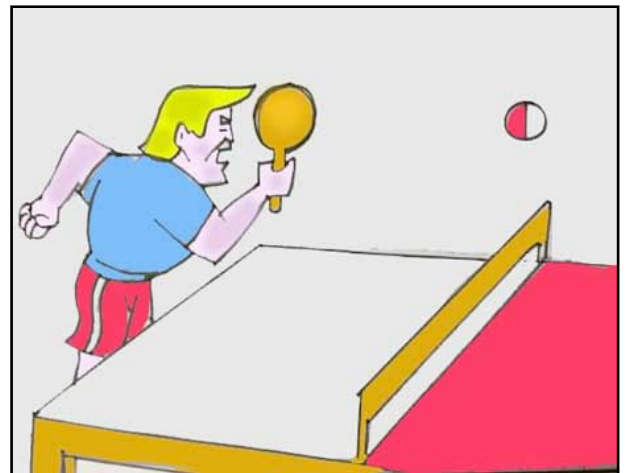
Serkan Sürek, Cyprus

ÜVENDİRE

Mehmet Saim Bilge, Türkiye

Mohammad Mahmoudi, Iran

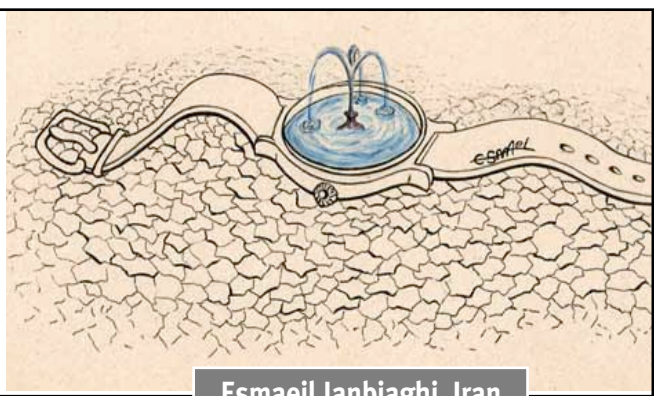
Ivan Turuchko, Ukraine

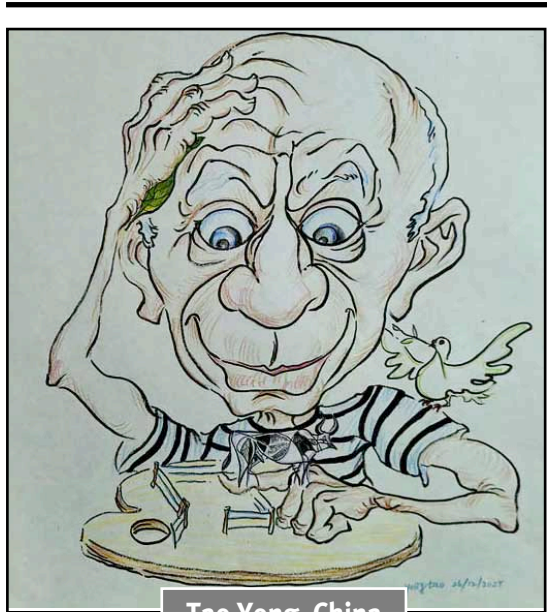
Ahmet Khabali, Morocco

Oleg Gutsol, Ukraine

Esmaeil Janbiaghi, Iran

Tao Yong, China

Samuca Andrade, Brasil

Cesar Andres Lea, Uruguay

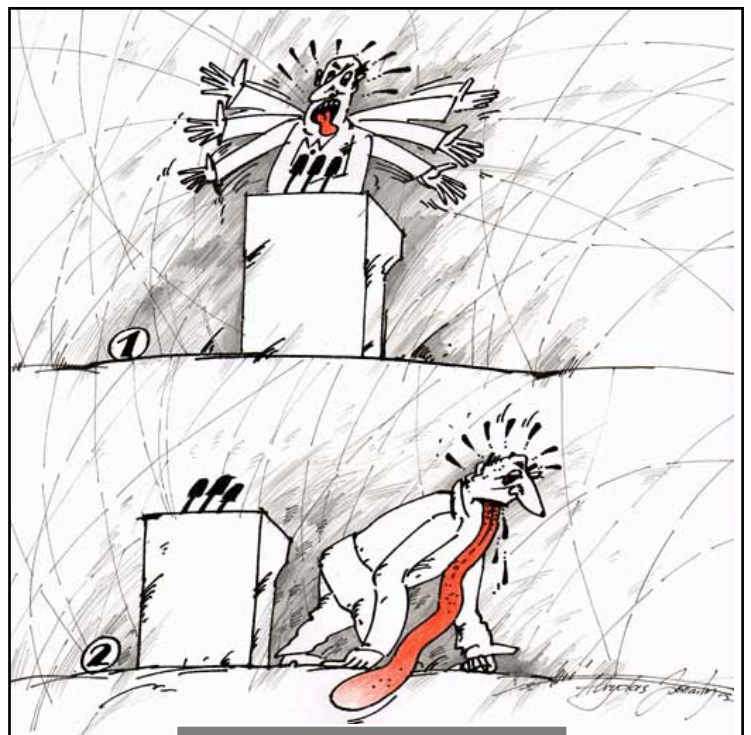
Zhang Xiaodong, China

Ivan Grahovec, Croatia

Jamal Sahif, Morocco

Alvydas Jonaitis, Lithuania

Tapa

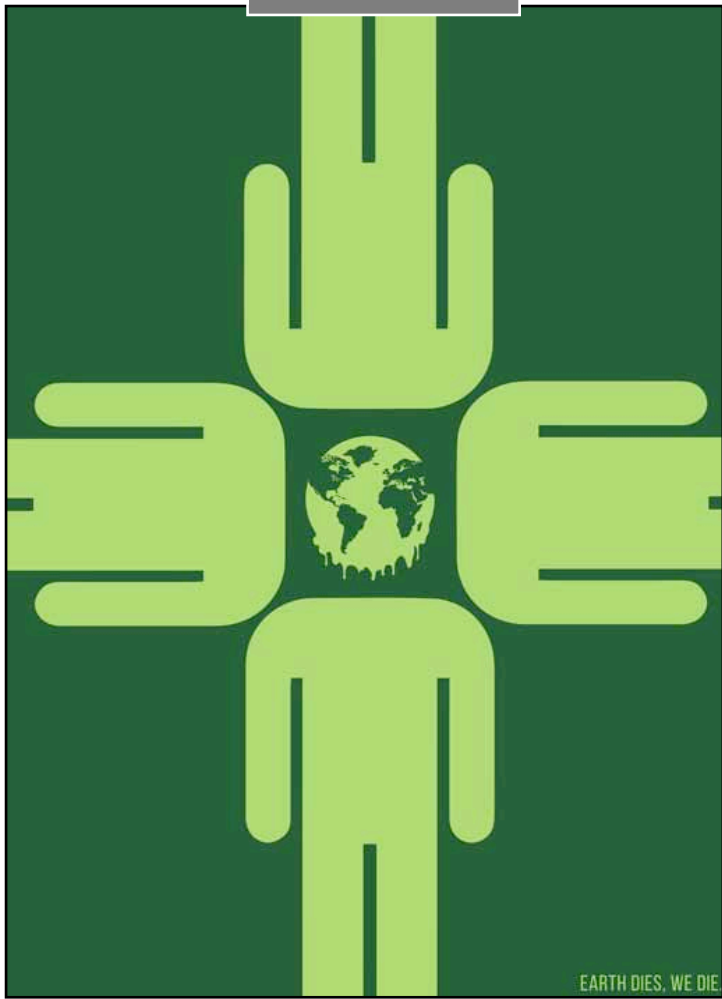
EROSHOP

TURKISH MASTER CARTOONIST

İbrahim Tapa (1950-2019)

Jatin Gohil, India

END OF A CARICATURIST...

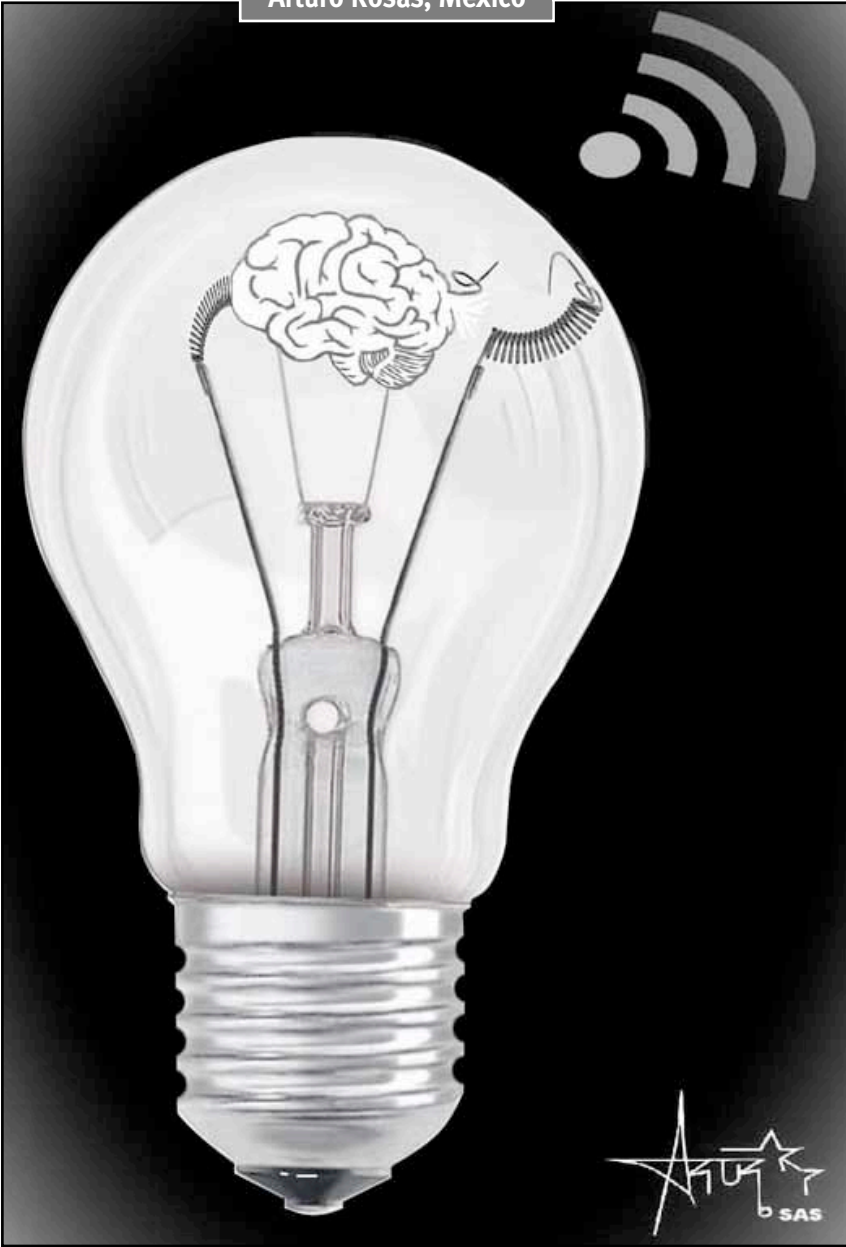
Tvg Mennon, India

BV Panduranga Rao, India

Panduranga

Arturo Rosas, Mexico

Arsen Gevorgyan, Armenia

Kafa- dank!

TRİP ATMA BANA !

TRİP ATMIYORUM
BE AŞKIM.. TWEET
ATIYORUM !

KAFA MI BULUYORSUN
BENİMLE KADIN ?!!!

YOOO!
TÜRK USULÜ
ŞAKA YAPIYORUM
SADECE..

DÜNYADAN ESKİ KARİKATÜR USTALARI...

Old Master cartoonists..

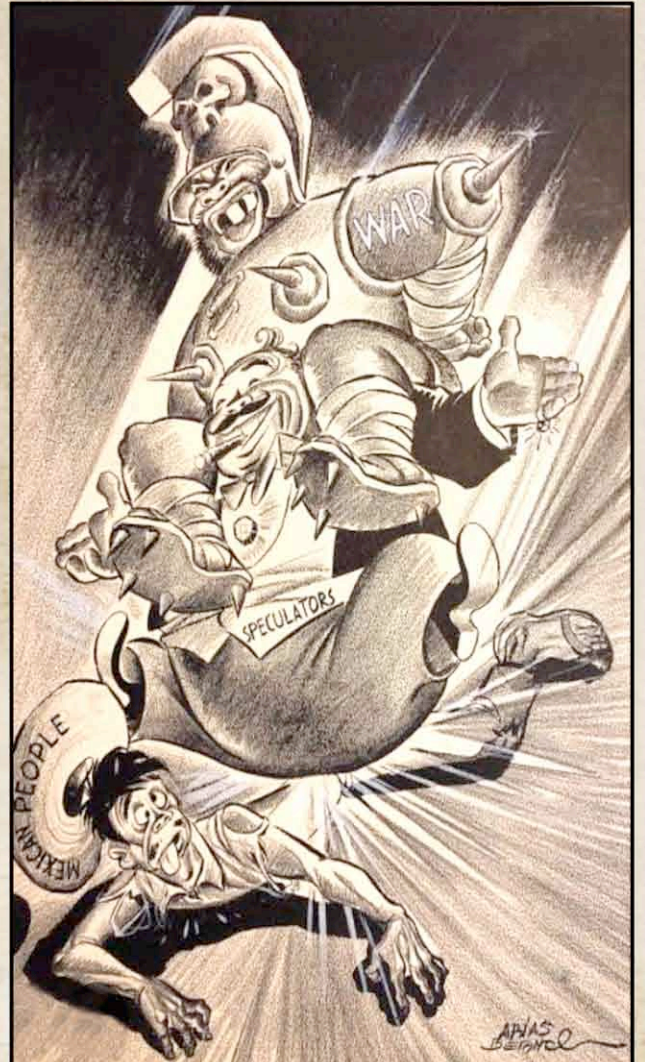
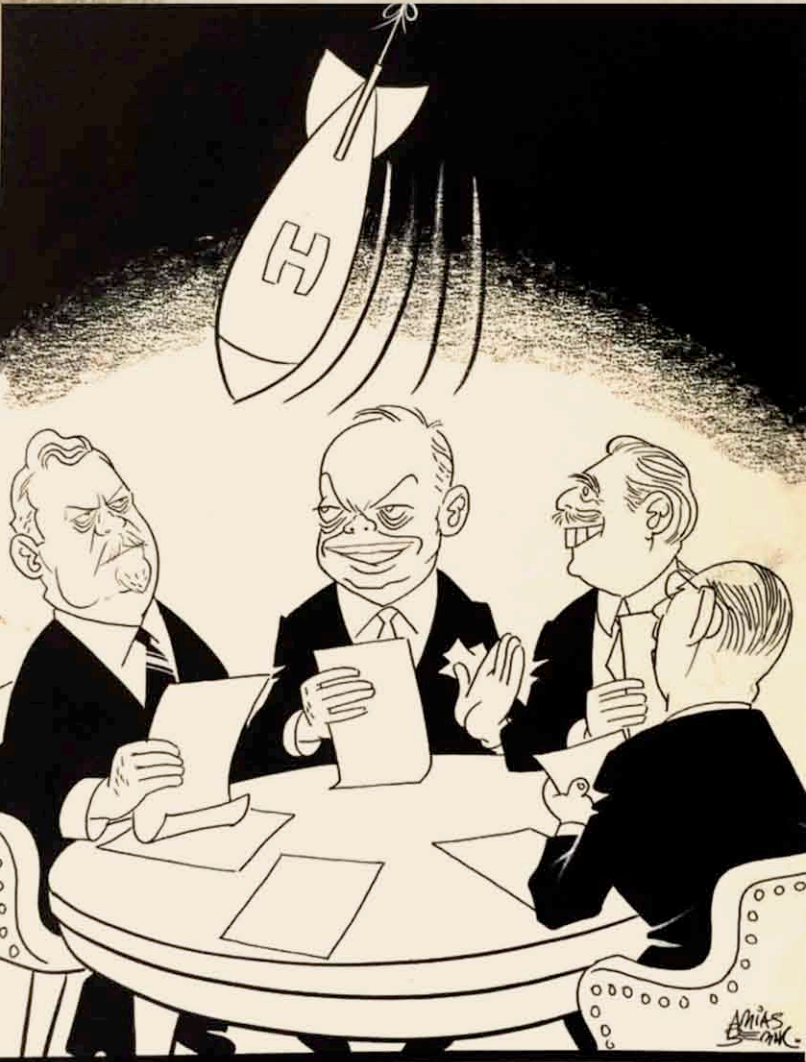
..from around the world

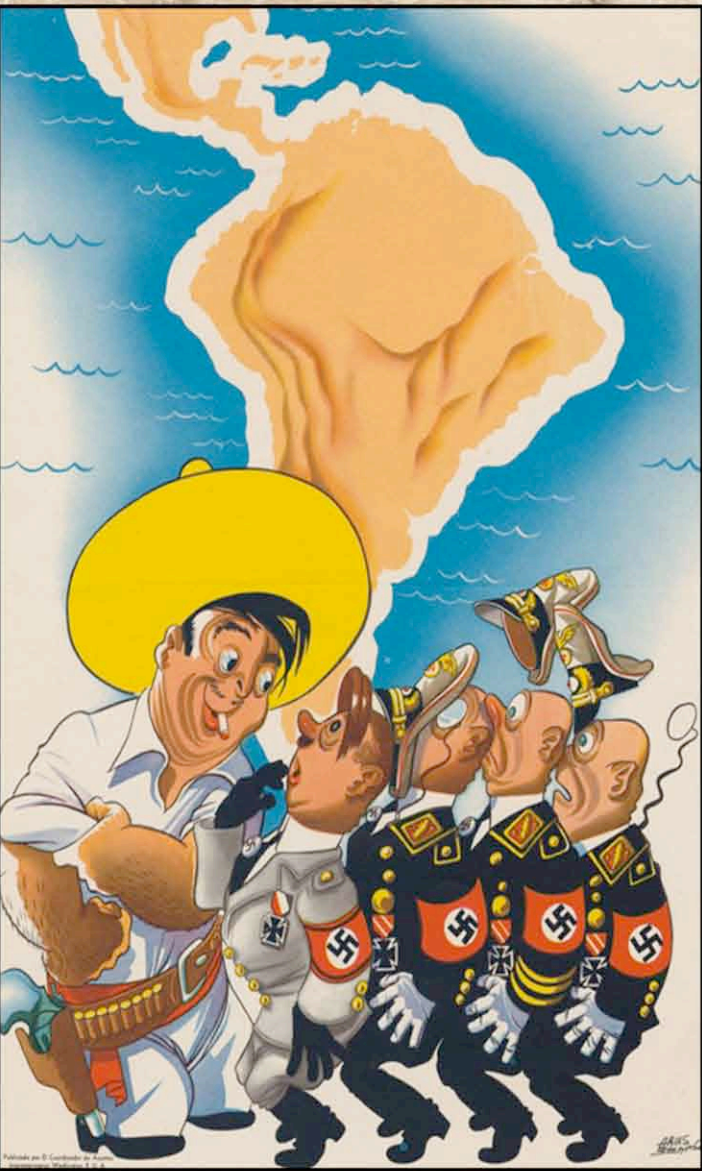

Meksikalı karikatür ustası Antonio Arias Bernal (1913–1960), siyasi hicvin dünya çapındaki en güçlü kalemlerinden biri olarak tanınır. Henüz 19 yaşında profesyonel kariyerine adım atan sanatçı, San Carlos Akademisi'ndeki eğitiminin ardından "El Brigadier" takma adıyla kısa sürede parlamıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı döneminde Hitler, Mussolini ve Hirohito gibi figürleri hedef alan keskin çizgileriyle uluslararası bir etki yaratan Bernal, demokrasi savunuculuğuyla Amerikan basınında da geniş yer bulmuştur. Hoy, Mañana ve Siempre! gibi prestijli dergilerdeki çalışmalarıyla tanınan sanatçı, anatomik detayları mizahi abartıyla ustaca harmanladığı renkli kapak tasarımları ve evrensel adalet temalı eserleriyle Meksika grafik sanatının altın çağını temsil etmiştir. Bernal, 1960 yılında 47 yaşındayken arkasında devasa bir sanatsal miras bırakarak hayata gözlerini yummuştur.

Antonio Arias Bernal

Mexican cartoon master Antonio Arias Bernal (1913–1960) is recognized as one of the most powerful voices of political satire worldwide. At just 19, he embarked on his professional career, and following his education at the San Carlos Academy, he quickly rose to prominence under the pseudonym "El Brigadier." Particularly during World War II, Bernal achieved international impact with his sharp depictions targeting figures such as Hitler, Mussolini, and Hirohito. His staunch defense of democracy also earned him wide coverage in the American press. Known for his work in prestigious magazines such as Hoy, Mañana, and Siempre!, Bernal represented the golden age of Mexican graphic art with his colorful cover designs—masterfully blending anatomical detail with humorous exaggeration—and his works centered on universal justice. In 1960, at the age of 47, Bernal passed away, leaving behind a monumental artistic legacy.

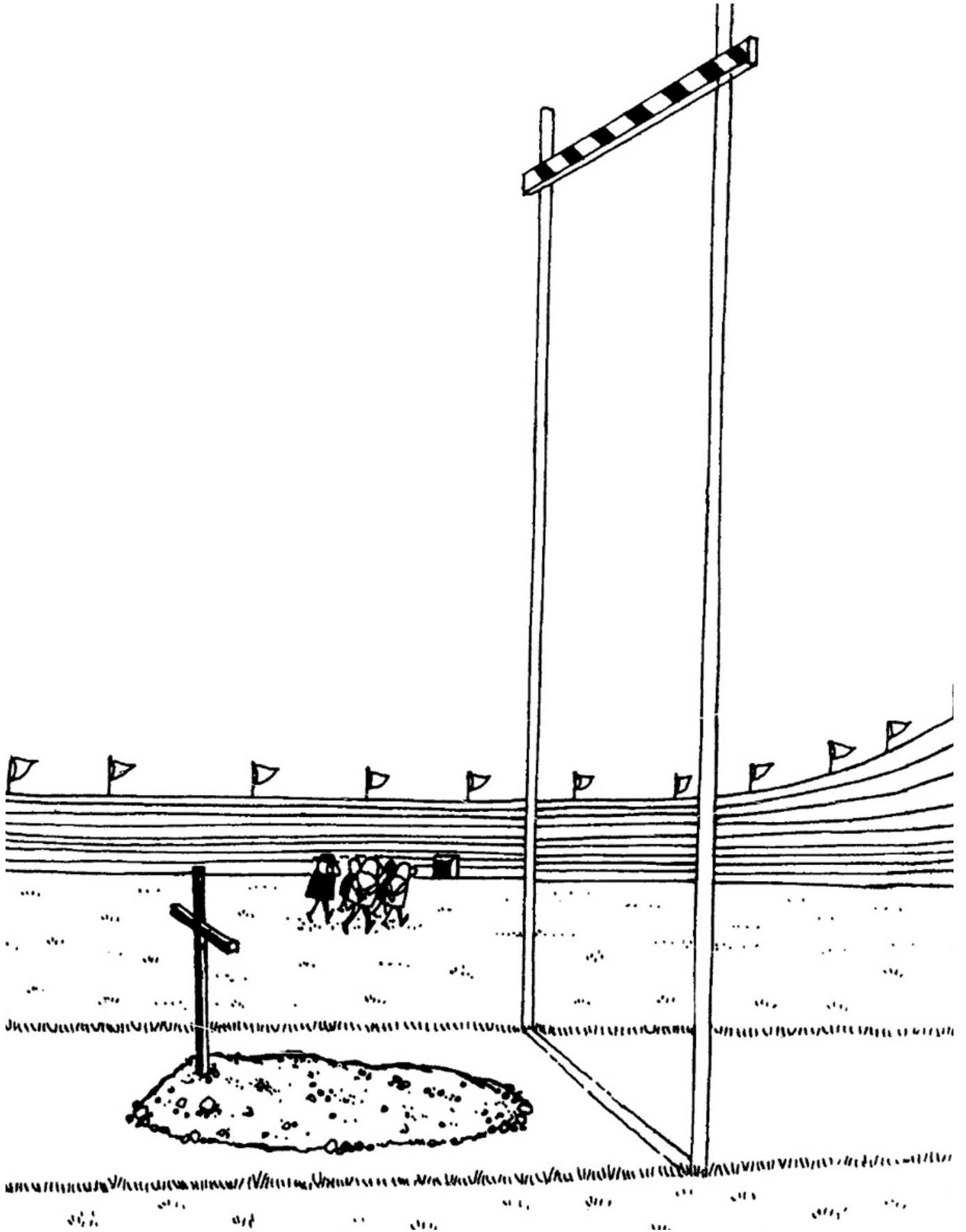

International humor magazine
fena
mizah

Arjantinli dünyaca ünlü karikatürist
Joaquin Salvador Lavado Tejón

QUINTO 'dan

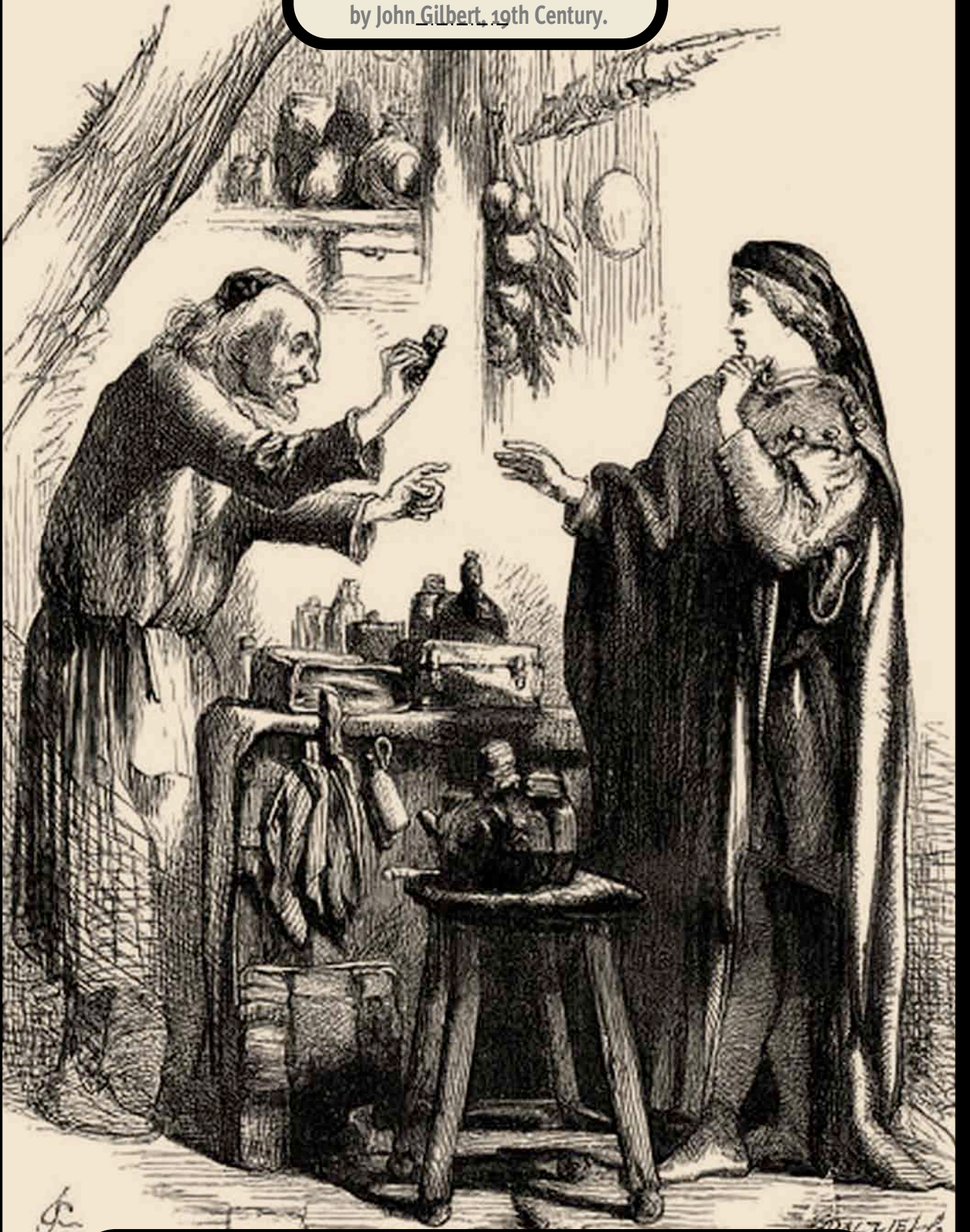

MARCOS MENDES - Brasil

ART

ILLUSTRATION

by John Gilbert, 19th Century.

William Shakespeare'in Romeo ve Juliet eserinden bir sahne: Eczacının Romeo'ya zehri satışı.
John Gilbert tarafından resimlenmiş, 19. yüzyıl Viktorya dönemi illüstrasyonu.

An Apothecary selling Romeo the poison, from William Shakespeare's Romeo and Juliet
illustrated by John Gilbert, Victorian 19th Century.

vintage
cartoon

Mississippi'de Sınır Çizmek / Karikatür: Clifford Berryman, 1902, Washington Post, Washington, DC.
Bu karikatür, Başkan Theodore Roosevelt'in Mississippi'deki bir av gezisi sırasında ağaca zincirlenmiş bir ayıyı vurmaya reddettiği iddiasını tasvir ediyor. Küçük ayı Bruin o kadar popüler oldu ki, karikatürist Clifford Berryman onu daha sonraki karikatürlerinde sık sık karakter olarak kullandı. Bu karikatürler, Teddy Roosevelt'in oyuncak ayılarla olan ilişkisinin popülerleşmesine yardımcı oldu.

Drawing the Line in Mississippi / Clifford Berryman, 1902, for the Washington Post, Washington, D.C.
This cartoon portrays president Theodore Roosevelt's purported refusal to shoot a bear chained to a tree while on a hunting trip in Mississippi. The little bear, Bruin, became so popular that the cartoonist Clifford Berryman used him frequently as a character in later cartoons. These cartoons helped popularize the association of Teddy Roosevelt with teddy bears.

bi'şeyleri bi'şekilde BİTİRENLER

DÖRDÜNCÜ
BULAMAYIP OKEYE
DÖNEMEDEN ÖMÜR
BİTİRENLER!

ZATÜRRE
OLMA İHTİMALİNİ
MİS GİBİ ÖNLEMLE
BİTİRENLER!

SARILIP
SARMALANIP AŞK'I
BİTİRENLER!

VAKTI İLE
İŞ BİTİRENLER!

MÜLKİYETÇİ
KAFAYLA OLAYI
BİTİRENLER!

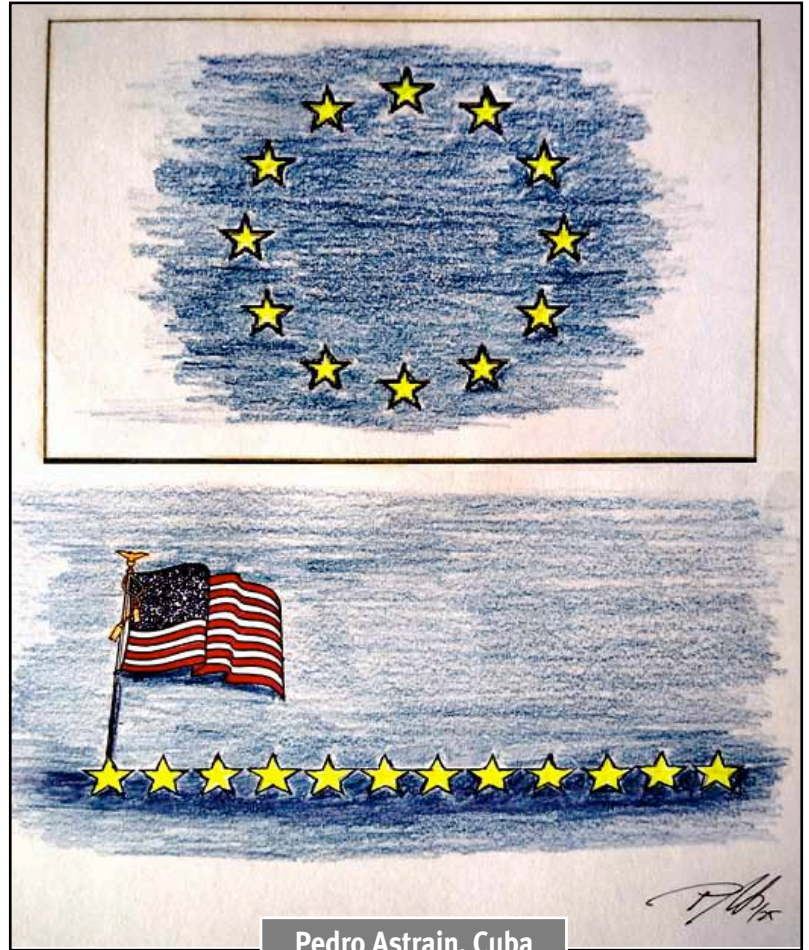
Tuvalete sıkışan adam!

• Bir adam sıkışır... Tam koşarak tuvalete girerken, tuvalet görevlisi onu uyarır: "Sular kesik. Orada masanın üstündeki su şişelerinden birini al yanına." Çok sıkışmış olan adam masanın üzerinde aynı büyüklükteki şişelerden birine uzanır.

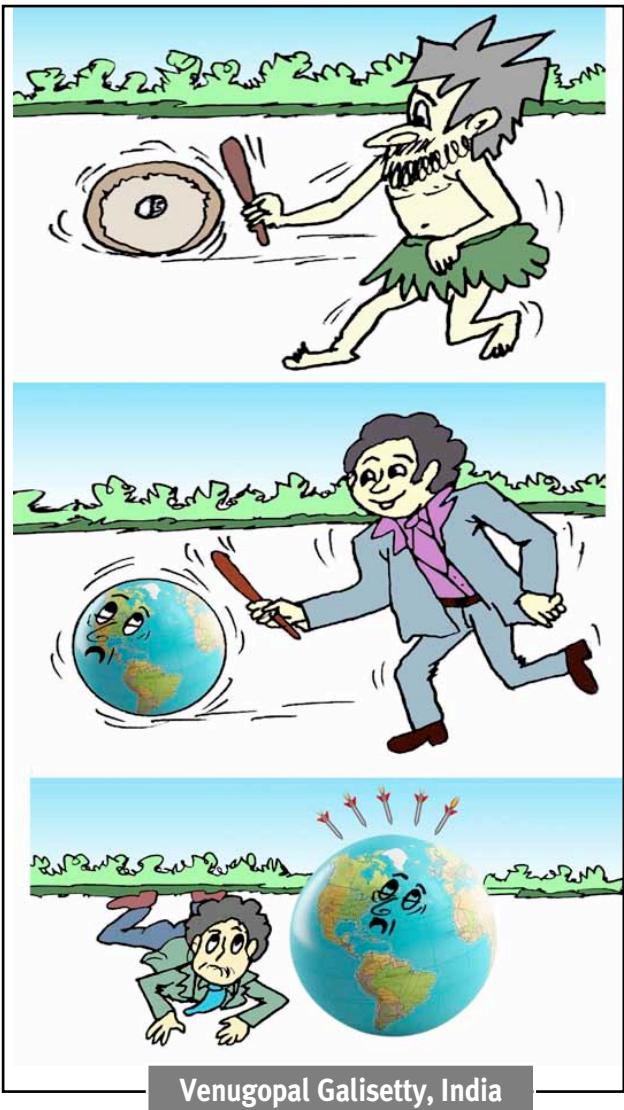
Tuvalet görevlisi emredercesine seslenir: "Hayır, onu alma, ötekini al." Adam ötekine uzanır... "Hayır hayır, o değil. Onun biraz ilerisindekini al..." Adam altına yaptı yapacak... Dönüp sormuş:

"Yahu kardeşim, şişelerin hepsi aynı büyüklükte... Ha onu almışım, ha ötekini... Ne fark eder ki?" Tuvalet görevlisi cevap verir: "Biz burada neden oturuyoruz?"

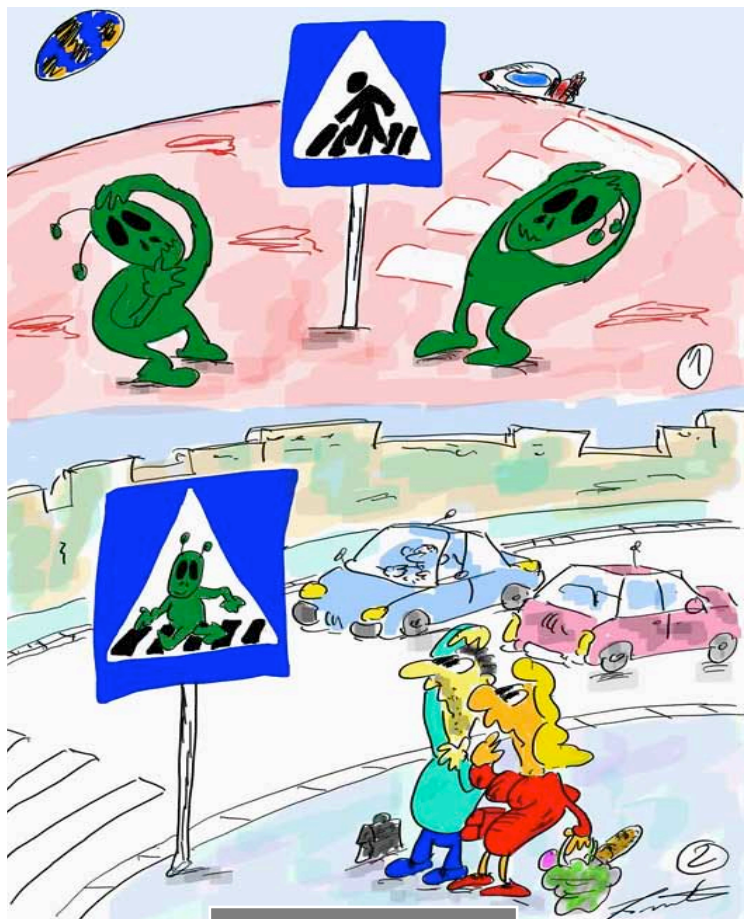
Supriyanto Priez Tandang, Indonesia

Pedro Astrain, Cuba

Venugopal Galisetty, India

Bartis Silviu, Romania

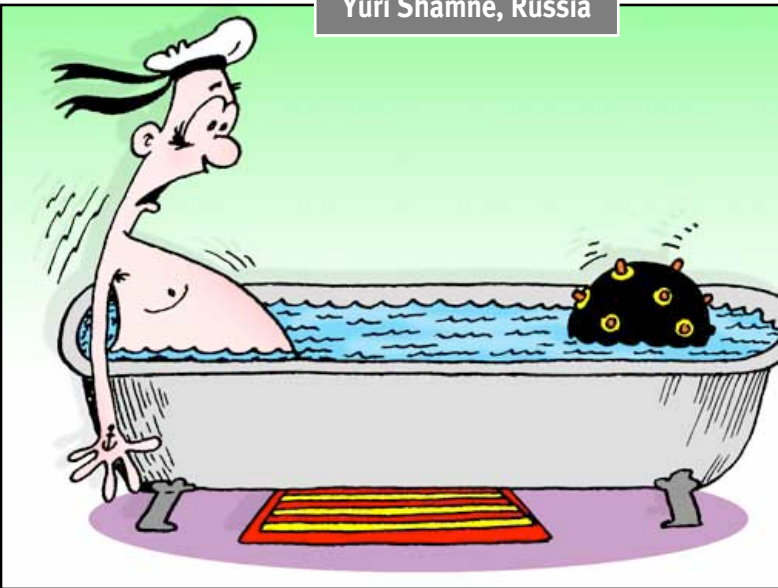
Liu Xihua, China

Ali Qahtan Mohammed, Iraq

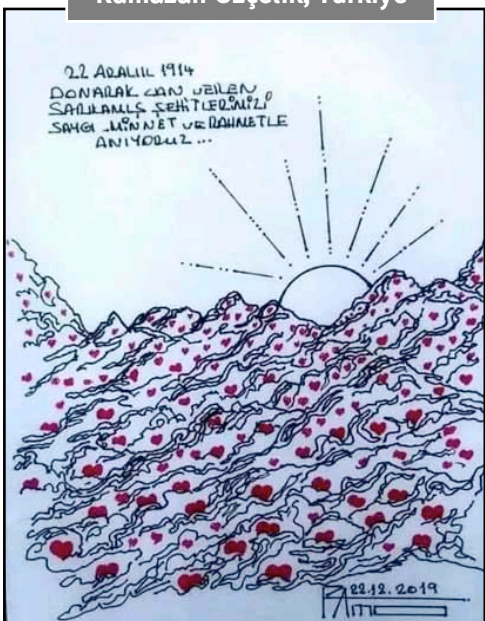
Yuri Shamne, Russia

Xu Lin, China

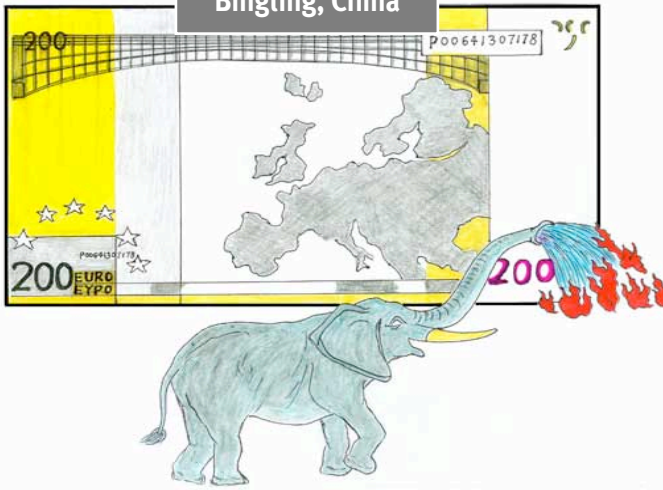
Ramazan Özçelik, Türkiye

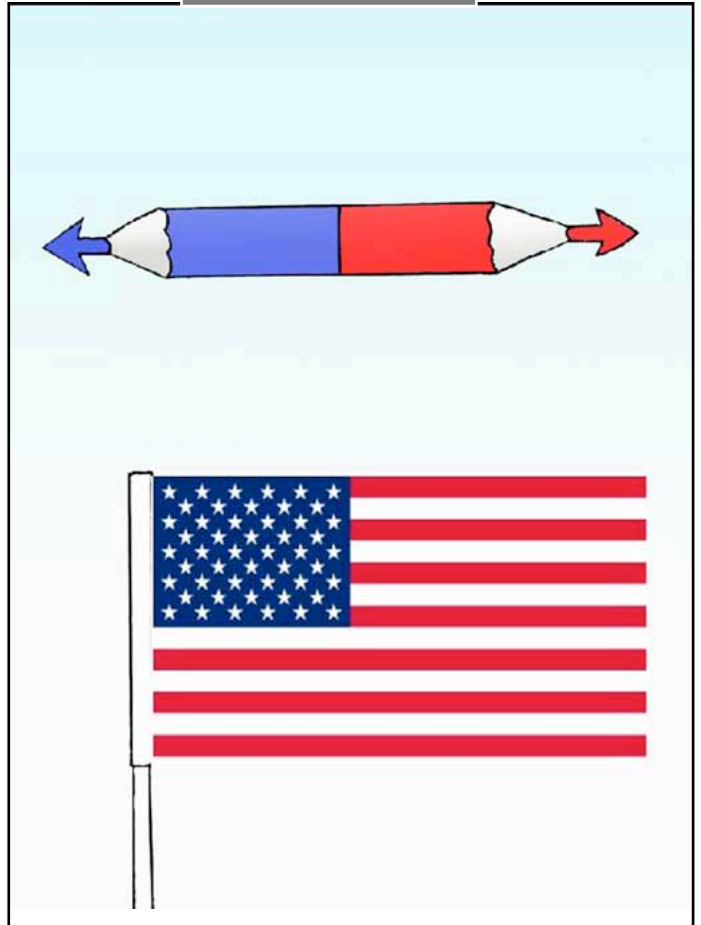
Michał Graczyk, Poland

Bingling, China

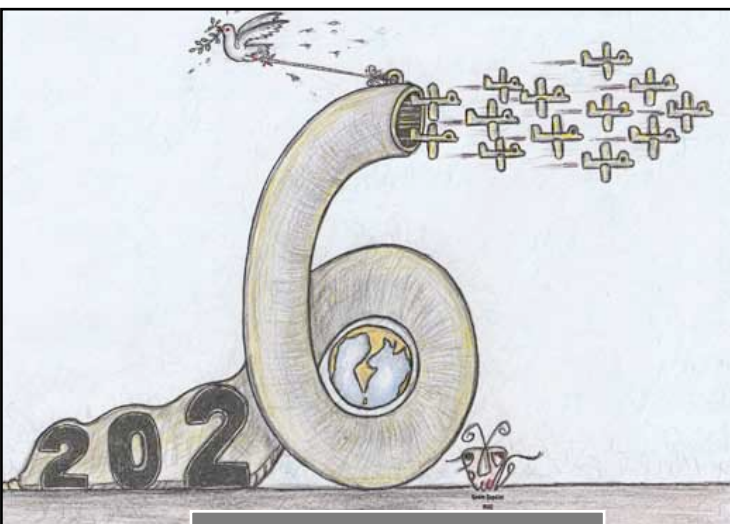
Jia Meng, China

Zhao Yunsheng Hi, China

Qasim Ahmed Qapalan, Iraq

Konstantin Chakhirov, Russia

Shen Hong Li, China

Burak Akçagün, Türkiye

Hao Wen Lu, China

Mileta Miloradovic, Serbia

Jia Rui jun, China

YOUNG CARTOONISTS

from Türkiye

1.

Zeliha Çakan

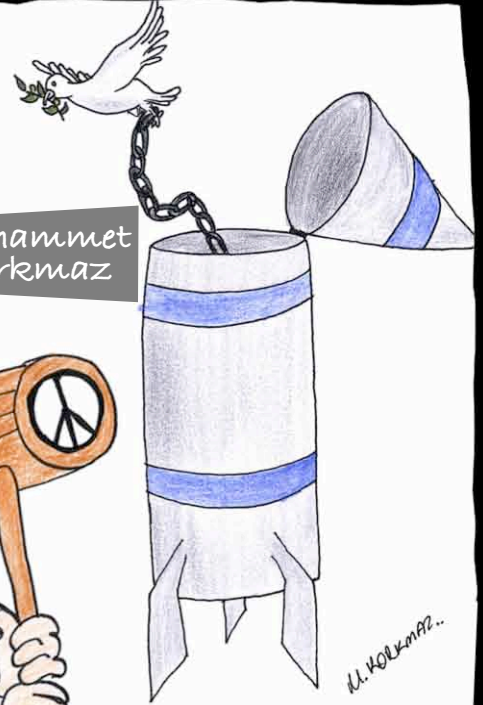

2.

..RİŞ!

Muhammet Korkmaz

M. KORKMAZ..

Aynur Özaşık

Aynur Özaşık

Buse Özger

Buse

Sefa Yüzuak

Sefa

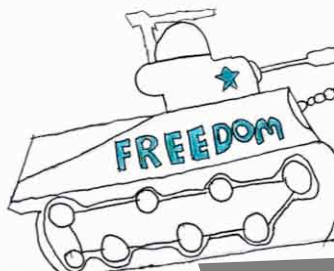
TUĞÇE

Şenol İpek

Şenol

Tuğçe Tanrıverdi

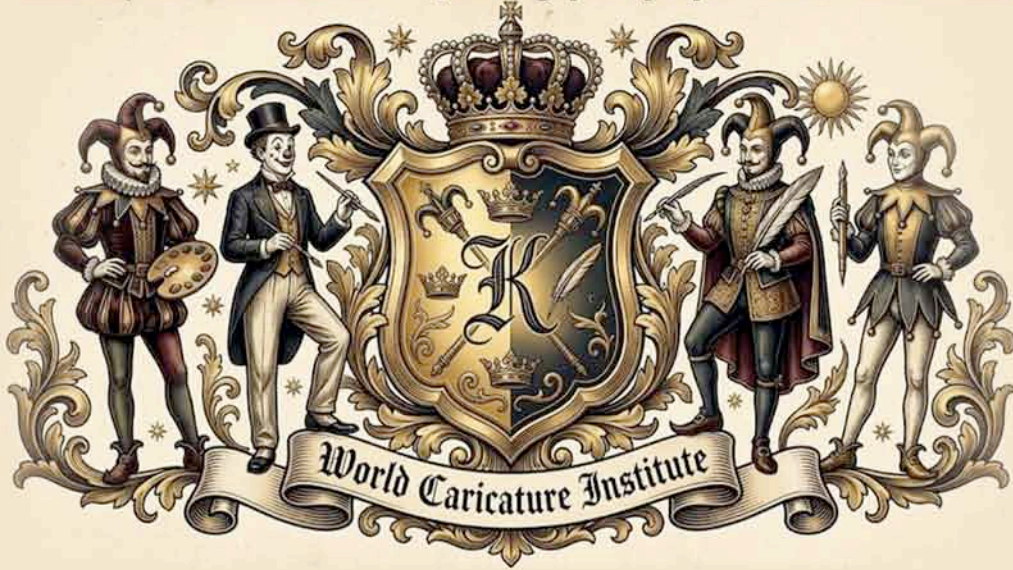

Onur Kenar

OK

This page is published as part of our collaboration with the Polish cartoonist Szczezan Sadurski.

Bu sayfa, fenamizah e-dergi ve Polonyalı karikatürücü Szczezan Sadurski işbirliğiyle yayımlanmaktadır.

Dünya Karikatür Enstitüsü

12 Mart 2026 , Dünya Karikatür Enstitüsü'nün (WCI) kuruluş tarihi oldu. Bu uluslararası proje, sadece birkaç saat içinde yaklaşık 20 ülkeden karikatür ve hiciv çizimi ustalarını bir araya getirdi. Karikatür dünyasının tanınmış devleri, başlangıçta bu daha önce bilinmeyen projenin ayrıntıları ve amacı açıklanmamış olsa da, Polonyalı Szczezan Sadurski'ye güvendiler. Bu hızlı yanıt, bu sanatçı, organizatör ve karikatür destekçisinin on yıllar boyunca inşa ettiği muazzam güveni ve itibarı göstermektedir.

Dünya Karikatür Enstitüsü, FECO, uluslararası yarışma organizatörleri veya diğer mevcut kuruluş ve projelerle rekabet etmeyi amaçlamamaktadır. Bunun yerine, küresel karikatürle ilgili girişimlere otorite ve destek sağlayan seçkin, ancak açık ve gayri resmi bir profesyoneller grubu olarak tasarlanmıştır. Karikatür mizahına gönül vermiş profesyonellerin ve bu sanata gönül vermiş kişilerin önemli sayıda yer alması, bu sanat formundaki tutkuyu, yeteneği ve sevgiyi vurguluyor. Bu tür her girişim, yaratıcıları ve hayranları birbirine daha da yaklaştırarak, dünyaya ne kadar çok gülümeyen ve olumlu düşünen insan olursa, gelecekte o kadar az nefret ve çatışmayla karşılaşacağımızı gösteriyor.

World Cartoon Institute (WCI)

March 12, 2026, marked the founding date of the World Cartoon Institute (WCI). In just a few hours, this international project brought together masters of caricature and satirical drawing from nearly 20 countries. Renowned giants of the cartoon world placed their trust in Poland's Szczezan Sadurski, even though the details and objectives of this previously unknown project had not been initially disclosed. This rapid response demonstrates the immense trust and reputation that this artist, organizer, and cartoon advocate has built over decades.

The World Cartoon Institute does not aim to compete with FECO, international competition organizers, or other existing organizations and projects. Instead, it is designed as an elite, yet open and informal group of professionals providing authority and support to global cartoon-related initiatives. The significant presence of professionals dedicated to graphic humor and individuals devoted to this craft highlights the passion, talent, and love for this art form. Every such initiative brings creators and fans closer together, demonstrating that the more smiling and positive-thinking people there are in the world, the less hate and conflict we will encounter in the future.

Szczezan Sadurski:

Dünya Karikatür Enstitüsü Başkanı Szczezan Sadurski,
"Dünya Karikatür Enstitüsü bir organizasyondan çok daha fazlası; karikatür sanatında mükemmelliğin bir simgesidir" diyor.

Szczezan Sadurski:

"The World Cartoon Institute is much more than an organization; it is a symbol of excellence in the art of caricature," says Szczezan Sadurski, President of the World Cartoon Institute.

Sadurski.com

rysunki.pl/wci

uluslararası mizah dergisi
fena
mizah
international humor e-magazine

eskiaay

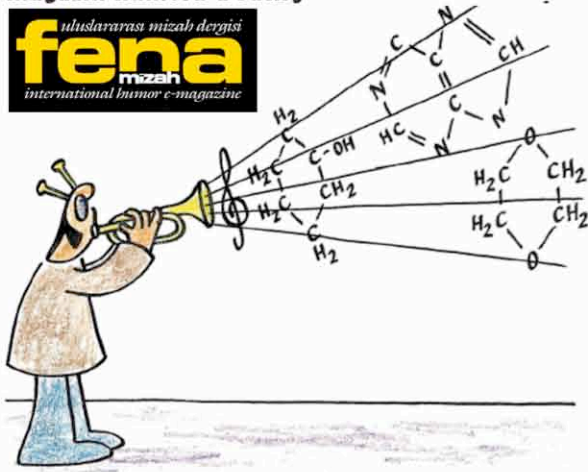
Tapir®

magazín humoru a satiry

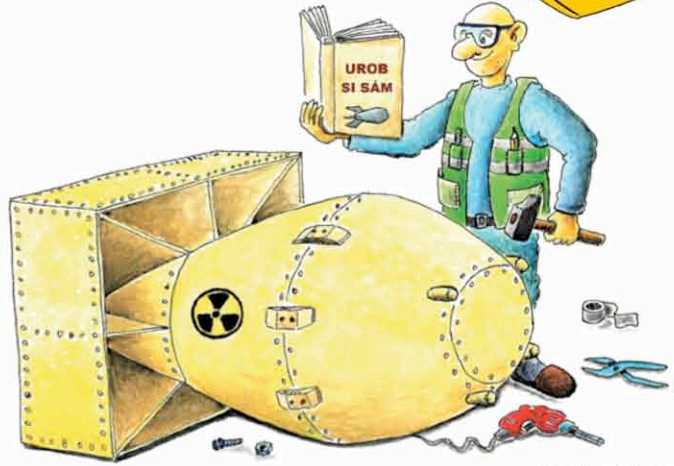
uluslararası mizah dergisi
fena
mizah
international humor e-magazine

This page is published in collaboration between Tapir magazine from the Czech Republic and fenamizah.

Bu sayfa, Çek Cumhuriyeti'nden Tapir dergisi ile fenamizah arasındaki işbirliği çerçevesinde yayınlanmaktadır.

Miloš Krmášek

Fero Bojničan

parmaklarınızın ucunda bir dünya karikatür!

Hoffmann

Frank Hoffmann (Německo)

BUŠ

Jaroslav Cimprich

Fero Bojničan

BOJNIČAN

Igal Kochuev (Uzbekistán)

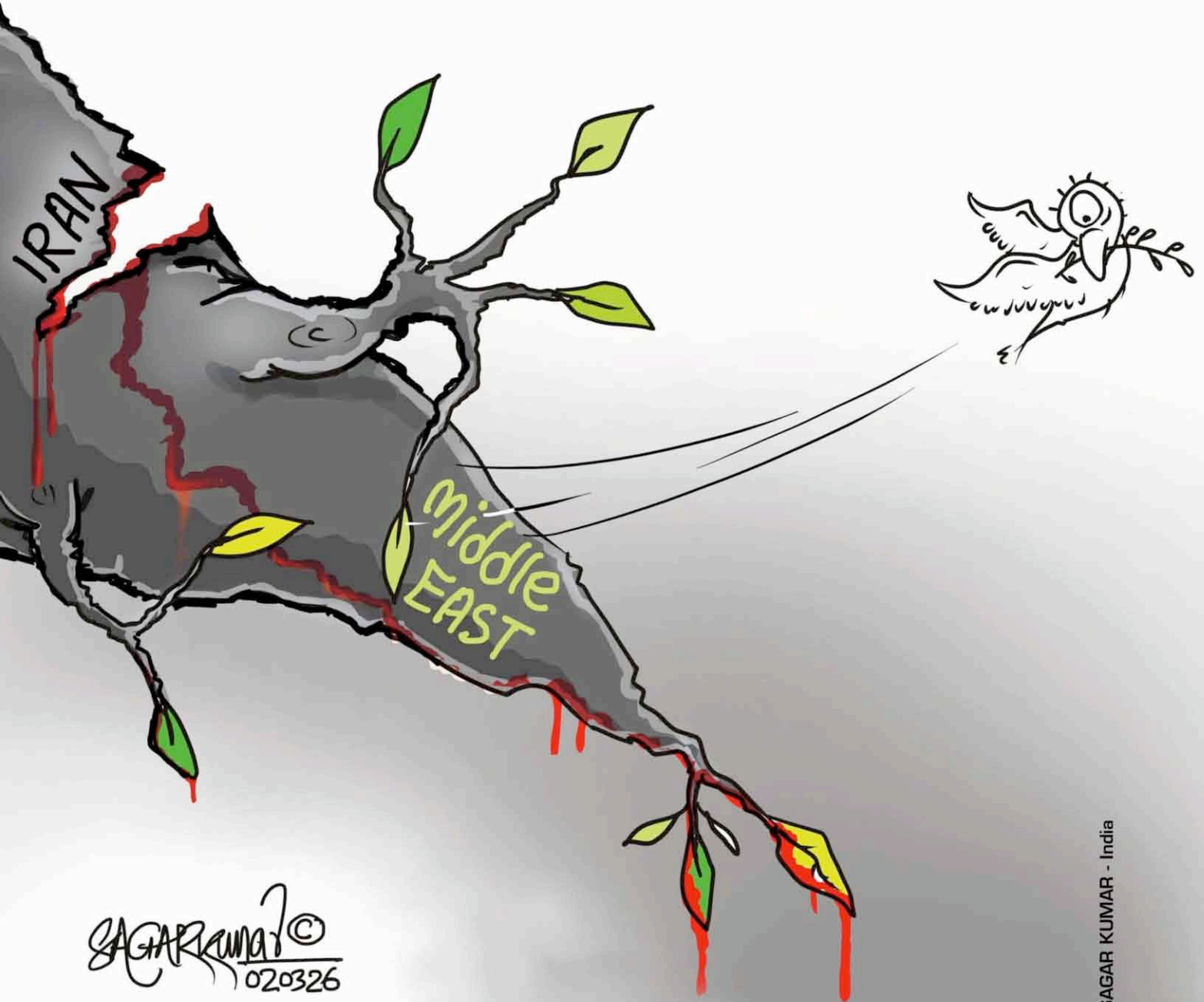
Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası mizah dergisi

Turkey's Premier and Sole
International Humor Magazine

fena

mizah

SAGAR KUMAR ©
020326

SAGAR KUMAR - India